Täysistunto

Keskiviikko 10.2.2021 klo 14.01—19.11

4. Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annetun neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 hyväksymisestä

Hallituksen esitys HE 260/2020 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Anu Vehviläinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto.

Valtiovarainministeri Matti Vanhasen esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Aluksi pidetään ryhmäpuheenvuorot, joiden pituus on enintään 5 minuuttia.

Ryhmäpuheenvuorojen jälkeen seuraa puolentoista tunnin debatti, joka jakaantuu kahteen 45 minuutin osaan siten, että ryhmät voivat vaihtaa debatin puolessavälissä debatoijia. Muiden etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään 5 minuuttia.

Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään 5 minuuttia.

Lähetekeskusteluun varataan enintään kolme tuntia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Ministeri Vanhanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.07 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelemme tänään hallituksen esitystä unionin omiksi varoiksi. Omien varojen päätöksellä hyväksymme Euroopan unionin seitsemän vuoden rahoituskehikon.

Omien varojen päätös sisältää keskeiset EU:n budjetin omien varojen lajit, eräille jäsenmaille myönnettävät maksukorjaukset sekä uuden elpymisvälineen rahoittamisen. Unionin budjetti kasataan muun muassa tullimaksuilla ja jäsenvaltioilta kerättävillä bktl-perusteisilla jäsenmaksuilla. Suomi maksaa unioniin enemmän kuin se sieltä saa takaisin, eli olemme nettomaksajia. Tämä periaate ei ole uusi, ja olemme tämän tienneet jo Euroopan unioniin liittyessämme. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei pidä paikkaansa!]

Vertailtaessa muita EU:n nettomaksajia, kuten esimerkiksi Ruotsia, Hollantia, Saksaa, Tanskaa ja Itävaltaa, maksamme unioniin kaikkein vähiten. Esimerkiksi naapurimaa Ruotsin maksuosuus on lähes kaksinkertainen. Tämä pätee myös uuden rahoituskehyksen ja elpymisvälineen osalta. Suomen maksuosuus näistä on pienin nettomaksajien joukossa, jopa pienempi kuin Ranskan. Eli jos haluamme käydä keskustelua tästä perusperiaatteesta, kannattaa silloin pohtia ylipäätään jäsenyyttämme Euroopan unionissa. [Mari Rantanen: Sano muuta!]

EU-asioiden ympärillä on käyty viime aikoina osittain täysin virheellisiin mielikuviin pohjaavaa keskustelua. Tällä omien varojen päätöksellä emme esimerkiksi ole luomassa Euroopan unionille yhtäläistä verotusoikeutta. Omien varojen päätöksen myötä osa jäsenmaksusta katetaan muovin kierrättämiseen perustuvalla maksulla. Tämän myötä esimerkiksi Suomen jäsenmaksut tippuvat seitsemän vuoden rahoituskaudella noin 280 miljoonalla eurolla.

Yksi osa tätä seitsemän vuoden rahoituskokonaisuutta, jonka pääministeri kesällä neuvotteli, on EU:n elpymisväline. Omien varojen asetuksessa annetaan komissiolle valtuus lainata unionin puolesta varoja pääomamarkkinoilta enintään 750 miljardia euroa vuoden 2018 hintoina osana elpymisvälineen rahoittamista. Omien varojen päätöksessä vahvistettuja enimmäismääriä kasvatettaisiin väliaikaisesti 0,6 prosenttiyksiköllä yksinomaan unionin lainanottotoiminnasta aiheutuvien velkojen kattamiseksi siihen asti, kunnes kaikki nämä velat ovat lakanneet, tai enintään vuoden 2058 loppuun saakka. Omien varojen päätös sisältäisi myös kirjauksen jäsenmaiden enimmäisvastuista.

Arvoisa puhemies! Palaan vielä keskusteluun Euroopan unionin ja elvyttämisen perusperiaatteista. Olemme aikanaan liittyneet unioniin, koska olemme kokeneet, että pienenä maana meidän on tärkeä tehdä yhteistyötä, olla osa suurempaa ryhmittymää. Pienelle, vientivetoiselle maalle yhteistyön hyödyt avoimien sisämarkkinoiden ja turvallisuuden kautta ovat arvoltaan mittaamattomia.

Toisaalta unionin perusperiaatteisiin kuuluu elintasoerojen kaventaminen niin EU:n jäsenvaltioiden välillä kuin yksittäisen maan sisällä. Elintasoerojen kaventuminen luo vakautta ja taloudellista varmuutta. Tämä heijastuu myös Suomeen. Kuten jo aiemmin puheessani totesin, osa tätä periaatetta on se, että jäsenmaksut määräytyvät kunkin maan bruttokansantuotteeseen perustuen. Vastaavasti kehittynyt maa hyötyy avoimista markkinoista satojen miljoonien ihmisten alueella. Näin ollen olemme nettomaksajia.

Yhtenä konkreettisena Euroopan unionin tuomana hyötynä nostan myös yhteisvaluutta euron. Kauppalehdessä oli pieni uutinen, joka saisi kyllä olla koko aukeaman kokoinen. Yhteisvaluuttaan kuuluva Suomi saa valtiona lainaa tällä hetkellä selkeällä miinuskorolla. Etumme on suurempi kuin Ruotsilla, ja jutun esimerkin mukaan Norjan valtio maksaa veloistaan puolitoista prosenttiyksikköä korkeamman koron kuin me. Taloustilanteen mukaan järjestyksen olisi oltava päinvastainen. Kun valtiomme velka on yli sata miljardia euroa, niin jokainen korkoprosentti vastaa vuodessa yli miljardia euroa. Minulle esimerkiksi tämän painoarvo on todella suuri verrattuna keskusteluun, jota käydään siitä, paljonko maksamme elvytyspaketista 37 vuoden kuluessa.

Euroopan unioni kehittyy koko ajan. Se ei ollut valmis liittyessämme vuonna 1994, eikä se ole valmis nyt. Kehitettävää ja parannettavaa varmasti riittää. Siltikin näen, että edelleen etumme on olla osa tätä 27 maan ryhmää verrattuna tilanteeseen, että olisimme yksin. Tämä kannattaa muistaa, kun tätä keskustelua yksittäisten asioiden ympärillä käymme.

Arvoisa puhemies! Vuosi sitten emme olisi voineet kuvitella sitä, mitä tämä vuosi tuo tullessaan. Olemme eläneet kriisissä, joka varmasti keskimäärin kohtaa kerran yhdessä sukupolvessa, jos silloinkaan. Olemme joutuneet oppimaan täysin uudenlaisen tavan elää. Pandemia on ravistellut jokaista maailman kolkkaa ja ajanut valtioita ja maanosia taloudelliseen ahdinkoon. Globaalisti ekonomistit ovat olleet yksimielisiä: Tässä tilanteessa ja mahdollisimman pienin vaurioin kriisistä yli pääsemiseksi tarvitsemme massiivista elvytystä. Se on järkevää tehdä yhdessä ja koordinoidusti.

Olemme elvyttäneet kansallisesti. Päätökset velan ottamiseksi eivät ole koskaan helppoja, eivät ne sitä olleet nytkään. Muuta vaihtoehtoa ei kuitenkaan ollut. Sama pätee tilanteen välttämättömyyteen ja poikkeuksellisuuteen, kun puhutaan eurooppalaisesta elvyttämisestä. Ei päätös senkään osalta ollut helppo. Silti siinä hetkessä se oli välttämätön ratkaisu. Tämä tila ei kuitenkaan voi olla pysyvä, ei meillä Suomessa eikä Euroopassa. Tässä hetkessä elvytyksen keinoin rakennamme siltaa kriisin yli, ja kun kriisi on voitettu, on jälleenrakentamisen aika.

On kyettävä suuntaamaan katse jo kauemmas, niin Suomessa kuin Euroopassa. EU:n osalta se tarkoittaa syvällistä pohdintaa ja toimia sellaisen unionin luomiseksi, joka vastaa entistä paremmin kansalaisten tarpeisiin. Hajaannuksen keskellä ja sen jälkeen on kyettävä vahvistamaan unionin perusperiaatteita. Siihen ei kuulu Suomen mielestä laajamittaisen velkaunionin luominen tai yleisen verotusoikeuden myöntäminen. On meidän suomalaisten ja Euroopan etu, että EU:n toimintakyky ja uskottavuus kansalaisten silmissä säilyvät. Tämä periaatteellinen keskustelu EU:n rakenteista ja syvällisestä luonteesta tulee aloittaa kriisin taittuessa.

Miksi Euroopan elpyminen on sitten Suomen etu? Suomen hyvinvointi ja talouden kehitys on täysin riippuvainen vientimme kehityksestä. Toukokuun 20 aikana vientimme supistui 31 prosenttia, ja esimerkiksi pelkästään Saksaan romahdus oli 50 prosenttia. EU:n jäsenvaltioiden osuus Suomen tavaraviennistä oli puolestaan vuonna 19 lähes 60 prosenttia. Saksa oli tärkein vientimaamme, ja Ruotsi tuli heti toisena. Suomen viennin elpymisen näkökulmasta elpymisvälineen merkitys on keskeinen. Taloudelliset vaikutukset meille kotimaahan ovat sitä voimakkaammat, mitä nopeammin ja paremmin Suomen vientimarkkinan pääalueet elpyvät. Eurooppa on tässä päämarkkina. Emme vie paljoa eteläisiin jäsenmaihin, mutta koko markkinan kehitys riippuu myös niiden kyvystä selvitä tästä onnettomuudesta.

Arvoisa puhemies! Kuten aiemmin tähdensin, tässä omien varojen asetuksessa puhutaan EU:n seitsemän vuoden rahoituskokonaisuudesta, siitä kokonaisuudesta, johon kuuluvat niin maatalous-, tutkimus- ja kehitys- kuin aluerahat. Tämä paljon puhuttu elpymisväline on yksi osa tätä kokonaisuutta, emmekä voi tarkastella sitä yksin erillään kokonaisratkaisusta.

Olin politiikassa silloin kun maatalouden budjettirahoista päätettiin joka vuosi, välillä suurten kiistojen melskeessä. Osa maatalouden lainsäädännöstäkin oli kiinni tästä vuotuisesta prosessista. EU:n seitsemän vuoden budjetti on antanut varmasti sekä niukkuutta mutta myös pitkäjänteisyyttä. Unionin jäsenyys on tehnyt maatalouden edun ajamisesta yhteisen kansallisen kysymyksen.

Kulloinenkin pääministeri vääntää seitsemän vuoden välein maatalousratkaisusta Brysselissä, ja Sanna Marin onnistui tässä viime heinäkuussa kaikkien muiden tukiessa taustalla. Toisaalta EU:n aluekehitysrahan kautta olemme pystyneet tukemaan koko Suomen tasapainoista kehittämistä riippumatta kulloisestakin poliittisesta pohjasta. Tulevalla kaudella saantomme myös aluekehitysrahojen osalta tulee kasvamaan.

Maatalouden osalta rahoitusratkaisun tulos on hyvä. Suomi tulee saamaan vuositasolla noin kuusi prosenttia lisää maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen. Tämä tuo vakautta ja ennustettavuutta tiloille. Se antaa myös mahdollisuuksia kehittää ruoantuotannostamme entistä kilpailukykyisempää ja kokonaiskestävää.

Heinäkuussa päätös saatiin syntymään kokonaisratkaisuna, jossa seitsemän vuoden budjetti, elvytyspaketti ja tapa kattaa brittien osuus jäsenmaksuista ratkottiin kerralla. Tykä-

tään tästä tai ei, nämä muodostavat kokonaispaketin. Seuraavan seitsemän vuoden aikana jäsenmaksut kasvavat kaikilla keskimäärin 10,1 prosentilla. [Puhemies koputtaa] Suomella jäsenmaksun kasvu on kolmanneksi pienintä, ja se on vähän yli neljä prosenttia. Ero keskimääräiseen kasvuun on hyväksemme noin miljardi euroa budjettikaudella. [Puhemies koputtaa] Kun jäsenmaksujen pohja neuvoteltiin nyt brittien lähdön jälkeen uudelleen, jää tämä ero pohjaksi myös tuleville rahoituskausille. Ja kun mietimme, mitä kukakin maksaa tästä kokonaisuudesta vuoteen 58 mennessä, kannattaa tämäkin rivi laittaa ruutupaperilla omalle viivalleen.

Miksi puhun vuodesta 58? [Puhemies koputtaa] Siksi, että elvytyspaketin hinta maksetaan siihen mennessä takaisin. Siksi kaikkien erilaisten ratkaisujen kokonaisuuttakin kannattaa tarkastella vuosikymmenten perspektiivillä. Suomalaisille yrityksille ja työpaikoille satojen miljoonien asukkaiden Euroopan elpyminen kriisin jälkeen on ratkaisevaa. [Puhemies koputtaa] Jos Eurooppa jäisi laahaamaan lamaan USA:n ja Kiinan juostessa karkuun, jumiutuisi Suomikin taantumaan, ja siitä tulisi kallis lasku.

Puhemies Anu Vehviläinen: Siirrymme ryhmäpuheenvuoroihin. — Edustaja Koskinen.

14.19 **Johannes Koskinen sd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä on tällaisella sisällöllä ainutkertainen, kovalla työllä hyväksyttäväksi hiottu. Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä kiittää hallitusta neuvotteluiden taitavasta hoitamisesta perin vaikeissa oloissa.

Suomen jäsenmaksut EU:lle olisivat esityksen mukaan tulevalla rahoituskaudella noin 2,4 miljardia euroa vuodessa ja Suomen saanto noin 1,6 miljardia euroa vuodessa. Olemme siis nettomaksajia. Sitä ei kiistä kukaan.

Euroopan unionin laajat sisämarkkinat ja EU:n kansalaisten oikeudet ovat Suomelle moninkertaisesti nettomaksun arvoiset. Oikeus opiskella, liikkua, asettua asumaan ja tehdä töitä koko sisämarkkinoiden alueella on etu, jota yhä useampi jossain elämänvaiheessa hyödyntää. Suomalaisille yrityksille vapaa pääsy yhdelle maailman kehittyneimmistä ja suurimmista markkina-alueista on korvaamaton etu. Suurten sisämarkkinoiden luonteeseen kuuluu, että monipuolisesti kehittyneet taloudet saavat niistä suurimman hyödyn.

Sekä Euroopan unionin että Suomen vaativimmissa asiantuntijatehtävissä toiminut ekonomisti Sixten Korkman nosti syksyllä esiin laskelman, jossa sisämarkkinoiden vuotuiseksi hyödyksi Suomelle arvioitiin 13,2 miljardia euroa. Summa on yli 15 kertaa esitettyä nettojäsenmaksua suurempi. Laskelmaan sisältyy luonnollisesti yksityiskohdissa epävarmuuksia, mutta sen mittaluokka ja kirkkaasti positiivinen etumerkki ovat selviöitä. Korkmanista on aivan selvää, että meidän hyötymme sisämarkkinoista ja koko EU:n toiminnasta on verrattomasti suurempi kuin se jäsenmaksu, josta kuitenkin aina tehdään suurta numeroa — ja numeron tekeminen on varsinkin meille hämäläisille harvinaista. Talousviisaat ovat tässä asiassa laajasti yksimielisiä: olemme nettomaksajia, kyllä, mutta vielä paljon suuremmassa määrin nettohyötyjiä.

Uuden elpymisvälineen kustannuksista on julkisuudessa käyty samanlaista keskustelua kuin jäsenmaksusta. EU:n elpymisvälineen 750 miljardin kokonaisuudesta maamme maksuosuus on esityksen mukaan vajaat 40 euroa per suomalainen vuodesta 28 eteenpäin kolmenkymmenen vuoden ajan. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Avustusmuotoista elvytyssykäystä saamme nyt parissa vuodessa noin 500 euroa suomalaista kohti. Jokainen voi miettiä itse, teemmekö me siinä välissä jotakin, että voidaan maksaa sitten 20 vuoden

aikana hiukan isompi summa takaisinpäin. [Perussuomalaisten ryhmästä: Aika vääristelevää!]

Mutta mitä sillä sitten saadaan? Komission arvion mukaan elpymisväline nostaa alueen bruttokansantuotetta jopa kahdella prosentilla. Hyöty on taas moninkertainen maksuun verrattuna. EU:n tasolla on lisäksi tarkoitus sopia uusista tulonlähteistä, kuten hiilitulleista ja suurten globaalien digijättien verosta, jotka ehtivät vähentämään tuota vuotuista neljääkymppiä. Samalla tasoitamme pelikenttää suomalaisille yrityksille globaaleissa taistoissa.

EU:n elpymis- ja palautumisrahastosta sekä sen rahoituksesta on viime viikkoina levitetty urakalla vääriä väitteitä ja some-raivon yllykkeitä. Puutun tässä yleisimpiin:

Omien varojen päätös ei avaa portteja toistuviin vastaaviin paketteihin tai tulonsiirtounioniin. Esteet ovat vahvat sekä poliittisesti että oikeudellisesti. Päätöksenteko vaatii kaikkien unionin jäsenmaiden yksimielisyyttä, myös kansallisten parlamenttien ja Euroopan parlamentin hyväksyntää. Näinkin vakavassa kriisissä yksimielisyyden saavuttaminen vaati venymistä äärimmilleen, ja sen toistuminen on aika epätodennäköistä miespolvessa tai naispolvessa.

Oikeudellinen lukko on myös luja. Ainutkertainen päätös elpymisvälineestä on perustettu solidaarisuutta poikkeuksellisissa oloissa ja kriiseissä koskevaan EU:n perussopimuksen 122 artiklaan. Elpymisvälineen kiinnittäminen siihen korostaa toimen poikkeuksellisuutta ja tilapäisyyttä sekä juuri sitä, että kyse ei ole unionin tavanomaisen toiminnan laajentamisesta. Neuvoston oikeuspalvelu edellytti alkuperäiseen ehdotukseen lukuisia muutoksia, jotta elvytyskokonaisuus ylipäänsä saatiin perussopimuksen mukaiseksi.

Suomi ei ota velkaa maksaakseen elvytysrahoja Espanjalle tai Italialle. Elpymisvälineestä parin lähivuoden aikana niin Suomelle kuin muille EU-maille osoitettavat varat rahoitetaan unionin omiin nimiin otettavalla yhteisellä pitkäaikaisella lainalla. Velanmaksusta vuosina 28—58 vastaa ensisijaisesti unioni itse tuolloisilla omilla varoillaan. Suomen jäsenmaksut voivat toissijaisina kasvaa siltä osin kuin EU:n vanhat ja uudet tulonlähteet eivät vuosikymmenten aikana paikkaisi elvytysluottojen lyhennystarpeita. [Puhemies koputtaa] Suomen velkaantuminen pitää joka tapauksessa tyrehdyttää ennen noita mahdollisia maksuvuosia.

Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä antaa tälle pandemiakriisistä selviämiseksi välttämättömälle esitykselle täyden tukensa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkelä.

14.25 **Jani Mäkelä ps** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus esittää eduskunnan hyväksyttäväksi kokonaisuutta, jossa on mukana EU:n monivuotinen rahoituskehys, verotusoikeus unionille ja 750 miljardin lahjapaketti. Viimeinkin eduskunta pääsee keskustelemaan asiasta, josta keskustelun hallitus on yrittänyt vaientaa viime kesästä lähtien. Hallitus ei halua kertoa kansalle, että sai Euroopasta käskyn: euroalue ja Saksan ja Ranskan pankkien saatavat Italiasta ja Espanjasta on pelastettava. Talous siellä oli kriisissä jo ennen koronaa, nyt vain tuli sopiva hetki kiristää pois meidänkin rahamme, jotta Brysselissä voitaisiin jatkaa suurvallan leikkimistä. EU:n monivuotinen rahoituskehys on suoranainen oodi kyvyttömyydelle. Vaikka iso nettomaksaja Britannia äänesti jaloillaan ja lähti pois rahoittamasta koko kolhoosia, brexitin aiheuttamaa vajetta ei aiota leikata mistään. Suomen kaltaiset ahkerat ja rehelliset maat saavat maksaa lisää.

EU:n onnistumiset ovat vähissä. Se ei onnistu ulkopolitiikassa, se ei onnistu talouspolitiikassa, ei maahanmuuttopolitiikassa eikä epidemian torjunnassa. Yhden asian EU sentään osaa: se osaa jakaa muiden ansaitsemat rahat sellaisille, jotka eivät ole niitä rahoja ansainneet. EU pettää tosipaikassa. Se on hyvänä aikana edustavinaan sääntöperäistä kansainvälistä yhteistyötä, mutta jokaisen kriisin tullen säännöt kirjoitetaan uusiksi. Näin kävi eurokriisissä, turvapaikkakriisissä ja nyt koronakriisissä, ja näin tulee käymään seuraavassakin kriisissä. Kriisin varjolla liittovaltio syvenee ja kansallisvaltiota syödään.

Arvoisa puhemies! Rahoituskehys oli hallitukselta epäonnistuminen, jonka hinta suomalaisille veronmaksajille tulee olemaan satoja miljoonia lisää nettomaksua entisen päälle. Kaikki vähäinenkin takaisin tuleva raha on omaa rahaamme, josta merkittävä osa jaetaan tukena pitkin kilpailijamaitamme Euroopassa. Eikä siinä vielä kaikki: hallitus esittää suostumista EU:n verotusoikeuden päänavaukseen ja koronapaketiksi naamioituun holtittoman taloudenhoidon maiden tukipakettiin, että maksaisimme yli 6 miljardia saadaksemme takaisin kenties 2 miljardia. Hallitus on nähnyt suuren vaivan voidakseen vedättää tämän esityksen läpi eduskunnasta yksinkertaisella enemmistöllä väittäen, ettemme menetä tässä itsemääräämisoikeutta. Asiat eivät kuitenkaan muutu ahkerallakaan totuuden vääristelyllä. Vaikka kuinka nimittäisi yhteistä velkaa muuksi, se on yhteistä velkaa. Vaikka miten nimittäisi verotusoikeutta muuksi, se säilyy verotusoikeutena. Vaikka nimittäisi muiden laskujen maksamista millä tahansa nimellä, se on edelleen muiden laskujen maksamista. Eihän EU:lla edes ole mitään omia varoja — ne varat ovat kaikki jäsenmailta riistettyjä.

Puheet elvytyspaketin tarkkarajaisuudesta ovat pötyä. Pääministeri esitteli eduskunnalle 3,2 miljardin palautuksen 6,6 miljardista eurostamme ennen kuin hallitus jo muutaman kuukauden päästä joutui myöntämään, että saamme ainakin puoli miljardia vähemmän. Tietääkö kukaan lopputulosta?

Puheet elvytyspaketin ainutkertaisuudesta ovat pötyä. [Välihuuto sosiaalidemokraattien ryhmästä] Jos tämä piikki avataan nyt, on järjetöntä väittää, että myöhemmin kieltäytyminen uusista paketeista on ainakaan sen helpompaa. Suurten EU-maiden ja kansainvälisten järjestöjen johtajat ovat jo todenneet, että tämä on pysyvä ja toistuva järjestely.

Puheet Suomen viennin elvyttämisestä tällä paketilla ovat pötyä. Missä todellisuudessa vientiämme tuetaan lahjoittamalla velkarahaa kilpailijamaillemme, että nämä kenties ostaisivat meidän tuotteitamme? Ajatelkaa tätä ajatusta hetki ja miettikää, onko siinä mitään tolkkua.

Arvoisa puhemies! Ollessaan keskustan puheenjohtaja edustaja Sipilä sanoi vuonna 2012, että Suomessa tulee järjestää kansanäänestys, jos maa on siirtymässä euromaiden yhteiseen velkaan. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Myöhemmin hän jopa väläytti kansanäänestystä EU:sta eroamisesta, jos unioni siirtyy liittovaltion suuntaan. Nyt on sellainen tilanne. EU on siirtymässä yhteiseen velkaan ja liittovaltion suuntaan. Mitä sanoo nyt keskusta? Oletteko te tässäkin asiassa punavihreän hallituksen apupuolue? Perussuomalaiset ovat vaatineet kansanäänestystä tukipaketista. Lunastatteko nyt vanhat puheenne, vai kääntyykö takki tässäkin, kuten kaikessa muussa? [Leena Meri: Takki kääntyy!]

Tämä esitys on lopulta sellainen asia, josta voi olla vain kahta mieltä: voi olla joko Suomen taloudellisen itsemääräämisoikeuden puolella tai sitä vastaan. Tässä ei nyt ole vaihtoehtoa. Ei voi kiemurrella.

Perussuomalaiset pitävät kaikin laillisin keinoin kiinni Suomen itsenäisyydestä ja Suomen kansan oikeudesta päättää asioistaan loppuun asti. Vastustamme tätä pakettia. Vastus-

tamme tätä päätöstä. Nyt kansa haluaa kuulla, mitä te muut kansaa edustamaan valitut aiotte tehdä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Virolainen.

14.30 **Anne-Mari Virolainen kok** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kokoomuksen eduskuntaryhmän mielestä on tehtävä kaikkemme Euroopan unionissa, jotta terveys-, talous- ja sosiaalisesta kriisistä päästään ulos. Jokaisen päätöksen osalta on mietittävä, miten se parhaiten palvelee tulevaisuuden Suomea ja Eurooppaa.

Unioniin liittymisestä lähtien olemme kunnianhimoisesti kehittäneet sitä parempaan suuntaan palvellaksemme mahdollisimman hyvin suomalaisten etua. Hallituksen neuvottelemaan elpymispakettiin on valitettavasti jäänyt perustavanlaatuisia valuvikoja. Siksi suhtaudumme varauksellisesti elpymispakettiin sekä päätökseen EU:n omista varoista.

Heinäkuussa neuvoteltu paketti ei auta koronan runtelemia EU-maita parhaalla mahdollisella tavalla. Emme hyväksy, että hallitus ei ole ottanut tavoitteekseen edistää tiukkaa ehdollisuutta, selkeitä kriteereitä, vastuuta omista veloistaan ja suunnitelmaa velkajärjestelymekanismista, joita kokoomuksen eduskuntaryhmä on toistuvasti peräänkuuluttanut. Valitettavasti EU-tasolla keskustellaan jo nyt, ettei elpymispaketin kaltainen ratkaisu jää ainutkertaiseksi. Kokoomuksen eduskuntaryhmä painottaakin, että elpymisratkaisun on oltava kertaluonteinen. Kehitys kohti syvempää tulonsiirtounionia ei ole Suomen edun mukaista, emmekä hyväksy sitä.

Kokoomus katsoo, että kestävälle pohjalle rakennettu talouspolitiikka on kaiken perusta niin EU-politiikassa kuin kotimaan politiikassakin. Jokaisen EU-maan tulee vastata omasta taloudestaan — siis jokaisen EU-maan tulee vastata omasta taloudestaan. Tämä elpymisväline sotii vastaan juuri niitä vastuullisen taloudenpidon periaatteita, joita on kokoomuksen DNA:ssa.

Arvoisa puhemies! Elpymispakettiin liittyy myös poliittisia ulottuvuuksia. EU:n yhtenäisyys on suoraan yhteydessä EU:n globaaliin rooliin: mitä yhtenäisempi ja toimintakykyisempi EU on, sitä paremmin se kykenee ottamaan vahvemman geopoliittisen roolin. Jotta EU voisi toimia vastapainona Venäjälle sekä Kiinan ja Yhdysvaltain kiristyvissä jännitteissä, EU:n päätöksentekokyvystä tulee huolehtia. Elpymispaketti on ennen muuta poliittisen neuvottelun tulos, jota on perusteltu EU:n yhtenäisyyden ja toimintakyvyn ylläpitämisellä.

Unionin tarkoitus ei ole olla jäsenmaiden yhteinen rahoituskassa. EU:n lisäarvoa tuovia toimintoja on luotava todellisen tarpeen mukaan esimerkiksi rajavalvontaan, puolustukseen ja infrainvestointeihin. Kokoomuksen eduskuntaryhmä katsookin, että EU:n tulee ottaa johtajuus rajat ylittävissä asioissa, kuten ilmasto- ja maahanmuuttopolitiikassa. Niin ikään EU:n puolustusyhteistyötä on syvennettävä, sisämarkkinoita kehitettävä sekä yhteisiä arvoja puolustettava.

Arvoisa rouva puhemies! Eurooppalaista osaamista tulee vaalia, sillä se on EU:n kilpailukyvyn ja kasvun kulmakivi. Olemmekin esittäneet, että Suomen saannosta kohdistetaan vähintään miljardi euroa maamme osaamistason kehittämiseen ja loput muihin talouskasvua lisääviin hankkeisiin. Esityksemme on kaikunut kuuroille korville, sillä hallitus on päättänyt ohjata varat epätarkoituksenmukaisesti useisiin toisistaan irrallaan oleviin sekalaisiin hankkeisiin. Kokonaistaloudellinen vaikutus tulee olemaan asiantuntijoidenkin mukaan Suomelle vähäinen tai jopa mitätön.

Nyt päätetään elpymispaketin kohtalosta sekä EU:n päätöksestä omista varoista. Edellytämme eduskunnan hyväksyvän periaatteen, ettei kokonaisveroaste nouse. Jos omissa varoissa luodaan EU-kansalaisiin tai yrityksiin kohdistuvia uusia EU-veroja, tulee vastaavasti kansallisia veroja laskea. [Timo Heinonen: Ei tapahdu niin!] Sen lisäksi kokoomuksen eduskuntaryhmä edellyttää, että hallitus toimii EU:ssa kestävän kehityksen, vastuullisen talouden, turvallisuuden, yhteisten arvojen ja suomalaisten hyvinvoinnin puolesta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kurvinen.

14.35 **Antti Kurvinen kesk** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! En henkilökohtaisesti ole mikään kiilusilmäinen EU:n kannattaja. Mielestäni unionissa on valtavasti korjattavaa, ja Brysselin herrojen ja rouvien soisi katsovan pitkään peiliin. Silti olen sitä mieltä, että Suomi on EU:ssa oikeassa seurassa. Olen sitä mieltä, että eurooppalainen elvyttäminen on tässä koronatilanteessa paikallaan.

Jopa minä, eteläpohjalainen kepulainen juntti, ymmärrän, että Suomen ja Euroopan talous ovat nykyään yhtä. Maakuntien työpaikat ovat siitä kiinni, vetääkö markkina Euroopassa. Markkina pitää saada vetämään, talous ensin elpymään, sitten nousuun. Siitä on tässä kyse. Maailman mahtavat Amerikasta ja Kiinasta alkaen tekevät jättimäistä elvytystä. Ne kahmaloivat rahat ja työpaikat, jos täällä nyt seistään tumput suorina.

Tehdyssä kyselytutkimuksessa 20 maamme johtavaa taloustieteilijää arvioi EU:n elpymispaketin hyödyttävän Suomen taloutta. Vastaajat arvioivat paketin vakauttaneen koko EU:n ja euroalueen taloutta ja poistaneen huolia uuden eurokriisin puhkeamisesta. Esimerkiksi Osuuspankin pääekonomisti Reijo Heiskanen sanoi päätöksellä olleen jo syntyessäänkin talousluottamusta vahvistava vaikutus. Edes kaksi pakettiin kriittisesti suhtautunutta ekonomistia eivät olisi kaataneet tätä pakettia.

Eurooppa ja sen osana Suomi pärjäävät vain osaamisella ja omintakeisuudella. EU on hävinnyt digiaikana kilpailukyvyssä Pohjois-Amerikalle ja Kiinalle. EU:n pitää tulla nykyistä kilpailukykyisemmäksi markkina-alueeksi. Tarvitaan tutkimusta, tarvitaan kehitystä, tarvitaan teknologiaa. On vanha sanonta ”missä EU, siellä ongelma”. Siitä pitää tulla ”missä EU, siellä työpaikat, missä EU, siellä jotain uutta”.

Koronapandemia on aiheuttanut Euroopassa vakavan terveydellisen ja taloudellisen kriisin, josta selviytyminen edellyttää määrätietoista ja vastuullista päätöksentekoa. Kriisistä selviytyminen on vaatinut sekä kansallisia ratkaisuja että yhteisiä eurooppalaisia päätöksiä. Poikkeukselliset ajat vaativat poikkeuksellisia päätöksiä. Maamme on vientivetoinen talous, jonka menestys on kiinni EU-alueen rahoitusvakaudesta ja unionin sisämarkkinoista. Suomen viennistä 60 prosenttia menee EU:n sisämarkkinoille. Muiden jäsenmaiden talouden tai rahoitusjärjestelmän epävakaus hidastaisi Suomenkin taloudellista toipumista koronasta.

Arvoisa puhemies! Tämä elvytyspaketti on kertaluontoinen, sanovat lagardet tai muut mitä hyvänsä. [Välihuutoja] Kesto ja käyttötarkoitus ovat selkeästi rajatut.

Arvoisat perussuomalaiset jättävät sanomatta tämän: yksittäisten jäsenmaiden tukipaketit olisivat tämän elvytyspaketin vaihtoehto. Eurotukipakettien tie on aikaa sitten kuljettu loppuun.

Keskustan eduskuntaryhmä ei hyväksy jatkuvaa velkojen, verojen ja uusien tukipakettien kierrettä. Tämä olisi edessä, mikäli elpymiskokonaisuudesta ei olisi löytynyt yksimielisyyttä pitkien neuvottelujen jälkeen. Ilman kaikkia jäsenmaita koskevaa elvytystä edessä

olisi ajautuminen yksittäisten jäsenmaiden tukipaketteihin. Emme kaipaa uutta eurokriisiä. Kysymys on vakaudesta ja turvallisuudesta.

Perussuomalaiset jättävät myös sanomatta sen, että elvyttäminen ja EU:n monivuotinen budjetti ovat kokonaisuus. Jos elvytyspaketti kaatuu, kaatuvat myös maataloustuet. Kyse on siitä, kuinka paljon Suomi saa tukea aluekehitykseen ja uuteen yrittäjyyteen, kuinka paljon maakuntiin ja maaseudulle tukea. Niille rahoille on todellista tarvetta ja käyttöä tuolla maakunnissa. — Edustaja Mäkelä, käykää siellä joskus vierailulla.

Rouva puhemies! Suomen rahoitusaseman kannalta esitys EU:n omien varojen järjestelmän kehittämisestä on kannatettava. Kierrättämättömään muovijätteeseen perustuva muovivara alentaa Suomen EU-maksuja koko maksukauden aikana noin 220 miljoonaa euroa. Yksinkertaistettu alv-vara puolestaan laskee jäsenmaksuja 280 miljoonaa euroa kauden aikana.

Suomen kestävän kasvun ohjelma edistää nopeavaikutteista elpymistä ja pitkällä aikavälillä välttämätöntä elinkeinoelämän rakenteiden ja julkisten palveluiden uudistumista. Panostukset kestävään kasvuun ja uuteen teknologiaan tuovat suomalaisille yrityksille uusia mahdollisuuksia. Kotimaisia, uusiutuvia luonnonvaroja käytetään kestävästi. Samalla luodaan työtä ja toimeentuloa koko maahan. Rahoituksella edistetään investointeja muun muassa biokaasuun ja biopolttoaineisiin.

Kriisiajat ovat korostaneet huoltovarmuuden ja kotimaisen tuotannon arvoa. EU:n monivuotinen rahoituskehys tuo maataloudelle ja maaseudun kehittämiselle vakautta ja ennustettavuutta. [Puhemies koputtaa] Myös alue- ja rakennepolitiikan rahoitus turvattiin. Nyt tätä elvytysrahaa pitää kohdistaa nopeisiin tietoliikenneyhteyksiin, edistämään monipaikkaisuutta ja etätyötä.

Puhemies! Eurooppa takaisin jaloilleen, Suomi takaisin jaloilleen. Siitä tässä paketissa on kysymys.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Holopainen, Mari.

14.41 **Mari Holopainen vihr** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olemme eläneet poikkeuksellisissa oloissa jo lähes vuoden. Kesällä lähes tukahtunut tautitilanne toi valoa ihmisten elämään ja talouteen palautumista. Toisinaan virus on ollut lainsäädäntöä nopeampi. Keskinäisriippuvaisessa maailmassa myös tietä ulos on etsittävä yhdessä.

Vahva EU on Suomenkin etu. Pieni talous tarvitsee ympärilleen kestäviä markkinoita, yhteistä ulkopolitiikkaa, kumppaneita ja siten mahdollisuuksia vaikuttaa. Nollasummapelin osuus on pieni: hyvinvointi yhdessä EU-maassa lisää hyvinvointia toisessa. Yhteinen elvytyspolitiikka kriisistä yli pääsemiseksi on järkevää. Niin muutkin talousalueet toimivat. Nyt on määrätietoisesti ehkäistävä talousalueen valuminen syvempiin vaikeuksiin.

Arvoisa rouva puhemies! Emme ole ratkaisemassa vain yhtä kriisiä. Ilmastokriisi ja luontokato uhkaavat elämää kaikkialla maapallolla. Ilman aktiivista puuttumista edessä on paljon koronakriisiä syvempi katastrofi, jossa niin sosiaaliselta kuin taloudelliseltakin hyvinvoinnilta putoaa pohja.

Euroopan jälleenrakennusta ei voida hoitaa lyhytnäköisesti. On kyettävä katsomaan pitkälle tulevaisuuteen. Euroopan on 50:n ja sadankin vuoden päästä oltava paikka, jossa ihmisillä on työtä ja toimeentuloa, jossa ihmiset ja luonto voivat hyvin ja jossa ihmis- ja perusoikeuksia kunnioitetaan. Vaikeuksista huolimatta EU:n tulee näyttää suuntaa, joka rakentaa tulevaisuudessa talousjärjestelmää uudenlaisesti: ekologisesti ja sosiaalisesti kestä-

västi. Puolet kestävän kasvun ohjelmasta osoitetaan ilmastonmuutoksen ja luontokadon ratkomiseen. Siitä pidämme kiinni.

Arvoisa rouva puhemies! EU:n merkityksen tunnistaminen ei tarkoita sitä, etteikö olisi kehitettävää siinä, miten rahoitusta kohdistetaan. Tarvitsemme myös tulopohjaa. Nyt esitettävä kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuva maksu toimeenpanee Eurooppa-neuvoston viime vuonna tekemiä päätöksiä ja hyödyttää erityisesti nettomaksajia, myös Suomea.

Keskeistä on, että uudet rahoituslähteet tukevat kestävää kehitystä ja ilmastotavoitteita. On keskusteltu hiilitulleista, digijättien verottamisesta ja päästökaupan laajentamisesta muun muassa lentoliikenteeseen. Toivon, että komissio tuo rohkeasti esityksiä jäsenmaiden nähtäväksi. Taakka kuluista ei voi kasautua verot maksaville työntekijöille ja yrityksille ja olla kierrettävissä toisille. Siksi on tärkeää, että EU:n voimin löydetään ratkaisuja monikansallisten yritysten verovelvollisuuden toteuttamiseen sekä torjutaan harmaata taloutta ja aggressiivista verosuunnittelua.

Arvoisa rouva puhemies! EU:n omien varojen päätöksessä on Suomelle keskeistä, miten vaikuttavasti kohdistamme elpymisvälineen. Juuri nyt ei ole vyön kiristyksen aika, mutta kriisin jälkeen sekin koittaa, mikäli Suomen talous ei pärjää ja kasvaa hitaasti verrokkimaihin nähden, kuten ennustetaan. Suomi on paininut pitkään heikon kokonaistuottavuuden kanssa. Tuottavuus on aivan liian hidasta. Osaajapulaa ei ole ratkottu. Elinkeinorakenne on liian yksipuolista, liiaksi tietyille teollisuudenaloille keskittynyttä eikä ilmaston kannalta kestävää. Emme voi rakentaa tulevaisuutta nykyisten vahvuuksien varaan, vaan niiden, joita tulevaisuudessa tarvitaan ja syntyy.

Arvoisa rouva puhemies! Matalien korkojen ympäristössä ja elvytyspolitiikan myötä markkinoilla on Suomessakin lähtökohtaisesti rahoitusta niiden yritysten investoinneille, jotka arvioidaan kannattaviksi. Poliitikkojen tehtävä ei olekaan valita, mille toimialoille, yrityksille tai tutkimuksen aloille tukea kannattaa suunnata, mutta voimme tarjota edellytyksiä. Vaikutamme siihen, onko painopiste kustannuskilpailussa, raaka-aineissa ja arvoketjujen alkupäässä, jolloin suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa ei enää rahoiteta nykyisenkaltaisesti tulevaisuudessa, vai vahvistammeko sellaista tulevaisuudenuskoa, huolenpitoa ja osaamista, että kun seuraava pandemia iskee, jotkut nuorista, jotka nyt opiskelevat Itäkeskuksessa tai Enontekiöllä etäopetuksessa, ovat kehittämässä maailman ensimmäisen rokotteen ja robotin, joka sen valmistaa.

Suomalaisen Tiedeakatemian asettama covid-asiantuntijaryhmä esitti tällä viikolla yhtenä kriisinkestävyyden ratkaisuna, että tki-panostukset tulisi nostaa kahdeksaan prosenttiin bkt:stä vuoteen 2035 mennessä. Perustutkimuksen edellytyksistä huolehtiminen useilla tieteenaloilla on ensisijaista, [Puhemies koputtaa] sillä emme voi ennustaa, millaista tutkimustietoa tarvitsemme seuraavien kriisien ratkaisemiseksi.

Arvoisa rouva puhemies! Suomeen on muodostumassa yksi maailman lupaavimmista uusien yritysten kasvualustoista. [Puhemies koputtaa] Meillä on halutessamme mahdollisuus olla Euroopan Piilaakso, joka ratkaisee puhtaan veden puutetta ja köyhyyttä. Käytetään EU:n elpymisvälineen varat viisaasti.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lohikoski.

14.47 **Pia Lohikoski vas** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maaliskuussa tulee täyteen vuosi siitä, kun lehtikuvissa nähtiin ensimmäistä kertaa armeijan autoja Italian ka-

duilla — armeijan autoja, jotka kuljettivat koronan uhreja. Viimeistään nämä kuvat herättivät myös suomalaiset ja saivat meidät ymmärtämään, miten vakavasta taudista on kyse. Eurooppa on kohdannut rauhanajan vakavimman kriisin. Kymmenet miljoonat ihmiset ovat saaneet tartunnan. Samoin valtava joukko on menettänyt työnsä. Lasten ja nuorten koulunkäynti on vaikeutunut. Yksinäisyys ja huolet painavat monien mieltä. Vaikka koronatunnelin päässä näkyy jo valoa, on meillä valtava tehtävä edessämme.

Arvoisa puhemies! On tärkeää, että Euroopassa on haettu yhteisiä ratkaisuja koronakriisiin. EU:n monivuotinen budjetti ja elpymisväline luovat pohjan tulevien vuosien yhteistyölle. Samalla on erittäin tärkeää, että yhteisten rahojen käyttö on sidottu oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen. Oikeusvaltiossa kansalaiset voivat luottaa siihen, että ihmisoikeuksia kunnioitetaan, ja kansalaiset voivat luottaa oikeuslaitoksen riippumattomuuteen. On erittäin huolestuttavaa, että täällä eduskunnassa perussuomalaiset ovat vastustaneet hallituksen pyrkimyksiä sitoa EU-varojen käyttö oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen. Unkarin ja Puolan tie ei voi olla Suomen tie. [Mari Rantanen: Tehän sinne lähetätte rahaa, emme me!]

Arvoisa puhemies! Vasemmistoliitto puolustaa vapaata yhteiskuntaa, ihmisoikeuksia ja rauhaa. Niitä haluamme edistää myös EU:ssa. On kuitenkin selvää, että EU:n talouspolitiikka tarvitsee nyt tapahtuvan suunnanmuutoksen. Vasemmistoliitto on vaatinut, että tällä kertaa yhteisillä elvytysrahoilla ei pelasteta pankkeja. Vasemmistoliitto on vaatinut, että tämän kriisin kustannuksia ei kaadeta tavallisten ihmisten maksettavaksi. On erittäin tärkeää, että eurokriisin virheitä ei toisteta missään maassa. Eurokriisin aikana toteutettu leikkaus- ja kuripolitiikka hidasti elpymistä koko Euroopassa. Nyt on tehtävä toisin.

Arvoisa puhemies! Meidän on nyt käännettävä katseemme tulevaisuuteen ja puhuttava siitä, miten Eurooppa saadaan jaloilleen. Se ei tapahdu leikkaamalla eikä kurjistamalla. Se ei tapahdu tuijottamalla omaa napaa ja uskomalla, että Suomi kyllä pärjää, kun muu Eurooppa horjuu. Muun Euroopan toipuminen on myös meidän etumme, sillä Eurooppa on yksi tärkeimmistä vientialueistamme. Meidän on rakennettava vahvemmat Suomi ja Eurooppa nostamalla osaamistasoa ja vahvistamalla ihmisten turvaa muutostilanteissa. Meidän on rakennettava vahvemmat Suomi ja Eurooppa tukemalla uusia ilmastoratkaisuja, panostamalla puhtaaseen energiaan ja suojelemalla luonnon monimuotoisuutta.

Vaikka EU:n elpymisväline ei ole täydellinen, se antaa Suomelle ja muille EU-mailleen mahdollisuuden elvyttää taloutta, luoda uusia työpaikkoja ja vauhdittaa ilmastokestävän yhteiskunnan rakentamista. Hiilineutraalin hyvinvointivaltion luomiseksi tarvitaan suuria ponnistuksia, ja elpymisväline on tässä yksi työkalu.

Arvoisa puhemies! Elpymisvälineen myötä EU:ssa haetaan uusia tapoja myös kerätä omia varoja. Eurooppalaisella yhteistyöllä voidaan luoda hiilitullit, joilla varmistetaan, etteivät ilmastotoimet syö suomalaisten tehtaiden tilauskantoja, ja joilla kannustetaan muitakin maita ilmastotoimiin. Eurooppalaisella yhteistyöllä voidaan luoda digivero, jolla torjutaan digijättien verovälttelyä ja tasataan pelikenttää pienemmille yrityksille. Eurooppalaisella yhteistyöllä voidaan luoda myös finanssitransaktiovero, jolla hillitään finanssimarkkinoiden heilahteluja ja kerätään varoja yhteiseen kassaan.

Arvoisa puhemies! Juuri nyt on uskallettava investoida. Investointeja tarvitaan sekä Suomessa että Euroopassa. Samalla kun torjumme koronakriisiä ja hoidamme sen tuomia sosiaalisia ongelmia, meidän on panostettava ilmastokriisin ratkaisemiseen. VM:n tuoreen raportin mukaan Suomessa investoidaan muita Pohjoismaita vähemmän tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan. Suomi tarvitsee nyt rohkeaa ja tavoitteellista elinkeinopoli-

tiikkaa, jotta voimme ratkaista ilmastohaasteita samalla kun luomme uusia kestäviä työpaikkoja. EU:n elpymisväline on parhaimmillaan yksi työkalu kohti tätä tavoitetta. Ekologinen jälleenrakennus on valtava ponnistus, ja siihen investoiminen pitää aloittaa nyt.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Norrback.

14.52 **Anders Norrback r** (ryhmäpuheenvuoro): Ärade talman! Europeiska rådets beslut om unionens egna medel innehåller sedvanliga bestämmelser om grunderna för finansieringen av unionens budget. De här bestämmelserna innehåller också en fullmakt att ta upp lån på 750 miljarder euro för att finansiera EU:s återhämtningsinstrument.

Som svar på coronakrisen som drabbat hela världen, inte minst Europa, med aldrig tidigare skådad kraft har Finland tillsammans med ledarna för samtliga EU-länder enats om en återhämtningsfond. Den ska finansiera investeringar som ska förändra den europeiska produktionsstrukturen i en hållbarare riktning. Den ska ge ny tillväxt och nya jobb, men den ska också stärka förtroende, vilket vi redan har märkt.

Arvoisa puhemies! Suomelle on tärkeää, että rajusta pandemiasta johtuva eurooppalainen elvytyspolitiikka on määrätietoista. Taloutemme on hyvin riippuvainen EU:n sisämarkkinoista. EU-alueen osuus maamme viennistä on noin 60 prosenttia. Nyt Euroopan taloutta elvytetään 750 miljardilla eurolla, mikä tarjoaa myös paljon mahdollisuuksia suomalaisille yrityksille. Vihreä siirtymä tarjoaa markkinoita suomalaiselle osaamiselle.

Minua mietityttää, onko opposition harjoittama politiikka vastuullista, kun se yrittää voittaa kuntavaalit kyseenalaistamalla tai jopa demonisoimalla EU:n tarkoitusperiä. Sellainen suhtautuminen ei kestä kriittistä tarkastelua päivänvalossa. Tiedämme kaikki, että kaikki maailman suurvallat elvyttävät talouksiaan voimakkaasti pandemian aiheuttamien vaurioiden jäljiltä. Näin toimivat USA, Kiina, Japani ynnä muut. [Perussuomalaisten ryhmästä: Eivät elvytä naapurimaita!] Väitteet siitä, että Euroopan ei tulisi elvyttää voimakkaasti, ovat pään laittamista pensaaseen.

Oppositiopuolueiden kannanotot herättävät enemmän kysymyksiä kuin antavat vastauksia. Kokoomuksen kannasta ei oikein saa selvää, ei vielä tänäänkään. [Ilkka Kanerva: Kuuntelemalla saa!] Kristillisdemokraatit maalailevat suuria uhkakuvia siitä, että verotusoikeus siirtyy EU:lle, ja jättävät mainitsematta, että ensisijaisesti siinä on kyse muovin ympäristömaksusta, joka sitä paitsi on Suomen kannalta hyvä asia, ja myös ympäristön. Perussuomalaiset etenevät tapansa mukaan ilman realistisia vaihtoehtoja. Ei ole kovin vastuullista yrittää väistellä keskustelua siitä, mistä kunnallisvaaleissa oikeastaan on kyse, ja piiloutua tunteisiin vetoavien EU-vastaisten iskulauseiden taakse.

Ärade talman! Svenska riksdagsgruppen och SFP har hela tiden betonat att EU:s återhämtningsfond inte är någon säck med miljarder som julgubben kommer in med. Fonden skulle aldrig ha blivit aktuell utan coronaviruspandemin som exceptionellt påverkat hela världen, ändrat våra beteendemönster och skapat extrema problem för den europeiska ekonomin. I beslutet finns tydliga villkor för hur medlemsländerna kan använda fondmedlen. Det behövs också en skärpt och transparent övervakning av att villkoren efterlevs.

Det är viktigt att den gröna omställningen som Europa nu eftersträvar leder till beständiga förändringar i de ekonomiska strukturerna. Stimulansen handlar om akut krisvård,

men den får självklart inte stå i konflikt med målsättningen att rehabilitera ekonomin på lång sikt.

Kuten tässä esityksessä lukee, kunkin jäsenvaltion rahoitusvastuu on yksilöllinen, ei yhteisvastuullinen. Suomi on korostanut kunkin yksittäisen maan vastuuta omista veloistaan: koko potista ei kanneta yhteisvastuuta, vaan olemme vastuussa vain omasta osuudestamme.

Elvytyspaketin puitteissa voimme ohjata maamme tutkimusta, koulutusta ja innovaatiotoimintaa siten, että Suomen kilpailukyky kehittyy ja täällä on jatkossa hyvä asua ja elää, tulevaisuudessakin. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah.

14.57 **Sari Essayah kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Koronakriisin keskellä EU:ssa tehtiin viime kesänä päätöksiä, joilla se on muuttumassa yhä enenevästi tulonsiirto- ja velkaunioniksi höystettynä yhteisillä EU-veroilla. Suomalaisille veronmaksajille tuo päätös tarkoittaa kasvavaa maksurasitusta moneksi vuosikymmeneksi eteenpäin ja portin avaamista EU:n verotusoikeudelle.

Hallitus on perustellut 750 miljardin euron suuruisen elpymispaketin hyväksymistä elvyttävällä vaikutuksella vientimarkkinoillemme ja sen kertaluontoisuudella. Useampi asiantuntija on kuitenkin esittänyt, ettei pääosin Etelä-Eurooppaan suuntautuvalla paketilla ole merkittäviä suoria vaikutuksia vientiimme, jopa päinvastoin. Ranskan, Saksan ja EKP:n johdosta on puolestaan todettu yhteisestä velanotosta tulevan pysyvä järjestely, mikä on jo hallituspuolueen sisältäkin ääneen lausuttu.

Kun velkahana on kerran avattu, sitä on vaikea, ellei mahdotonta, sulkea. Samalla velan kasvun myötä kasvaa paine lisätä uusia omien varojen lähteitä — eli suomeksi sanottuna uusia EU-veroja — yhteisen velan takaisin maksamiseksi. Toiveajattelun järjestelyn kertaluontoisuudesta ja poikkeuksellisuudesta voi viimein heittää romukoppaan.

Komissio esittää unionille kokonaan uusia omien varojen lähteitä. Idea itsessään ei ole suinkaan uusi: EU-veroja on yritetty tyrkyttää jo vuosikymmenten ajan. Nyt koronakriisin myötä komissiolle avautui mahdollisuus kahmia itselleen lisää valtaa. Komissio ehdottaa ei pelkästään sekavaa muoviveroa vaan myös digiveroa, hiilitullia sekä uusia päästökauppatuloja mahdollisesti laajennettuna lento- ja meriliikenteeseen. Eikä siinä kaikki, kesäkuuhun 24 mennessä komission on tarkoitus antaa esitykset, jotka voisivat liittyä rahoitustransaktioveroon sekä yrityksiin kohdentuvaan maksurasitukseen.

Arvoisa rouva puhemies! Kristillisdemokraatit näkevät esityksen uudesta omien varojen järjestelmästä ongelmallisena monestakin syystä:

Ensinnäkin periaatteellinen syy: EU-verot uhkaavat vähentää eduskunnan budjettivaltaa ja päätösvaltaa, eikä meillä ole tälle toimivallan siirrolle kansanäänestyksessä annettua mandaattia. Lisäksi kristillisdemokraatit ovat huolissaan Suomen kokonaisvastuiden kasvusta. Perustuslakivaliokunta kesällä totesi, että vastuun tarkkaa osuutta ja riskisyyttä on mahdoton arvioida, koska se pitkän kestoajan vuoksi johtuu useista tulevaisuuteen sijoittuvista epävarmoista tapahtumista.

Toiseksi EU-verot kiristäisivät veronmaksajien verotusta. EU-verot lisäisivät kansallisten verojärjestelmien päälle uuden ylikansallisen verokerroksen, joka ei korvaisi mitään nykyisiä veroja. Verointoilun ja yritysten verotaakan lisäämisen sijaan EU-tasolla pitäisi

edistää keinoja, joilla parannetaan yritysten toimintaedellytyksiä ja edistetään työllisyyttä. Eurooppa ei nouse lisäämällä verotusta ja byrokratiaa [Jussi Halla-aho: Näin on!] vaan panostamalla työllisyyteen ja innovaatioihin.

Sopu elpymisvälineestä asettaa suomalaisten oikeudentajun kovalle koetukselle. EU-elvytyksen maksajat mukaan lukien Suomi ovat korkeamman veroasteen maita, kun taas siitä hyötyvät maat ovat useiden tilastojen valossa varsin lieviä verottajia, joilla vielä useimmiten veropohja vuotaa. Taloutensa hyvin hoitavien maiden veronmaksajat maksavat jälleen kerran asiansa heikommin hoitaneiden maiden laskun.

Arvoisa rouva puhemies! Kristillisdemokraatit eivät vastusta elvyttämistä sinällään vaan sitä, että elvyttäminen tapahtuu sitomalla jäsenmaat yhteisvelkaan vastoin perusperiaatteita. On syytä vakavasti pohtia, mihin tällainen kehitys johtaa. Elpymisväline on romuttamassa unionin oikeusperustaa ja viemässä sitä moraalikatoon. Voittajia ovat ääripäät: federalistit, jotka ovat ajaneet tulonsiirtoja ja syvempää yhteisvastuuta, sekä ne tahot, jotka puolestaan pyrkivät romuttamaan kaiken EU-yhteistyön. Häviäjiä ovat ne maltilliset tahot, jotka haluaisivat kehittää itsenäisten jäsenvaltioitten eurooppalaista yhteistyötä ja sisämarkkinoita yhteisten sääntöjen kunnioittamisen, vastuullisen taloudenpidon ja no bail-out -periaatteen pohjalta.

EU:n verotusoikeutta ja liittovaltiota hivutetaan nyt eteenpäin ilman kansalaisten hyväksyntää. [Puhemies koputtaa] Tämä esitys uhkaa kaventaa kansallista täysivaltaisuutta ja eduskunnan budjettivaltaa. Siksi kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä näkee tärkeänä, [Puhemies koputtaa] että EU:n omien varojen järjestelmästä tulisi päättää eduskunnassa vähintään kahden kolmasosan määräenemmistöllä, emmekä itse ole hyväksymässä tätä esitystä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Olipa hyvä puhe!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Harkimo.

15.03 **Harry Harkimo liik** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies, ärade talman! EU:n elvytyspaketti on huonosti neuvoteltu. Se pitäisi avata ja neuvotella uusiksi. Siksi myös Liike Nyt lähti mukaan välikysymykseen. Vastuuministereiltä ja hallitukselta pitäisi saada selkeät vastaukset siihen, mitä kesällä sovittiin ja mihin suuntaan unionia ollaan viemässä. Vapaakauppa on suomalaisille yrityksille tärkeätä, mutta tällä paketilla EU vääristää kilpailua Italian, Espanjan ja muiden hyväksi.

Näyttää siltä, että Suomen ministereitä höynäytettiin EU:n elvytyspaketissa. Eivät tienneet heinäkuussa, mitä oikeasti sopivat, kun näitä muuttuvia lukuja tulee koko ajan lisää. Luvattiin ainutkertaisuutta, ei tullut ainutkertaisuutta. Luvattiin tarkkarajaisuutta, ei tullut tarkkarajaisuutta. Luvattiin oikeusvaltioperiaatetta, ei tullut sitäkään. Luotan kuitenkin siihen, että he eivät suoranaisesti valehtele, vaan he eivät yksinkertaisesti tiedä, mitä tekivät ja sopivat.

Vielä EU:sta: Maksamme veroja EU:lle, valtiolle, kunnille ja pian maakunnille. Varmaa on vain se, ettei verotus ainakaan kevene.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Suomen piti liittyä EU:hun, koska vapaakauppa on meille tärkeätä. Mutta tämä tuore sopimus on huonosti neuvoteltu, ja siksi se pitää keskeyttää ja laittaa uusiksi. Koronan varjossa meitä ollaan viemässä sellaiseen unioniin, mihin emme aikanaan menneet mukaan.

EU on tärkeä yrittäjille vapaakaupan ja vientimahdollisuuksien takia. Sen sijaan liian vähälle huomiolle on jäänyt, että elvytyspaketti vääristää kilpailua. Italiaa ja Espanjaa tu-

etaan tästä paketista kymmenillä miljardeilla euroilla, ja sitä kautta niiden maiden yritykset saavat merkittävästi kilpailuetua esimerkiksi suomalaisiin yrityksiin verrattuna. Suomen kilpailukyky heikkenee tämän paketin johdosta. EU:n kilpailusääntöjen keskeisenä tehtävänä on toimivan kilpailun aikaansaamisen ohella varmistaa se, ettei yritysten toimenpiteillä estetä tavaroiden, palveluiden ja pääomien vapaata liikkuvuutta jäsenvaltiosta toiseen.

EU hakee paketilla vihreätä kasvua. Suomi maksaa miljardeja euroja, ja samaan aikaan Italia ja Espanja saavat kymmeniä miljardeja euroja ja jakavat niitä omien maidensa yrityksille. Näin EU aivan omilla toimillaan vääristää kilpailua. Suomalaiset yritykset kärsivät tästä tilanteesta, ja Suomi seuraa EU:n mallioppilaana voimattomana vieressä. Ei se näin voi mennä. Tästä pitää puhua enemmän.

Suomi on ollut nettomaksaja ja on sitä edelleen. Suomen maksuosuus tässä paketissa on 6,6 miljardia euroa, mikä ei edes ole koko summa, kun lainanhoito- ja muut kustannukset voivat nostaa kustannukset 8 miljardiin. Saamme rahojamme takaisin koko ajan vähemmän: nyt 2,7 miljardia ja minimissään vain 1,5 miljardia, kun kesällä luku oli vielä 3,2 miljardia. [Oikealta: Se pienenee koko ajan!]

Pääministeri Marin, sanoitte, että EU:n elpymispaketista Suomen vastuut ovat 13 miljardia euroa. Ette kuitenkaan kertonut, että silloin on kyse vasta ensisijaisista vastuista. Olette tällä sopimuksella ottamassa käyttöön aivan uutta instrumenttia, eli jos jotkut jäsenmaat eivät hoida maksujaan, vastaavat niistä muut maat toissijaisesti. 13 miljardin lisäksi Suomi takaa 2,8 miljardia euroa vuodessa EU:n yhteisvastuullisia lainoja. Seitsemässä vuodessa se on jopa 20 miljardia. EU maksaa velan takaisin vuosina 2028—2058 joko jäsenmaiden maksamana tai sitten EU-veroina. Pysyttekö perässä, ministerit? Kansa ei pysy.

Arvoisa puhemies, ärade talman! Pääministeri Marin, kysyn teiltä tähän loppuun yhden selkeän kysymyksen: mihin tämä Suomen antama 2,8 miljardin euron vakuus voi johtaa, kuinka monta vuotta se on voimassa, [Puhemies koputtaa] ja millaisista summista silloin puhutaan?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ennen kuin siirrymme debattikeskusteluun, annan tässä esittelevälle ministerille, ministeri Vanhaselle, 2 minuutin puheenvuoron. — Olkaa hyvä.

15.08 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos oikein tulkitsen keskustelua, niin itse sitä ei ole asetettu kyseenalaiseksi, että EU:ssa kannattaa harjoittaa yhtenäistä, koordinoitua elvytystä. Siitä, millä tavalla se tehdään, vallitsee erimielisyys. Suurin erimielisyys liittyy tähän nettomaksuosuuteen, joka on kuitenkin unionin perusperiaate.

Myös normaali EU:n budjetti menee niin, että meillä on noin kymmenkunta — 10 tai 11 — nettomaksajaa ja muut ovat nettosaajia, ja hallintokuluja on siinä välissä. Elvytyskokonaisuuden osalla — laskin oikein — Suomi on kahdeksanneksi suurin nettomaksaja. Me olemme aivan oikealla paikalla tässä suhteessa. Normaalijäsenmaksuissa me olemme tällä hetkellä sijalla yhdeksän. Eli elvytyspaketin ja normaalibudjetin osalla nettomaksujärjestys on jokseenkin sama, mikä se muutoinkin on.

Kun edustaja Mäkelä kritisoi sitä, että brittien jäsenmaksun maksavat ahkerat muut maat — ilmeisesti tarkoitti Suomea — niin alkavan seitsemän vuoden budjettikaudella Suomen jäsenmaksu nousee hieman yli neljä prosenttia. Se on kolmanneksi pienin nousu, kun keskimäärin mailla nousee 10,1 prosenttia. Kun eteläisellä naapurillamme Virolla maksun

nousu on, paljonko [Välihuuto — Eduskunnasta: Miljardeja!] — 26 prosenttia, kuulin oikein — niin Suomi pärjäsi ainakin tässä verraten hyvin. Ette maininneet sitä.

Te nostatte aina Italiaa esille. Näissä päätöksissä ei kerrota sitä, että tällä pelastetaan Italian pankit, [Perussuomalaisten ryhmästä: Se jätetään kertomatta!] mutta voisin esittää vastakysymyksen: olisiko meidän talouden tai Euroopan talouden etu se, että meillä alkaisi uusi pankkikriisi? Aika näyttää, katsotaan, minkälainen suunnitelma Italialta tulee, ovatko siellä pankit mukana. Italiaa käytetään tässä esimerkkinä usein. He saavat tästä elpymisvälineestä saantona 79 miljardia euroa, mutta jostain syystä jätätte mainitsematta, että he maksavat siitä 48 miljardia, eli 79 miljardia ei ole se lopullinen summa. [Puhemies koputtaa] Ja Italian kohdalla, alkaneen seitsemän vuoden kaudella, heidän nettomaksunsa on 35 miljardia euroa. He ovat nettomaksaja, [Puhemies koputtaa] mutta tästä onnettomuudesta johtuen nyt elvytysvara kohdistuu heille.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt pyydän niitä edustajia, jotka haluavat käyttää tässä debatissa puheenvuoron, nousemaan ylös ja V-painikkeella varaamaan sen. — Aloitetaan keskustelu, ja ensimmäisenä edustaja Mäkelä.

15.11 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri Vanhanen on aivan oikeassa siinä, että ei tarvitsisi puhua pelkästä Italiasta. Voidaan myös todeta, että tässä elvytyspaketissa suomalaisten rahoja menee muun muassa Puolaan ja Unkariin. Sen lisäksi suomalaisten rahoja menee hyvin paljon Viroon, joka kilpailee kanssamme työpaikoista alemmilla veroprosenteilla. Eli ei tarvitse puhua pelkästä Italiasta eikä Espanjasta.

Tässä on tällaista mielenkiintoista uusiokieltä, että sanotaan ”tehdä yhteistyötä”, kun oikeasti tarkoitetaan, että maksetaan muiden laskut. Sitäkö se yhteistyön tekeminen nyt sitten on? Kun puhutaan elvyttämisestä Kiinassa ja USA:ssa, niin Kiina elvyttää itseään eikä Thaimaata, USA elvyttää itseään eikä Meksikoa, mutta Suomi ei elvytä ensisijaisesti itseään vaan muuta EU:ta ja maksaa sinne eräänlaista kehitysapua. Onko tämä teidän mielestänne oikein?

Tämä, että Suomen jäsenmaksu nousisi vähemmän kuin jossain muualla, kertoo vain siitä, että Suomen talous ei ole kehittymässä suotuisaan suuntaan. Suomen talous on kehittymässä huonoon suuntaan, ja hallituksen eväät sen kääntämiseksi tuntuvat olevan erittäin vähäiset.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Vanhanen.

15.12 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Edustaja Mäkelä, USA muodostaa talousalueen, ja Kiina muodostaa talousalueen. Muodostaako EU talousalueen? Vastaus on kyllä. Jos asiaa katsotaan työn ja yritysten kannalta, tämä on yhtenäinen talousalue, ja meidän talouteemme vaikuttaa ratkaisevasti, miten koko tämä meidän yhteinen talousalueemme kehittyy. Minusta tässä vallitsee selvästi tämmöinen fundamentaalinen ero, miten talous meidän käsityksemme mukaan toimii.

Kun te syytätte Unkaria, Puolaa, Viroa siitä, että me maksamme sinne, silloin teidän ehkä kannattaisi kyseenalaistaa Suomen EU-jäsenyys. EU:n perusajatus on se, että unionin kautta tuetaan heikompia alueita talouden kehittymiseen ja me kehittyneemmät maat taas hyödymme tästä satojen miljoonien asukkaiden markkina-alueesta. Sen taloustiede to-

distaa kiistatta, että kehittyneimmät maat hyötyvät siitä, kun on laaja talousalue. [Juha Mäenpää: Me olimme Pohjoismaa!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Orpo.

15.13 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus on...

Puhemies Anu Vehviläinen: Anteeksi, mikrofoni päälle, kiitos.

No niin, uusi yritys. — Arvoisa puhemies! Kokoomus on voimakas EU-jäsenyyden puolustaja. EU tuo meille turvallisuutta ja paikan maailman suurimmassa ja vahvimmassa talousalueessa.

Mutta kun asiantuntijapuheenvuoroja kuuntelee, käy ilmi, että tämän paketin taloudellinen merkitys ei ole suuren suuri. Markkinaehtoinen laina on halvempaa kuin koskaan, ja nämä paketin ehdot perustuvat enemmänkin kriisiä edeltävälle ajalle. Eli Suomen kannalta paketin perustelu taloudellisilla syillä on aika heikolla pohjalla. Paketti on itse asiassa huono ja huonosti neuvoteltu.

Onko niin, että me olemme tässä mukana itse asiassa siksi, että me näemme muita syitä, kuten turvallisuuspolitiikan tai EU:n yhtenäisyyden vaalimisen? Olisiko näistä asioista myöskin syytä puhua ja niitä punnita? Ja kysymykseni vielä: Miten hallitus aikoo jatkossa vaatia EU:ssa kestävää taloudenpitoa? Miten me palaamme siihen, että sääntöjä noudatetaan, vai onko hallitus hylkäämässä sääntöjen noudattamisen?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lindtman.

15.15 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Puutun kahteen asiaan:

Ensinnäkin siihen, että koronapandemia on täysin poikkeuksellinen onnettomuus Euroopalle. [Ilkka Kanerva: Koko maailmalle!] Silloin tarvitaan poikkeuksellisia toimia. Opositiosta sieltä oikeimmalta laidalta kyllä kovasti osattiin kritisoida, mutta ei kuultu yhtään ratkaisua siitä, miten Eurooppa saataisiin elpymään. Ei yhtään ratkaisua näissä puheissa kuultu.

Toinen asia, arvoisa puhemies, johon haluan puuttua, on se, kun tässä suoritetaan tätä laskentaa. On totta, että Suomi nyt saa buustausta omaan talouteensa, mutta sitten sanotaan, että suomalaiset maksavat. Katsokaa nyt, millä nämä lainat on tarkoitus maksaa: amerikkalaiset digijätit digiverolle ja kiinalaiset teräsjätit hiilitullien taakse. Indonesiassa tuotettu terästonni on hiilidioksidipäästöiltään kuusi kertaa suurempaa kuin Outokummussa. [Puhemies koputtaa] Samalla suomalainen terästeollisuus saa kilpailuetua. [Puhemies koputtaa] Näillä tämä on tarkoitus maksaa, [Puhemies: Aika!] ei suomalaisten veronmaksajien rahoilla.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Halla-aho.

15.16 **Jussi Halla-aho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kurvinen sanoi, että missä EU, siellä työpaikka. Mieleeni tuli entinen pääministeri Katainen,

joka lapioi rahat yhteisvastuisiin, ja todellakin EU:sta löytyi työpaikka. [Naurua] Ehkä edustaja Kurvisella on mielessään samanlaisia visioita.

Etenkin keskusta on kritisoinut tätä pakettia voimakkaasti mutta todennut, että Suomen on pakko osallistua siihen, koska vaihtoehtona olisi Suomen ero EU:sta. Tämä on tietenkin höpöpuhetta. Tanska torjui aikanaan Maastrichtin sopimuksen, eikä se joutunut eroamaan vaan neuvotteli paremman diilin. Ei EU nettomaksajia erota. Eihän se erota edes nettosaajia. Kysymys kuitenkin kuuluu: jos Suomi ei nyt voi kieltäytyä yhteisestä velasta, miten Suomi voi kieltäytyä vastaavista järjestelyistä tulevaisuudessa? Vastatkaa tähän kysymykseen, ministeri Vanhanen.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kurvinen.

15.17 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On paikallaan todeta vielä se, että Ruotsi ja Tanska, jotka ovat isompia nettomaksajia EU:ssa kuin me ja jotka eivät ole euromaita, osallistuvat tähän elvytykseen niin ikään.

Puhemies! Halla-aho ja perussuomalaiset antavat sellaisen kuvan, että tämän elvytyspaketin vaihtoehto olisi se, että ei tehdä mitään tukea. Sehän ei pidä paikkaansa, vaan tämän koko Euroopan laajuisen elvytyksen vaihtoehtona ovat yksittäisiä maita koskevat tukipaketit, ja niitähän perussuomalaiset ovat kannattaneet: 2015 edustaja Tavio ja edustaja Mika Niikko suuressa valiokunnassa veivät Kreikka 3 -tukipaketin läpi, [Mari Rantasen välihuuto] ja mielestäni tämä mantereen laajuinen elvytys on parempi vaihtoehto.

Mutta kysyn nyt, rouva puhemies, edustaja Halla-aholta: kannatatteko te Suomen EU-jäsenyyttä, vai haluatteko te, että Suomi eroaa EU:sta?

Arvoisa puhemies! Kysyisin nyt tuosta vierestä edustaja Orpolta: Kannattaako kokoomus tätä elvytyspakettia vai ei? Angela Merkel, Ursula von der Leyen — teidän aatesisarenne, keskieurooppalaisia oikeistolaisia — ajavat tätä eteenpäin. Onko kokoomus tämän takana vai ei? Vastatkaa selvällä suomen kielellä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Halla-aho.

15.18 **Jussi Halla-aho ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Vastaan mielelläni tähän täysin kohtuulliseen ja asialliseen kysymykseen edustaja Kurviselta.

Mielestäni on olemassa asioita, joita EU-maiden tai Euroopan maiden on järkevämpää tehdä yhdessä kuin kunkin erikseen, esimerkiksi maahanmuuton hallinta, ilmastopolitiikka, jos se on järkevää, ja niin edelleen. Mutta mukana oleminen sellaisessa unionissa tai sellaisessa prosessissa, josta tulee pääasiassa poliittinen imperiumi, poliittinen integraatiohanke, jossa unioni haalii valtaa jäsenmaiden taloudellisen ja lainsäädännöllisen suvereniteetin kustannuksella ja tällä tavoin vähentää ihmisten mahdollisuuksia vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ja päättää omista rahoistaan, ei ole Suomen ja Suomen kansan strateginen etu. [Antti Kurvinen: Eli haluatte eroon!] Me haluamme muuttaa Euroopan unionin kehityssuuntaa, jotta se tuottaisi lisäarvoa kansalaisille ja jäsenmaille.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Orpo.

15.20 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten sanoin, kokoomus on voimakas Euroopan unionin kannattaja ja me haluamme kehittää Euroopan unio-

nia, mutta meitä korpeaa suunnattomasti se, että tämä paketti on neuvoteltu huonosti. [Timo Heinonen: Todella huonosti!] Sen on huonosti neuvotellut 27 päämiestä, koska siinä poiketaan meidän perusperiaatteista vastuullisessa talouspolitiikassa, jossa jokainen maa huolehtii omista veloistaan, omasta taloudestaan, jossa pitäisi palauttaa no bail-out -periaate [Jussi Halla-aho: Kyllä!] ja olisi pitänyt samaan aikaan neuvotella sisälle muun muassa velkajärjestelymekanismi, käyttää tätä tilannetta hyväksi neuvotteluissa ja ajaa eteläisemmän Euroopan maat hyväksymään niitä meidän pitkän linjan tavoitteita. Näitä asioita me punnitsemme. Me arvostamme parlamentaarista käsittelyä, valiokuntakäsittelyä — perustuslakivaliokunnan käsittelyllä on suuri merkitys — ja tulemme, edustaja Kurvinen, kyllä ottamaan kantaa tähän asiaan. Älkää olko huolissanne. [Antti Kurvinen pyytää vastauspuheenvuoroa]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lindtman.

15.21 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Halla-aho, joka ei tosiasiassa uskaltanut vastata kysymykseen, ajavatko he Suomen EU-eroa vai ei, totesi kuitenkin, että EU:n pitää toimia siellä, missä se voi tuoda lisäarvoa kaikille.

No, ajatellaanpa nyt, että meillä on pari sellaista isoa ongelmaa, joissa tosiasiassa Eurooppa jää kilpailussa jälkeen. Amerikkalaiset digijätit toimivat lähes nollaverotuksella täällä EU:n alueella — facebookit, googlet. Jos ajatellaan, että yhden yksittäisen maan pitäisi laittaa nämä verolle, ei se onnistu. Toinen ongelma on esimerkiksi terästeollisuus, jossa vaikkapa kotimainen Outokumpu on todella ahtaalla, kun kiinalaisomisteiset tehtaat painavat kuusi kertaa korkeammilla ympäristöpäästöillä terästä tänne Euroopan markkinoille. Nyt näille on tulossa hiilitullit. Tämä ei mitenkään olisi mahdollista vain kansallisvaltioiden päätöksillä. Näillä rahoilla nyt tätä elvytystä on tarkoitus maksaa — näillä rahoilla. Kysymys kuuluu: vastustatteko te digiveroa ja hiilitulleja, koska näissä nimenomaan EU tuo lisäarvoa?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Tavio.

15.22 **Ville Tavio ps** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! SDP:n ja keskustan edustajat ovat EU-hurmoksessaan unohtaneet, että olemme Suomen kansan edustajia, emme Italian kansan edustajia. On täysin harhaanjohtavaa väittää, että velkaelvytys vaatii Suomen veronmaksajilta tulonsiirtoja Italiaan. Ei Yhdysvallat velkaelvytä Meksikoa eikä Kiina Mongoliaa, kuten täällä on todettu. Ne elvyttävät itseään, kuten Saksa elvyttää. Saksa elvyttää itseään yli 100 miljardilla, todennäköisesti useilla sadoilla miljardeilla tässä talouskriisissä — elvyttää itseään.

On täyttä humpuukia väittää, että Suomen kannattaa lahjoittaa rahansa ulkomaille. Kun te, valtiovarainministeri, tätä perustelette ihmeellisin eri argumentein, mitä keksitte tässä, ”EU on talousalue” — koko maailma on talousalue, niin kuin tiedämme — niin se on täyttä humpuukia. [Puhemies koputtaa] Ei ole kannattavaa lahjoittaa rahaa ulkomaille.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lohikoski.

15.23 **Pia Lohikoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä en ainakaan ole missään EU-hurmoksessa. Korona on kuitenkin aiheuttanut Euroopassa pahimman talous-

kriisin sitten toisen maailmansodan. Yksikään EU-maa ei ole vastuussa koronakriisistä yksin. Tämä kriisi vertautuu sotaan tai luonnonkatastrofiin. Siitä noustaan ainoastaan yhteistyöllä, eikä siitä myöskään kärsi meidän päätösvaltamme omiin asioihimme.

Euroopan koordinoitu ja yhteinen elvytys hyödyttää asiantuntijoiden mukaan yksittäisiä maita paremmin kuin pelkkä jokaisen maan itse harjoittama elvytys. Nyt nimenomaan torjutaan hyvin huonoa vaihtoehtoa eli syvää eurooppalaista taantumaa ja lamaa.

Kaikista aloista luovat alat ovat kärsineet pandemian suluista eniten, ja siksi meidän on otettava huomioon myös europarlamentin jäsenmaille kohdistama kehotus suunnata kulttuuri- ja luoville aloille tukea elpymis- ja palautumisvälineen elvytysvaroista.

Vaikka elpymisväline ei ole täydellinen, on tärkeää, [Puhemies koputtaa] että olemme yhdessä päättäneet elvyttää taloutta EU:ssa ja luoda uusia työpaikkoja.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Virolainen.

15.24 **Anne-Mari Virolainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! EU on meille tärkeä turvallisuus-, talous- ja arvoyhteisö, mutta se ei myöskään tarkoita sitä, että kaikki annetut esitykset hyväksytään tyytyväisenä. Siksi me olemme useaan otteeseen ehdottaneet velkajärjestelymekanismia, jolla pyritään helpottamaan ylivelkaantuneiden maiden kriisien ratkaisua niin, että yhteisvastuu minimoidaan. Voisin verrata tätä vaikka palokuntatoimintaan: kun tulipalo syttyy, niin se tulipalo sammutetaan, mutta siihen jää vielä jälkisammutusyksikkö katsomaan, ettei se pääse leviämään tai ettei lennä kipinöitä naapurihuoneistoihin, naapuritaloihin. Siitä tässä on kysymys.

Haluaisinkin tietää, pääministeri Marin: miten te suhtaudutte siihen, että pystyisimme saamaan EU:n jäsenmaissa velkajärjestelymekanismin käyttöön, koska sillä me vähentäisimme tällaisia vastaavia riskejä tulevaisuudessa?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Pitko.

15.26 **Jenni Pitko vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomi ja suomalaiset hyötyvät Euroopan unionista paljon enemmän kuin pelkässä rahassa voi mitata. Yhteiset sisämarkkinat, vapaa liikkuvuus, työ- ja opiskelumahdollisuudet, rauha, vakaus, vaikutusvalta globaaleissa asioissa, kuten ilmastonmuutoksen torjumisessa. Nämä ovat hyötyjä, joita on todellakin vaikea mitata euroissa. Niillä ei ole hintalappua.

Sen sijaan elvytyksen hyödyt ovat mitattavissa ja laskettavissa. Ekonomistit ja asiantuntijat ovat sanoneet, että Suomi hyötyy taloudellisesti, kun elvytystä tehdään Euroopan laajuisesti yhdessä. Suomen hyöty on kiistatta eurooppalainen elvytys. Tämä elvytyspaketti nostaa koronan runteleman talousalueen kriisistä ja auttaa Suomen vientivetoista taloutta elpymään. Samalla se tehdään kestävällä tavalla panostamalla osaamiseen ja pysyviin työpaikkoihin ja torjutaan koko EU:n alueella ilmastonmuutosta ja autetaan siirtymistä irti fossiilitaloudesta. Tämä rahoituskehys ja elpymispaketti ovat perusteltuja Suomen edun nimissä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Essayah.

15.27 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä valtiovarainministeri Vanhanen väitti, että opposition kritiikin kärki on siinä, että Suomi on netto-

maksajamaa ja maksaa enemmän kuin saa. Kyllä syyt vastustaa tätä pakettia ovat paljon periaatteellisemmat. Ei kaikkea tätä yhdentymiskehitystä voi eikä pidä pitää missään nimessä hyvänä. Velka-, vero- ja myöskin tulonsiirtounioni vastaa hyvin huonosti sitä mandaattia, jonka Suomen kansa on antanut meille vuonna 94 kansanäänestyksessä liittyäksemme Euroopan unioniin. Sen tähden tuntuu kummalliselta, että hallitus täällä puolustelee huonoa politiikkaansa, joka ajaa täysin federalistien agendaa sillä, että ei mukamas ole vaihtoehtoja. Totta kai on vaihtoehtoja. Euroopan unionin suuntaa voidaan kääntää, jos siihen on poliittista tahtoa. Mutta tällä hallituksella ei tunnu olevan sitä poliittista tahtoa pitää huolta siitä, että voisimme tehdä itsenäisten jäsenvaltioitten yhteistyötä, joka toisi oikeasti lisäarvoa kansalliseen politiikkaan, [Puhemies koputtaa] vaan olette ajamassa federalistien agendaa ja liittovaltiota. [Perussuomalaisten ryhmästä: Juuri näin!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kalli.

15.28 **Eeva Kalli kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tätä pakettia ovat kannattaneet niin ekonomistit kuin ulko- ja turvallisuuspolitiikan asiantuntijat eli niin talouden kuin turvallisuuden asiantuntijat. Kysyn itseltäni — me kaikki voimme kysyä itseltämme — miksi. Koska nämä asiantuntijat tietävät, mitkä olisivat paketin kaatumisen seuraukset. Ne olisivat nimittäin mittavat ja osin arvaamattomat. Toisin sanoen ne, jotka painavat tämän esityksen käsittelyssä punaista nappia, haluavat siis kaataa EU:n yhteisen elvytyspaketin, jonka tarkoitus on luoda Eurooppaan vakautta ja eheyttä, työtä ja kasvua. Tämän paketin merkitystä ei mielestäni kannata arvioida pelkällä mittatikulla, mutta jos nyt katsotaan lukuja, niin on hyvä muistaa, että EU-jäsenyys hyödyttää Suomen kansantaloutta noin 4:stä 6:een prosenttia eli noin 10—15 miljardia euroa joka vuosi, puhumattakaan niistä hyödyistä, joita ei voi euroissa juuri mitata. Puhun turvallisuudesta, [Puhemies koputtaa] poliittisesta vakaudesta ja eheydestä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mykkänen.

15.29 **Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Kalli luetteli Euroopan unionin merkityksen tärkeitä hyötyjä. Myös kokoomus lähtee siitä, että Suomen teollisuus tarvitsee Euroopan sisämarkkinoita. Vielä vakavampi kysymys on, että Suomi tarvitsee vahvaa EU:ta Venäjän ja Kiinan tasapainottamiseen, myös hankalimman päivän varalle.

Edustaja Kalli käytti näitä kuitenkin perusteena, miksi tämä elpymisrahasto toimisi. Se on mutkikas kysymys, tarvitaanko sitä ja osuuko se tähän pandemian kohdalle laisinkaan. Meidän huolemme lähtee siitä, että tämä voi olla askel, joka hämärtää jäsenvaltioiden velkavastuuta, ja siitä hallituksen kannattaisi nyt olla huolestunut, miksi täällä niin laajasti koetaan epäluottamusta, kun te ette näe tässä riskiä lainkaan. Kysynkin, vielä kerran, samansuuntaisen kysymyksen kuin minkä edustaja Virolainen tässä hyvin esitti: miten te, pääministeri, tämän päätöksen yhteydessä vakuutatte eduskunnan siitä, että velkavastuu [Puhemies koputtaa] saatetaan takaisin voimaan Euroopan unionissa, [Puhemies koputtaa] jotta voimme olla siitä todellakin luottavaisia?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koskinen.

15.31 **Johannes Koskinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Opposition puolelta on kovasti kritisoitu uusia verohankkeita ja väitetty esimerkiksi kokoomuksenkin laskelmassa, että pitäisi varmistaa, että se ei tarkoita kokonaisverorasituksen kasvua kansallisvaltioissa. Mutta nämähän ovat täsmäsuunnattuja sellaisiin verotyyppeihin, joita ei eurooppalainen kansallisvaltio pysty käytännössä perimään. Liikutaan globaalien toimintojen tasolla, mistä hiilitullissa ja digijättien verotuksessa on kysymys, jotta saadaan tasattua globaaleja markkinoita ja sillä lailla oikeudenmukaisella tavalla koottua varoja EU:n hyviin tarkoituksiin.

Oli mielenkiintoista kuulla, että edustaja Halla-aho listasi ilmastopolitiikan näihin EU:n tärkeisiin tehtäviin. [Antti Kurvinen: ”Ilmastovouhotuksen”!] Tällä paketillahan kootaan varoja juuri ilmastopolitiikkaan. Komissiolla on kunnianhimoinen Green Deal -ohjelma, jolleka tässä perinteisessä rahoituskehyksessä ei ole varmastikaan riittävästi varoja. Nyt on tärkeätä, että tästä elvytyspaketista lähes puolet suunnataan juuri sille sektorille, jota edustaja Halla-ahokin pitää tärkeimpänä EU:n tulevista tehtävistä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Heinonen.

15.32 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ei tässä ole kyse siitä, kannattaako Euroopan unionia tai EU:ta. Valitettavasti tämä kokonaisuus on neuvoteltu Suomen kannalta huonosti. Missä te olitte silloin, kun tästä neuvoteltiin? Perustuslain mukaan, arvoisa pääministeri, te johdatte meidän EU-politiikkaa. Onko teillä mitään sanottavaa tähän keskusteluun? Voitteko te osallistua tähän keskusteluun ja perustella Suomen kansalle, onko tämä nyt niin hyvä paketti? Yhteinen velka, EU:n budjetin paisuttaminen, EU-verot — kyllä niihin sisältyy aika isoja epäilyjä. Tämä paketti ei välttämättä ole lainkaan Suomelle hyödyksi.

Kysyisin edustaja Kurviselta: Onko tällä keskustan kentän tuki? Onko tällä keskustan äänestäjien tuki? Mutta paremmin sen taitaa tietää edustaja Hoskonen keskustan kentän tuntojen tulkkina. [Naurua] Ja kysyisin edustaja Hoskoselta: [Puhemies koputtaa] nauttiiko tämä paketti keskustan kentän ja äänestäjien tukea?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Norrback.

15.33 **Anders Norrback r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Ingenting är naturligtvis perfekt, inte heller EU eller det vi diskuterar i dag. Men vi har i alla fall byggt upp en beredskap och kan också i framtiden förbereda oss för oväntade förhållanden.

Arvoisa puhemies! Tässä on koko tämän keskustelun aikana, myös kun tästä on keskusteltu ennenkin, tullut viestiä, että tämä ei ole hyvä. Mutta kun tässä on rahasta ja jonkin verran budjettiasioista keskustelua, niin yleensä meillä on vaihtoehtobudjetti. Kysyn ministeri Vanhaselta: onko EU:n taholta laskettu, että mitä jos tämä kaatuu, mitä se tulee maksamaan ihan rahallisesti? Ne muut haavat kyllä tiedämme kaikki, jos haluamme niitä tiedostaa. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Otetaan kaksi ministeripuheenvuoroa. Ensin pääministeri 2 minuuttia ja sen jälkeen ministeri Vanhanen 2 minuuttia. — Pääministeri, olkaa hyvä.

15.34 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät kansanedustajat! Mielestäni, kun me keskustelemme tästä elpymisvälineestä ja nyt erityisesti tästä omien varojen päätöksestä, joka on eduskunnan käsiteltävänä, on syytä myös katsoa sitä, mikä olisi vaihtoehto sille, että tämä elpymisväline ja elvytyksen kokonaisuus olisi kaatunut. Mikäli me emme olisi saaneet heinäkuussa ratkaisua tästä kokonaisuudesta, on arvioitu, että sillä olisi ollut erittäin voimakas vaikutus markkinoihin. Olisimme nähneet sellaisen markkinareaktion, joka olisi voinut syöstä koko Euroopan talousalueen erittäin vaikeaan tilanteeseen. Tällä oli siis välittömästi markkinoita vakauttava vaikutus, ja myös tästä näkökulmasta tätä kokonaisuutta kannattaa katsoa.

Toinen iso kysymys liittyy tietenkin siihen, minkä takia tämä elpymisväline on haluttu luoda. Sillä pyritään vastaamaan koronakriisiin ja sen vakaviin taloudellisiin vaikutuksiin ja seurauksiin, joita me arjessamme olemme nähneet. Me haluamme nyt välttää yhdessä niitä virheitä, joita aikaisemmin on tehty. On parempi elvyttää, on parempi luoda talouskasvua, on parempi luoda työllisyyttä ja niitä avaimia, joilla me yhdessä tästä poikkeuksellisen syvästä historiallisesta kriisistä selviämme. On parempi siis korjata nyt tätä tilannetta kuin ajautua sellaiseen pahempaan tilanteeseen, jossa yksi tai useampi jäsenmaa ajautuisi erittäin voimakkaaseen ja vaikeaan taloudelliseen kierteeseen, jonka jälkeen me keskustelisimme täällä jälleen sellaisista paketeista, joita esimerkiksi perussuomalaiset ovat olleet Kreikalle myöntämässä ja luomassa.

Kyse on siis yleisestä talouden vakaudesta, kyse on elpymisestä tästä kriisistä, kyse on siitä, että me haluamme luoda kestävämpää kasvua, kestävämpää tulevaisuutta, ja sen vuoksi kannattaa myös keskustella siitä, mihin tämä elpymisvälineen rahoitus käytetään: vihreään siirtymään, digitalisaatioon, koko Euroopan talousalueen kilpailukyvyn parantamiseen, niihin peruspilareihin ja tukijalkoihin, joidenka varaan me luomme kestävämpää taloudellista tulevaisuutta.

Edustaja Heinonen kysyi, voinko osallistua keskusteluun. [Puhemies koputtaa] Ilman muuta, sen takia olen tänään täällä paikalla keskustelemassa, vaikka tämä on valtiovarainministerin esittelemä asia, ja asiastahan annettiin myös pääministerin ilmoitus jo heti syysistuntokauden alettua. [Puhemies koputtaa] Tältäkin osin keskustelu siis jatkuu, ja tulemme sitä käymään.

Ja vielä: Edustaja Virolainen kysyi tästä velkajärjestelymekanismista. Tämä on osana meidän EU-selontekoamme, joka tullaan vielä tämän kuun aikana käsittelemään eduskunnassa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Vanhanen, 2 minuuttia.

15.37 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus totesi äsken, että yksi syy epäillä tai vastustaa tätä on se, että tässä syntyy uusi EU-vero. Minä nyt kysyn, koska tämä on tärkeä asia: Mikä EU-vero nyt ollaan tällä päätöksellä hyväksymässä tai perustamassa? Mikä EU-vero? Voivat myös perussuomalaiset vastata, jos tähän teillä on vastaus.

Tämän yhteydessä tulevaisuuden osalta puhutaan muun muassa digijättien verottamisesta, mutta sitähän tällä hetkellä ensi sijassa valmistellaan OECD:n piirissä. Kaikki OECD-maat ovat neuvotteluissa mukana, enkä ole kuullut, että eduskunnassa olisi tullut vastustusta sille, että me voimme käydä OECD:n piirissä tätä mahdollista digiverojärjes-

telmää lävitse. EU:n osalta valmistaudutaan siihen, että jos ei OECD:ssä saada sopua, voitaisiinko se toteuttaa tällä tasolla.

Edustaja Tavio taisi sanoa jotenkin näin, että on niin kuin humpuukia ajatella, että EU on talousalue. Kyllä tämä on talousalue. Tämä on alue, joka perii yhdessä tullit. Tämä on alue, jolla työvoiman, pääomien, tavaroiden, markkinoiden liikkuminen on vapaata. Tämä on alue, joka oikeastaan kaikkea taloudellista toimintaa koskevat standardit määrittää yhdessä. Tämä on suomalaisille työlle ja yrityksille kotimarkkina-alue, ja pienelle reilun viiden miljoonan asukkaan maalle, sen yrityksille ja työpaikoille on valtava etu, että meillä on satojen miljoonien kotimarkkina-alue, jota elvytetään, emmekä ole kiinni vain reilun viiden miljoonan kotimarkkina-alueella.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Häkkänen.

15.38 **Antti Häkkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän paketin osaltahan keskeinen kysymys ei ole se, kuka maksaa miljardin tai kuka saa kaksi miljardia. Sen takia on aika tärkeää, että hallituspuolueetkaan eivät juokse maakuntia ympäri sanomassa, että paketin olennaisin kysymys on se, että nyt rahaa tulee.

Olennaisin kysymys on se, minkä periaatteiden varassa Eurooppa ja eurooppalaiset maat tämän vuosikymmenen asioitaan hoitavat, juuri kuten täällä edustaja Mykkänen kysyi. Ja nyt on herännyt perustavanlaatuinen epäilys, että tämän kriisin yhteydessä terveen talouspolitiikan periaatteet nollataan: jäsenmaiden omavastuisuus talouspolitiikasta, terve kilpailu sisämarkkinoilla ilman valtion tukiaisia. Mitä nyt vastaatte näihin suuriin huoliin? Te olette, valtiovarainministeri Vanhanen, peräänkuuluttanut yhteisen elvytyksen — joka on siis perussopimusten vastaista lähtökohtaisesti — merkitystä myös tulevaisuudessa, [Puhemies koputtaa] ja useat hallituspuolueiden jäsenet ovat painottaneet yhteisen elvytyksen merkitystä. [Puhemies koputtaa] Siis tehän puhutte aivan ristiin perussopimusten kanssa. [Puhemies: Aika!] Mitä te vastaatte nyt tähän: palataanko perinteisiin talouspolitiikan periaatteisiin?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Tavio.

15.40 **Ville Tavio ps** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Täytyy ministeri Vanhaselle vastata, että perussuomalaisethan eivät ole vastustaneetkaan Euroopan vapaakauppaa ja Euroopan unionia kauppaliittona. Nyt on kyse siitä, että ollaan luomassa velka- ja tulonsiirtounionia, jossa suomalainen veronmaksaja kirjaimellisesti maksaa Italian veronmaksajien matalamman verotuksen. Tässä on ongelmana se, että te perustelette tätä velka- ja tulonsiirtounionin perustamista jatkuvasti EU:n sisämarkkinoilla. Ei se ole mikään perustelu, ja sanoin siinä yhteydessä, että markkinat ovat globaalit, markkinat ovat olemassa ja kauppa kulkee, ja niin pitääkin.

Kysyisin ministeri Vanhaselta, kun te itse nyt menitte ja myönsitte, että te myös ajatte tässä EU:hun näitä uusia veroja: Mitä hyötyä näillä uusilla veroilla on elpymiselle? [Antti Kurvinen: Vääristelyä!] Mitä hyötyä on yrityksille? Mitä hyötyä on siitä, että Suomeen tulee nyt se summa, minkä me maksamme, ja me joudumme maksamaan myös sitten veroja takaisin EU:lle, jotta se saadaan maksettua? Mitä hyötyä on kilpailulle?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkynen.

15.41 **Matias Mäkynen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhtenäinen Euroopan unioni on maailman vahvin alue, ja se on Suomen tärkein markkina-alue. Nyt olemme keskellä pandemiaa, kriisiä, jota varten tämä elvytyspaketti on rakennettu. Emme siis ole tavallisessa talouspolitiikan tilanteessa vaan erityisessä tilanteessa, ja myös tämän paketin oikeusperusta perustuu tähän pandemiaan.

No nyt käsittelemme näitä uusia omia varoja. Siinä on kysymys siitä, että Euroopan ulkopuolelta — amerikkalaisilta digijäteiltä, kiinalaisilta teräksen valmistajilta, jotka käyttävät hiiltä valtavasti teräksen valmistamiseen — [Ilkka Kanerva: Kysypä Suomen elinkeinoelämältä, mitä mieltä ne ovat!] otetaan maksu siitä, että he tuovat näitä tuotteita Eurooppaan. Me emme itse verota kansalaisia, EU ei verota kansalaisia, vaan keräämme ulkopuolelta maksuja. Näillä maksuilla maksetaan tämän elvytyspaketin kulut tulevaisuudessa, [Ilkka Kanerva: Ei pidä paikkaansa, ei todellakaan pidä!] ei suomalaisten veronmaksajien kukkarosta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Halla-aho.

15.42 **Jussi Halla-aho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Lindtman tivasi perussuomalaisten kantaa hiilitulleihin. Edustaja Lindtman unohtaa tai on unohtavinaan, että vuoden 2019 eduskuntavaalien alla perussuomalaiset oli ainoa puolue, joka systemaattisesti vaati hiilitulleja kiinalaiselle teräkselle yhtäältä eurooppalaisen ja suomalaisen terästuotannon puolustamiseksi epäreilulta kilpailulta ja toiseksi Kiinan ohjaamiseksi kohti ympäristöystävällisempiä ja kestävämpiä toimintatapoja. [Vasemmalta: Juuri näin!] Täällä on nyt väitetty, että tämä yhteinen velka ja yhteisvastuut maksetaan hiilitullien tuotoilla. No, tämä on vähän ristiriidassa sen kanssa, että jäsenmaksujen kuitenkin kerrotaan nousevan — niillähän tämä loppujen lopuksi rahoitetaan.

Mutta sen lisäksi, että me haluamme asettaa hiilitullit kiinalaiselle halpateräkselle, myös Pariisin ilmastosopimuksen aiheuttamat päästövähennysvelvoitteet pitäisi jakaa Euroopan sisällä oikeudenmukaisesti, [Puhemies koputtaa] jotta ne eivät rankaise Suomen kaltaisia maita, jotka ovat jo tehneet kaikkein eniten päästöjensä vähentämiseksi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kurvinen.

15.43 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Pidän aika harhaanjohtavana verrata sitä, kun miljardien ihmisten Kiina elvyttää, Suomen elvyttämiseen — meitä on alle 6 miljoonaa — ja muita satojen miljoonien maita, Pohjois-Amerikan maita. EU on yksi markkina- ja talousalue, ja se on suomalaisten yritysten etu, erityisesti pk-yritysten teollisuuden, jota meillä on pitkin Suomea ja maakuntia. Tämä Kiinasta ja Mongoliasta puhuminen on perussuomalaisilta hieman ehkä katselijoiden ja kuuntelijoiden älykkyyden aliarviointia.

Arvoisa puhemies! Hyvin hähmäiseksi täällä jää sekä kokoomuksen että perussuomalaisten kanta siihen, kannattavatko he ylipäänsä edes EU:hun kuulumista, ottamatta kantaa jopa tähän tukipakettiin, ja sekin, mitä mieltä he siitä ovat, jää epäselväksi. [Ilkka Kanerva: Mitä sinä puhut oikein?] Mutta se, mikä täällä jää selväksi, on se, että heidän mielestään nämä elvytysrahat, mitkä Suomeen tulevat, menevät huonoihin kohteisiin. [Timo Heinonen: Ei!] Eli huonoja kohteita ovat korkeakoulutus, nopeat nettiyhteydet, biokaasuohjel-

ma, muu vihreä talous, uusiutuva energia — ne ovat vaatimattomia ja heikkoja kohteita. [Puhemies koputtaa] Juuri edustaja Häkkänenkin niitä tuossa vähätteli.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Östman.

15.45 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ranskan presidentti Macron on useissa julkisissa puheenvuoroissa toistanut, miten historiallista EU-komission ottama yhteisvelka on: ”Se on tulonsiirtounioni nyt, piste.” Perussopimuksista viis, tämä elvytyssopimus on jälleen kerran osoittanut tyhjiksi puheet EU:sta itsenäisten valtioiden tasa-arvoisena liittona, sanotaan sitten perussopimuksessa tai no bail-out -periaatteessa mitä tahansa.

Valtiotieteiden tohtori Peter Nyberg vastustaa EU:n yhteisvelkaa ja sanoo, että sille olisi vaihtoehto. Sixten Korkman pitää elvytysrahastoa parhaana mahdollisena ratkaisuna. Tutkija Timo Miettinen vertaa pakettia Marshall-apuun, ja pääekonomisti Heidi Schauman nostaa esiin markkinakurin puuttumisen. Joku on väärässä, joku on oikeassa. [Puhemies koputtaa] Toivottavasti Suomi tekisi oikein.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Holopainen, Mari.

15.46 **Mari Holopainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On aivan ratkaisevaa, mihin me tämän elpymisvälineen kohdistamme, laitammeko sen keskinkertaisen vaikuttavuuden kohteisiin vai korkean vaikuttavuuden kohteisiin. Toin puheessani esiin tavoitteen nostaa tki-osuus kahdeksaan prosenttiin bkt:stä vuoteen 2035 mennessä. Miten elpymisvälinettä käytetään nyt näihin tarkoituksiin, jotta me todella pärjäämme siinä kansainvälisessä kilpailussa ja jotta me kohdistamme varoja kilpailtuun tutkimusrahoitukseen, joka tuottaa uusia innovaatioita?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koskela.

15.47 **Jari Koskela ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on nyt perussopimusta tulkittu ja venytetty ja keskustelua on käyty melko lavealla otteella. Siksi kysynkin hallitukselta, vähän peesaan tässä edustaja Essayah’aa, kun hän nosti esille tämän kahden kolmasosan enemmistön sitten, kun asiaa mahdollisesti tullaan käsittelemään: Euroopan neuvoston oikeuspalvelun lausuntoa on tässä nyt käytetty pohjana, ja sehän on ainoastaan neuvoa-antava, se ei ole millään tavalla mikään oikeuselin, mutta meidän perustuslakimme kyllä sanoo aika tarkasti 94 §:n 2 momentissa: ”Jos ehdotus kansainvälisen velvoitteen hyväksymisestä koskee perustuslakia taikka Suomen täysivaltaisuuden kannalta merkittävää toimivallan siirtoa Euroopan unionille, kansainväliselle järjestölle tai kansainväliselle toimielimelle, se on kuitenkin hyväksyttävä päätöksellä, jota on kannattanut vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä.” Tässä ensimmäisen kauden kansanedustajana kiinnostaa kovasti, oletteko, hallitus, samaa mieltä perustuslakimme kanssa ja alistatteko päätöksen sille kuuluvaan äänestysmenettelyyn. [Puhemies koputtaa] Tässä on kyse merkittävästä toimivallan siirtämisestä EU:lle. [Puhemies koputtaa] Yksinkertainen äänten enemmistö ei ole riittävä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Malm.

15.48 **Niina Malm sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi tarvitsee työtä ja Suomi tarvitsee vientiä. Suomi tarvitsee investointeja. Elpymisvälineellä luodaan juuri tätä kysyntää EU:n alueelle, ja EU:n sisämarkkinat ovat Suomen kotimarkkina ja elintärkeät meidän kaupallemme. Suomalaiset yritykset hyötyvät paketin kysyntävaikutuksista varsinkin juuri päämarkkina-alueilla Saksassa, Ranskassa ja Ruotsissa mutta myös siellä Italiassa, myös sinne menee suomalaista terästä. Suomessa on tuotteita, jotka kannattaa vivuttaa nyt Euroopan ja maailman markkinoille. Esimerkiksi viimeksi eilen kuulimme päätöksestä, että Haminaan nousee 100 miljoonan euron investointi mäntyöljyn jatkokäyttöön. Tästä laitoksesta tulee maailman kolmanneksi suurin: 100 miljoonaa litraa uusiutuvaa biodieseliä vuodessa. Eikö kannata viedä eteenpäin tällaista osaamista ja useita muita hyviä vaihtoehtoja puhtaammalle tulevaisuudelle?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lepomäki.

15.49 **Elina Lepomäki kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri sanoi, että jos elpymisvälinettä ei olisi hyväksytty, niin olisi seurannut sekasorto, tai jotain sinnepäin. Täytyy sanoa, että vaikka tämän paketin merkitystä ei nyt kannata missään nimessä vähätellä, niin ei sitä kannata liioitellakaan. Jos katsotaan esimerkiksi Italian kolmevuotista korkotasoa, niin se laski tämän paketin ansiosta silloin heinäkuun lopulla ainoastaan noin 15 korkopistettä, kun vastaavasti Euroopan keskuspankki on laskenut Italian korkoja jopa sadoilla korkopisteillä ihan tässä vuoden aikana.

Kysyisin kuitenkin: minkä takia Suomen hallitus ei päätynyt samaan ratkaisuun kuin Ruotsi ja olisi ottanut nämä elpymispaketin varat suoraan budjettiin, koska nythän meidän budjetti on hyvin elvyttävä jo lähtökohtaisesti ja tässä tapauksessa varoja olisi voinut käyttää esimerkiksi veronalennuksiin?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kulmuni.

15.50 **Katri Kulmuni kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Jos ajatellaan puhtaasti talouspoliittisesti, niin... [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Puhemies Anu Vehviläinen: Mikrofoni päälle, kiitos.

Kiitos muistutuksesta, arvoisa puhemies! — Jos ajatellaan puhtaasti talouspoliittisesti, niin totta kai Suomen kannattaisi ottaa itse 6 miljardia lainaa ja käyttää ne kaikki Suomessa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä, hyvä!] Mutta kun koronavirus ei ole talouspoliittinen ongelma. Emme me tienneet, että se kohtaa Euroopassa ensimmäisenä Etelä-Eurooppaa. Toki ne ongelmat, mitkä Etelä-Euroopan mailla ovat olleet jo pitkään, ettei ole noudatettu EU-sopimuksia talouden suhteen, mitä täällä peräänkuulutettiin, pahimmillaan johtavat siihen, että koronasta seuraa myös merkittävä talouspoliittinen ongelma.

Mitä tulee tähän yhteistyöhön, niin edessä on nuiva nelikko, minkä kanssa Suomi niin usein tekee taloudessa yhteistyötä, höystettynä Ruotsilla ja Tanskalla, ja kuten tämä sali tietää, Ruotsi ja Tanska eivät takuulla ole yhteisvastuun perään. Jopa nuiva nelikko, Ruotsi ja Tanska olivat valmiita ottamaan tämän paketin. Ei ollut sellaista koalitiota EU:ssa, jo-

ka... [Välihuutoja] — Millä tavalla se oli heille parempi? — Aivan, ei ollut koalitiota, joka olisi lähtenyt siitä, että kaikki vastaavat vain omistaan, valitettavasti.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kanerva.

15.52 **Ilkka Kanerva kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On todettu, että EU-päätös oli tai on toisen maailmansodan jälkeen Suomen merkittävin ratkaisu niin turvallisuuspoliittisesti kuin talouspoliittisestikin. Ulkopolitiikan osalta asiassa vallitsee aika laaja positiivinen konsensus. Sen sijaan talouspolitiikan osalta EU:n historia on ajautumista kriisistä toiseen Kreikan paketista lähtien lainajärjestelyjen yhteisvastuun kautta.

Miten tässä kriisien hallinnassa on onnistuttu? Me tiedämme aika hyvin, että hyvin tyydyttävästi, jos sitäkään, ja tämän vuoksi on tietysti aihetta kysyä, miten nyt pitäisi miettiä tästä asiasta, jossa ollaan taas kriisin keskellä ja jossa uskon, että yhteiset toimenpiteet ovat välttämättömiä.

Nyt kun laajasti on kritiikkiä Suomessa ja Euroopassa tätä paperia kohtaan, joka on EU:ssa saatu neuvoteltua ja josta Suomi totesi, että se on meille hyvä, [Puhemies koputtaa] niin arvoisa pääministeri, oletteko varautuneet siihen, [Puhemies koputtaa] että kun kritiikki kasvaa, niin Suomi on valmis neuvottelemaan uudella tavalla tämän paketin uudesta kokoonpanosta, [Puhemies: Aika!] niin että se vastaisi paremmin Suomen kansallisia etuja?

Puhemies Anu Vehviläinen: Otetaan vielä kaksi puheenvuoroa tähän ja sen jälkeen ministeri Tuppurainen. Ensimmäiseksi edustaja Kimmo Kiljunen, ja sen jälkeen edustaja Hoskonen. — Edustaja Kiljunen, Kimmo.

15.53 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen yrittänyt huolella kuunnella tätä keskustelua, ja kun kuuntelin perussuomalaisten huomioita, niin he ovat ehdottomasti oikeassa siinä, että USA elvyttää itseään voimakkaasti. He ovat oikeassa, arvoisa puhemies, myöskin siinä, että Kiina elvyttää itseään voimakkaasti. He ovat väärässä siinä, että Euroopan unioni ei saisi elvyttää itseään voimakkaasti.

Sen sijaan, arvoisa puhemies, kun kuuntelin tarkasti heidän puheenvuorojaan siitä, miten EU itseänsä elvyttää ja kuinka tämä rahoitus järjestetään, olin ilahtunut, kun kuulin, että oppositiossa on vahvaa tukea muun muassa hiilitullille. Minä olen myöskin ymmärtänyt, että oppositio ei vastusta sitä, että tätä rahoitusta haetaan muovimaksuilla, eikä ilmeisesti vastusta myöskään sitä, että näitä amerikkalaisia ja kiinalaisia digijättejä aloitetaan Euroopan unionissa verottamaan.

Haluaisin kysyä sekä hallitukselta että myöskin oppositiolta: oletteko valmiita tukemaan sitä, mitä halutaan selvittää, eli finanssitransaktioveroa [Puhemies koputtaa] eli rahan kaupan verottamista, koska rahan kaupalla kansainvälisesti ei ole olemassa välillisiä veroja [Puhemies koputtaa] ja nyt se voitaisiin Euroopan unionissa toteuttaa? Miten tämä etenee, kysyisin hallitukselta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hoskonen.

15.55 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen todella hämmästyneenä seurannut tätä keskustelua. Eihän Euroopan unionin liittymissopimuksen mukaan mitään yhteisvastuuta ole. On ihan turha rikkoa meidän sopimuksia. Ta-

savallan presidentti Sauli Niinistökin on kiinnittänyt tähän huomiota, että pienen jäsenmaan suoja ovat ne liittymissopimukset, mitä olemme sopineet.

Tässä elvytyspaketissahan näkyy hyvin se, että sinne on sisään uitettu se, että vuosien 15 ja 19 välisen ajan tuotot ja bkt:t antavat avustusta 70-prosenttisesti siitä paketista ja vain 30 jää vuosille 20 ja 21. Elikkä kannattasi kertoa totuus tälle maalle ihan semmoisena kuin se on eikä väännellä ja käännellä. Totuus on tässä asiassa se, että suomalaisten verorahat kuuluvat suomalaisten hyväksi. [Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä!] Jos perustamme tulonsiirtounionin, se on tälle maalle todella valtava virhe, [Perussuomalaisten ryhmästä: Näin on!] peruuttamaton virhe, jota ikinä ei saada peruutettua, ja tätä virhettä Suomi ei missään nimessä saa tehdä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Tuppurainen, 2 minuuttia.

15.56 **Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Kiitos, täällä on kuultu ja käytetty erinomaisia puheenvuoroja ja sitten myös puheenvuoroja, jotka herättävät ehkä enemmän kysymyksiä.

Kysyisin perussuomalaisilta aivan alkuun: kenen pussiin te oikein pelaatte? [Leena Meri: Suomalaisten!] Nimittäin tässä oli kyseessä Euroopan unionin yhtenäisyys, tässä oli paljon pelissä, ja tällä teidän linjallanne edessä olisi väistämättä heikko ja hajanainen Euroopan unioni. Ja heikko ja hajanainen Euroopan unioni hyödyttää vain Euroopan haastajia ja muita vieraita valtoja. Kenen pussiin te pelaatte? Me halusimme puolustaa Euroopan unionin yhtenäisyyttä, koska se on Suomen etu.

Herättää kysymyksiä myös tämä kokoomuksen kangertelu. Teidän eurooppalinjanne on nyt tässä huojuva talo. Millä linjalla te olette? Vieläkö te olette sisarpuolueenne Merkelin linjoilla, vai lähestyttekö kenties jotain vieraampaa linjaa, jotain sellaista, joka hakee itselleen uutta polttoainetta EU-kriittisyydestä? Te sanotte, että tämä oli huonosti neuvoteltu, mutta verrattuna siihen kun edellisen kerran neuvoteltiin monivuotista rahoituskehystä kokoomuksen johdolla, tässä neuvottelutuloksessa Suomen suhteellinen nettoasema parani. Tämä on hyvin neuvoteltu kokonaisuus, joka palvelee Suomen etua, ja nyt jää se kysymys Suomen kansalle: Mikä on kokoomuksen eurooppalinja tänä päivänä tässä globaalin pandemian tilanteissa? Millaista solidaarisuutta Suomen kokoomus osoittaa Euroopan unionille?

Tämä sama kysymys voidaan esittää myös kristillisdemokraateille, ja teidän kohdallanne tulee mieleen: ”Kaikki se, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää se heille.” Näin sanotaan Isossa kirjassa, ja itse asiassa Euroopan unionin perussopimuksissa on sangen syvällisesti kirjoitettu solidaarisuus. Me olemme tässä globaalissa pandemiassa, ja perussopimukset antavat mahdollisuuden tukea toisia jäsenmaita myös taloudellisesti, kun vastassa on tällainen luonnonkatastrofin kaltainen kriisi. Mutta missä on kristillisdemokraattien sydän ja lähimmäisenrakkaus tässä tilanteessa? Mikä on teidän eurooppalinjanne?

Puhemies Anu Vehviläinen: Näin. — Tässä vaiheessa teemme sillä tavalla, että nollaamme tämän niin sanotun puheenvuorokoneen ja aloitamme uuden 45 minuutin debatin. Eli te edustajat, jotka haluatte nyt käyttää puheenvuoron, V-painiketta painaen varaatte puheenvuoron. — Tähän alkuun annan pääministerille 2 minuuttia. Olkaa hyvä.

15.58 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pyysin puheenvuoroa edustaja Kanervan puheenvuoron jälkeen. Se oli sillä tavalla hyvä, että siinä viitattiin talouskriiseihin ja ikään kuin kehystettiin se tähän EU-kehikkoon. Kuitenkin jos me katsomme tästä nyt historiaa taaksepäin ja näitä viimeisimpiä talouskriisejä, joiden kourissa Suomikin on kärsinyt, niin havaitsemme sen, että ne eivät ole EU-lähtöisiä. Suomen pankkikriisi 90-luvulla oli erittäin vakava ja johti meidät syvään lamaan — tämä siis ennen EU-jäsenyyttä. 2000-luvulla it-kuplan puhkeaminen — myös silloin syyt aivan muualla. Finanssikriisi vuonna 2008 ja sen seurauksena erittäin pitkä kituuttavan kasvun aika — tällöinkään kyse ei ollut siitä, että EU itsessään olisi tällaisen ongelman meille aiheuttanut, vaan syyt olivat aivan muualla.

Nyt me olemme hyvin toisenlaisessa tilanteessa: globaalissa pandemiassa, joka iskee voimakkaasti reaalitalouteen. Oikeastaan se kysymys, mikä meidän pitäisi kysyä, on se, onko tämänkaltainen talousjärjestelmä ehjä, jossa me ajaudumme jatkuvasti kriisistä kriisiin, ja kykenemmekö me löytämään ratkaisuja ajoissa, niin että tämä voitaisiin tulevaisuudessa estää. Eli meidän pitäisi pystyä keskustelemaan hyvin syvällisesti siitä, minkälaista talousjärjestelmää me haluamme kehittää, kuinka kriisinkestävä se on ja millä tavalla me voisimme ehkäistä sitä, että tulevaisuudessa me emme olisi jatkuvasti tilanteessa, jossa kansat kärsivät, jossa taloudet ajautuvat erittäin vaikeaan tilanteeseen, jossa ihmiset kokevat näiden talouskriisien vaikutukset omassa elämässään hyvin kouriintuntuvalla tavalla. Olemmeko me toimineet riittävästi? Millä tavalla me rakentaisimme parempaa talousjärjestelmää? Kyllä ehdottomasti tämänkaltaista keskustelua meidän pitäisi käydä, mutta tässä pandemiassa kyse on hyvin toisentyyppisestä tilanteesta kuin perinteisistä talouskriiseistä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ledamot Adlercreutz.

16.01 **Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Kun keskustelu elpymispaketista alkoi, monet olivat huolissaan siitä, että ei ole kriteereitä ja että hekin, jotka eivät ole kärsineet, saavat rahaa. No, pakettiin tuli kriteerit sekä oikeusvaltiolle että sille, miten koronan aiheuttamat vauriot korjataan ja korvataan, ja koska meillä on mennyt hyvin, se tarkoittaa, että meidän saanto nyt näyttää pienenevän. Viiden lapsen isänä tiedän, että joskus pitää lapselle sanoa, että kakkua ei voi sekä syödä että säilyttää, ja tässä on vähän sama asia. Jos haluaa, että me pärjäämme hyvin, että on kriteerit ja että meidän saanto olisi mahdollisimman iso, niin ei ole ymmärtänyt kokonaisuutta — ei ole ymmärtänyt, mitä itse on vaatinut.

Meidän saanto tulee tässä tarkentumaan, ja tämänkin vuoden tilanteella on merkitystä loppusummaan, mutta kun seuraavat luvut tulevat, on syytä nurinkurisesti mutta ehkä loogisesti kuitenkin toivoa, että meidän saantomme olisi pienentynyt, koska se tarkoittaa, [Puhemies koputtaa] että Suomella, meillä kaikilla, niin nuorilla kuin vanhoilla, [Puhemies: Nyt on minuutti täynnä!] on mennyt hyvin, ja se on hyvä asia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Meri.

16.02 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tuossa edellisessä puheenvuorossa kyllä kansalaisia väheksyttiin, aivan kuin he olisivat jotain lapsia eivätkä he ymmärtäisi yhtään mistään mitään.

Nyt haluaisin kysyä pääministeriltä sellaista asiaa, mikä ei ole tullut minusta esille oikeastaan missään keskustelussa: Elikkä tulitte silloin kesällä hyvin vahvoin elkein, että olemme saaneet todella hyvän neuvottelutuloksen, ja täällä on tosi moni sitä nyt kehunut. Nyt tämä saanto — tai mikä tämä nyt oli, miksikä sitä kutsuttiin — pienenee koko ajan. Elikkä aluksi olimme saamassa noin puolet, ja nyt se vähenee. Tiesittekö te, ministeri, tämän? Tätä minusta ei korostettu. Ja onko mahdollista, että tämä on pian nollassa? Tähän minä nyt kyllä haluan vastauksen: tiesittekö te, että tämä summa voi pienetä, ja pieneneekö se vielä, ja tiesittekö te siitä? [Vastauspuheenvuoropyyntöjä]

Loistavaa, että edustaja Hoskonen keskustasta uskaltaa sanoa sen, mitä myös edustaja Pekkarinen on usein sanonut: tämä pitäisi kaataa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.03 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä neuvottelukokonaisuus ja nämä Suomen tavoitteet käsiteltiin eduskunnassa ennen kuin me menimme neuvotteluihin, ja jo tuolloin tässä kokonaisuudessa oli sisällä se, että 30 prosenttia tästä rahoituksesta on sidottu nimenomaisesti tähän vuosien 20—21 talouskehitykseen ja vasta vuonna 22 me näemme, minkälainen tämä talouskehitys on ollut ja mikä se osuus tältä osin tulee tästä kokonaisuudesta olemaan. Tämä oli osa Suomen neuvottelukokonaisuutta, ja tämän mukaisesti me teimme töitä, eli me halusimme nimenomaisesti, että osa tästä rahoituksesta sidotaan tähän talouskehitykseen koronakriisin seurauksena, ja me emme vielä tiedä, mikä tämä lopullinen kokonaisuus tulee olemaan. [Leena Meri: Te ette kertoneet!] — Kyllä tämä oli suuressa valiokunnassa ja kyllä tämä oli niissä valiokunnissa, [Leena Meren välihuuto] jotka eduskunnassa tätä pakettia käsittelivät. Ettekö te sitten tienneet, kun edustaja Halla-aho vaati vieläkin isompaa osuutta kuin tätä 30:tä prosenttia? Ettekö te tienneet? Teidän puheenjohtajanne kuitenkin tiesi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Halla-aho.

16.04 **Jussi Halla-aho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mieleni tekisi kysyä ministeri Tuppuraiselta, kenen asialla te olette, mutta vastaus lienee kysymättäkin selvä.

Täällä korostetaan sitä, että EU:lle ei olla antamassa verotusoikeutta — no, nähtäväksi jää. Oleellista ei kuitenkaan mielestäni ole se, verottaako EU meitä suoraan. Kun EU:n luonne velkaunionina ja tulonsiirtounionina vahvistuu, nettomaksajat maksavat yhä enemmän jäsenmaksuina. Jäsenmaksut rahoitetaan verottamalla suomalaista työtä ja yrittämistä. Tämä on tosiasiallisesti EU-vero, vaikka keisarikunta on armollisesti delegoinut sen keräämisen kansallisille satraapeilleen. Suomalaisella lainsäätäjällä ei ole tosiasiallista mahdollisuutta olla korottamatta veroja, koska se on sitoutunut tulonsiirtoihin ja yhteiseen velkaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkynen.

16.05 **Matias Mäkynen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt tässä keskustelussa on monta kertaa viitattu siihen, miksi Suomen saanto muuttuu prosessin aikana. Pääministeri avasi sitä hyvin: kysymys on siitä, miten talous on kehittynyt Euroopassa eri jä-

senmaissa vuosina 20 ja 21. Niin kokoomus kuin perussuomalaiset ovat viime keväänä vaatineet, että pitäisi vielä vahvemmin sitoa tämä rahanjako siihen, miten talous kehittyy tänä aikana, miten pandemia vaikuttaa eri jäsenmaihin. No, jos näin oltaisiin tehty, Suomen saanto olisi vieläkin pienempi, joten koettakaa nyt päättää, mitä mieltä te olette: haluatteko te, että tämä saanto sidotaan koronan vaikutuksiin, vaiko ette?

Mitä tulee jäsenmaksuihin ja niiden kehitykseen, ne ovat paljon kiinni siitä, miten paljon Euroopan unioni pystyy tulevaisuudessa keräämään rahoitusta ulkomailta. Se tarkoittaa näitä hiilitulleja, se tarkoittaa digiveroa. Jos pystymme verottamaan kansainvälisiä jättejä, mitä yksittäinen jäsenmaa ei missään oloissa pysty tekemään, tai asettamaan hiilitullit, mitä Suomi ei pystyisi tekemään muille suurille valloille yksin, niin me pystymme pienentämään myöskin jäsenmaksuosuuksiamme.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Vanhanen.

16.07 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Osa tämän kritiikin perusteista liittyy tähän tulonsiirtokysymykseen. Syntyy vähän se käsitys, että tämän elpymisvälineen kautta syntyvät nämä tulonsiirrot. Kuitenkin me samassa yhteydessä nyt päätämme seitsemän vuoden normaalibudjetista, ja siinä tulonsiirtojen taso on kaksin—kolminkertainen tähän elpymisvälineeseen verrattuna. Meidän jäsenyytemme ensimmäisestä päivästä asti tämä sama periaate on ollut voimassa unionissa, eikä esimerkiksi kokoomus ole moittinut unionia tulonsiirtounioniksi tällä perusteella. Tässä on nyt aika paljon kyse propagandasta, jossa tätä elpymisvälinettä käytetään välineenä. Eli tulonsiirrot kuuluvat tämän unionin perusluonteeseen. [Oikealta: Oho!]

Äsken en ehtinyt kuvata tätä seitsemän vuoden budjettia. Kun Italiaa käytetään niin paljon esimerkkinä, niin seuraavan seitsemän vuoden aikana Italia on saanut normaalibudjetista 92 miljardia ja heidän jäsenmaksunsa on 127 miljardia. He ovat korkean veroasteen maa, ja he maksavat yli 35 miljardia nettona unionille. Te luotte koko ajan sitä mielikuvaa, että Italia on vain saaja tässä. [Ville Tavion välihuuto] Katsokaa, tämä ratkaisu on kokonaisuus, jossa ovat seitsemän vuoden budjettikehys ja tämä elpymisväline. Pitää katsoa tätä kokonaisuutta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Orpo.

16.08 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensin pääministerille: Ei tästä lopputulemasta voi eduskuntaa pistää tilille. Se on hallituksen muodostama neuvottelulinja, joka käytettiin eduskunnassa, jossa hallituspuolueilla on enemmistö. Neuvottelut EU:ssa käydään kokonaisuudesta: rahoituskehys, elpymisväline ja niihin liittyvä kokonaisuus. Se määrittelee sen, miten Suomi menestyy. Ei tämä missään tapauksessa voi olla eduskunnan piikissä, jos me olemme tyytymättömiä neuvottelun lopputulokseen Suomen näkökulmasta.

Ministeri Tuppurainen kysyi kokoomuksen eurooppapolitiikan linjaa. Älkää olko huolissanne: me olemme edelleen tämän maan eurooppamyönteisin puolue. [Naurua] Me olemme mukana Euroopan kansanpuolueessa ja erilaisissa pöydissä. Me teemme töitä sen eteen, että Suomen EU-jäsenyys on vahvaa, jotta EU kehittyy oikeaan suuntaan, joka antaa Suomelle ja suomalaisille lisäarvoa. Mutta eihän se sitä tarkoita, että me hyväksymme teidän neuvottelemanne sopimuksen tuosta vain, [Pia Lohikoski: Vaikka se olisi parempi

kuin teidän!] tai muutokset Euroopan unionin rakenteissa — ei tietenkään. Me olemme oppositiossa emmekä ole neuvottelemassa. Meillä on oikeus tehdä oppositiopolitiikkaa. Meillä on oikeus olla kriittisiä niin kotimaassa kuin Euroopan tantereillakin. [Puhemies koputtaa] Se on politiikkaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Seuraavaksi edustaja Ovaska.

16.09 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kokoomus on ollut ehkä joskus tämän maan EU-myönteisin puolue, mutta kun näitä puheenvuoroja kuuntelee, niin se ei ole sitä enää. Virolaisen ryhmäpuheenvuoro oli asiallinen, asiallinen siinä, kun hän nosti tämän turvallisuuden sekä poliittisen että taloudellisen ulottuvuuden ja korosti niitä hyviä asioita, mitä EU:sta on saatavilla, ja sitä, miksi myös tähän pakettiin on sitouduttu. Mutta nyt kun näitä kokoomuksen puheenvuoroja kuuntelee, niin näyttää siltä, että on pakko olla perussuomalaisten kyljessä, pakko sieltä hakea niitä eroja ja erottautua myöskin hallituksen linjasta erittäin voimakkaasti.

Perussuomalaiset ovat jo ryhmäpuheenvuorossaan osoittaneet hyvin selvästi, että Ison-Britannian tie on Suomen tie, ja me olemme kaikki uutisista lukeneet, mikä merkitys brexitillä ja Ison-Britannian lähdöllä unionista on ollut: vienti Britanniasta EU:hun on romahtanut, ja talous on vaikeuksissa. Mitä tästä kaikesta seuraa? Onko Ison-Britannian tie Suomen tie?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Purra.

16.11 **Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni täällä siirrellään maalitolppia jatkuvasti. Harva tässä salissa kai on sitä mieltä, että EU:sta ei olisi Suomelle mitään hyötyä. Tämä ei kuitenkaan millään tavalla pelasta hallitusta nyt siltä, että te olette menneet sopimaan paketin, joka johtaa liittovaltioon ja joka maksaa suomalaisille veronmaksajille miljardeja, ja hyödyt valuvat Etelä-Eurooppaan ja meidän kilpailijamaillemme.

Toinen seikka, tästä digiverosta, jota täällä kovasti nyt ylistetään siellä puolella salia: Tämähän ei ole mikään uusi asia, vaan tätä on yritetty vuosikaudet, ja Suomi on yleensä ollut vastustamassa sitä. Miksi? Suomessa on merkittävää peli- ja alustataloutta, ja verokertymä, joka muuten tulisi Suomen valtiolle, siirtyy osittain EU:lle. Suomi on Ruotsin, Saksan, Hollannin ja monen muun maan ohella nimenomaan vastustanut digiveroa. [Kokoomuksen ryhmästä: Kyllä!] Miksi te nyt löydätte siitä yhtäkkiä tällaisia valtavan hienoja mahdollisuuksia juuri Suomelle?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.12 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Orpolle: Tietenkin oppositio voi tehdä oppositiopolitiikkaa, [Kokoomuksen ja perussuomalaisten ryhmistä: Kiitoksia!] mutta meidän neuvottelutavoitteemme ovat olleet eduskunnan käsittelyssä ennen kuin me olemme menneet neuvotteluihin, ja sellaista kritiikkiä, jota nyt kohdistetaan siihen, että osa tästä rahoituksesta määrittyy vuosien 20 ja 21 talouskehityksen osalta, en täysin ymmärrä, kun sekä kokoomus että perussuomalaiset ovat vaatineet, että vieläkin isompi osa tästä kokonaisuudesta pitäisi määrittyä nimenomaisesti 20

ja 21 talouskehityksen pohjalta — siis koronakriisin seurauksien pohjalta. [Juha Mäenpää: Velkarahalla!] Eli ensin te haluatte, että isompi osa määrittyy näiden vuosien osalta, ja nyt te kritisoitte sitä, kun näin todella on, kun osa tästä rahoituksesta määrittyy koronakriisin taloudellisten seurausten osalta. Oppositiopolitiikkaa voi tehdä, mutta pitäisi olla myös linjakas siinä, mitä haluaa ja mitä tahtoo tältä kokonaisuudelta.

Hallitus on tuonut nämä neuvottelutavoitteet eduskunnan käsiteltäväksi, eduskunta on ne käsitellyt, ja sen mukaisesti me olemme neuvotteluissa toimineet.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Satonen.

16.13 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä on hyvä jatkaa. — Totta kai on niin, että elvytystä tarvitaan, mutta kysehän on nyt siitä, millä tavalla tämä toteutetaan, että onko tämä kertaluontoinen ratkaisu vai eikö ole. Edustaja Tuomioja sanoi, että tämä ei ole kertaluontoinen, kun voi tulla seuraava kriisi. Totta kai voi tulla, mutta kyse on siitä, onko hyvänä aikana nämä valtiot saatu sellaiseen kuntoon, että ne kykenevät elvyttämään itse itseään eikä tarvitse tehdä tätä yhteistä elvytystä. Se on ollut meidän keskeinen kritiikkimme — tämä vastauksena pääministerille — koko ajan, että jokaisen valtion EU:ssa pitää huolehtia omasta taloudestaan, ja näiden vaatimusten pitää sisältyä tähän sopimukseen. Se on ollut meidän keskeinen kritiikkimme, ja siitä pidämme edelleen kiinni.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mäkelä.

16.14 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri tuossa kyllä antoi vähän väärän todistuksen perussuomalaisista, aika paljonkin väärän. Perussuomalaiset ovat tämän paketin kaikissa käsittelyvaiheissa ensinnäkin vastustaneet Suomen maksuosuuden nousemista kategorisesti ja vaatineet tämän elvytyspaketin hylkäämistä, kaikissa suuren valiokunnan käsittelyissä jo viime kaudelta lähtien. Kokoomukseen en ota mitään kantaa tässä yhteydessä.

Täällä esitetään muutenkin hieman harhaanjohtavia kannanottoja. Sitä, mitä tällä rahalla saadaan — saadaan sillä sitten tutkimusta, tiedettä, laajakaistaa, maataloutta, mitä tahansa — saataisiin enemmän ilman tätä pakettia ja rahan kierrättämistä EU:n kautta. Ja jos säätäisimme jonkinlaisen hiilitullin tai digiveron, mitä te haluattekin, niin eihän se missään tapauksessa edellytä yhteisvelkaa eikä no bail-out -periaatteen rikkomista.

Se on minusta hieman huolestuttavaa, että täällä Suomen kansanedustajat eivät tunnu ymmärtävän, mikä ero on USA:n ja Kiinan tai sitten EU:n välillä. Voin kertoa sen teille: USA ja Kiina ovat valtioita, ne ovat liittovaltioita. EU ei ole valtio, eikä EU toistaiseksi ole liittovaltio, vaan Suomi on itsenäinen maa. Ehkä te tästä lähtien ymmärrätte tämän asian.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Lindtman.

16.15 **Antti Lindtman sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on keskusteltu siitä, oliko tämä diili hyvin neuvoteltu, ja pääministeri on hyvin tuonut esiin sen, että eduskunta on hyväksynyt sen neuvottelumandaatin, jolla hallitus on mennyt. Ja se on selvä, että oppositiolla on oikeus esittää vaihtoehto siihen, [Perussuomalaisten ryhmästä: Kiitoksia!] ja nythän on siitä kysymys, mikä olisi ollut tämä vaihtoehto. On totta, että kokoo-

mus olisi halunnut vielä isomman osan nyt tämän pandemian vaikutuksista, mutta sitten on heitäkin, jotka ovat sitä mieltä, että koko tämä raha olisi pitänyt jakaa ainoastaan koronan aiheuttamiin vaikutuksiin. [Jani Mäkelä: Ei ole!] ”Jakokriteereissä olisi pitänyt huomioida ainoastaan koronan aiheuttamat vaikutukset” — ainoastaan koronan aiheuttamat vaikutukset. Näin totesi perussuomalaisten vastaava Helsingin Sanomissa 21.7.2020. Jos ainoastaan olisivat nyt nämä koronan taloudelliset vaikutukset, [Puhemies koputtaa] niin kyllähän se tarkoittaa sitä, että Suomi ei olisi tästä saanut juuri mitään [Puhemies koputtaa] ja Italia, Espanja, Ranska ja jopa Belgia olisivat saaneet paljon enemmän. Tämä vain kertoo siitä, minkälaisia vaikutuksia eri vaihtoehdoilla olisi ollut.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt on aika täynnä. — Ministeri Vanhanen.

16.16 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jo silloin neuvottelujen aikana, niinä kuukausina, oli kaksi isoa asiaa, jotka keskustelussa olivat.

Ensimmäinen oli se, että Suomi halusi saada avustusosuutta pienemmäksi ja lainaosuutta kasvatettua, ja siinä saatiin tulos aikaan.

Sitten toinen selvä Suomen linja, myös täällä eduskunnassa ohjannut analyysi, oli se, että koronan seurauksena syntyy vähän samanlainen investointilama maailmalla ja Suomen viennille valtavia ongelmia kuin finanssikriisissä, ja sen tähden painotettiin sitä, että pitää saada vuosien 20 ja 21 menetykset mahdollisimman täysipainoisesti mukaan. Siitä tuli tämä 30 prosenttia näistä vuosista 20—21. Ja kyllä me ymmärtääkseni lähes kaikki olimme tätä vaatimassa.

Nyt tämän epidemian seurauksena ei syntynyt tällaista vientilamaa, mutta se oli silloin meidän yhteinen analyysimme, ja sen mukaan neuvoteltiin tätä tulosta, ja siitä syntyi tilanne, jossa jos me nyt Suomena onnistumme taloutemme hoitamaan keskimäärin muita paremmin, niin me saamme hieman vähemmän tästä elpymisvälineestä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Sarkkinen.

16.17 **Hanna Sarkkinen vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On Suomen etu, että Eurooppa elpyy. On Suomen etu, että EU on kriisin keskellä yhtenäinen. Elpymisväline ei ole täydellinen, ei missään nimessä. Se on kompromissi. Eurokriisissä leikkausohjelmilla hidastettiin talouden elpymistä. Nyt ei leikata, vaan elvytetään koordinoidusti, kanavoidaan rahaa reaalitalouteen ympäri Eurooppaa, työpaikkoihin, digitalisaatioon, ilmastoinvestointeihin. Kyllä tämä iso linja on oikea, vaikka tämä väline ei ole täydellinen.

Arvoisa puhemies! Mitä tulee EU:n omien varojen kehittämiseen, niin esimerkiksi hiilitulleilla, finanssitransaktioverolla tai amerikkalaisten digijättien verolle saattamisella, näillä EU-mekanismeilla, me voidaan samaan aikaan suitsia haitallisia ilmiöitä ja kerätä veroja. Joku voi sanoa tätä liittovaltiokehitykseksi, minä sanon tätä järkeväksi politiikaksi.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisille sanottakoon, että kyllä se taisi olla vasemmistoliitto, joka ensimmäisenä hiilitulleja täällä esitti ja johdonmukaisesti olemme esittäneet. [Puhemies koputtaa] Me olemme erittäin iloisia, että muut, myös perussuomalaiset, ovat tämän aloitteen ottaneet itselleen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Mykkänen.

16.19 **Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Lindtman, kokoomuksen vaihtoehto on se, että jos tehdään yhteisiä elpymispaketteja, niin siinä yhteydessä on välttämätöntä palauttaa valtioiden velkavastuuperiaate ja tehdä sitä koskevat päätökset, velkasaneerauspäätös. Tätä olemme kysyneet toistuvasti, ja pääministeri, eurooppaministeri ja valtiovarainministeri eivät ole vastanneet, miten te vakuutatte tämän salin siitä, että velkavastuuperiaate palautetaan Euroopassa voimaan, jotta tässä ei käy sitä, mitä me pelkäämme. Se periaatteellinen ongelmahan on se, että tässä saatetaan tuoda tilanne sellaiseksi, että italialaiset ajattelevat, että heidän ei ole välttämätöntä omaa velkasuhdettaan hoitaa kuntoon tällä vuosikymmenellä, koska vaikeana hetkenä, oli se pandemia tai suhdannetaantuma, joku muu tulee ja yhdessä rahoittaa. Tämä tässä on se periaatteellinen kysymys.

Pääministeri puhuu täällä talousjärjestelmästä ja sen muokkaamisesta jonkinlaiseksi 2000-luvun ehkä uudeksi sosialismin tyyppiseksi — en tarkoita omistusoikeuksia vaan rahoitusjärjestelmää. [Puhemies koputtaa] Valtiovarainministeri Vanhanen, uskotteko tekin siihen, [Puhemies: Aika on täynnä!] että valtioiden velkavastuu on vanhentunut?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja al-Taee.

16.20 **Hussein al-Taee sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ehkä tämmöinen puheenvuoro kulisseista: Talousvaliokunnassa ollaan käyty useita kokouksia liittyen siihen, miten eteläeurooppalaiset maat ja muut maat EU:ssa huolehtivat siitä, että eteläeurooppalaisten maiden velkajärjestelmä, pankkijärjestelmä ja muut talous- ja finanssijärjestelmät muuttuisivat sellaisiksi, että me voisimme elää kestävämmässä unionissa. Eli tätä työtä tapahtuu jatkuvasti EU:n finanssijärjestelmän, talousjärjestelmän eheyttämiseksi. Niissä kokouksissa ollaan kyllä aina löydetty yhteinen sävel siitä, mikä on Suomen etu ja kanta. Siksi näkisin, että näissä EU:hun liittyvissä asioissa, muun muassa tästä elvytyspaketista, käydään jatkuvasti tässä talossa ihan sopuisaa ja hyvää keskustelua, vaikkei se aina tästä salista ulospäin näy.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Ranne.

16.21 **Lulu Ranne ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se EU, johon Suomi liittyi, ei ole se EU, johon hallitus meitä nyt vie. Kansaa johdetaan harhaan urakalla. Otetaanpa esimerkiksi vaikutusarviot: 750 miljardin lainavaltuuden vaikutusarvio perustuu viiden EKP:n tutkijan mallisimulaatioihin, jotka eivät edusta EKP:n kantaa. Ne ovat tutkijoiden omia näkemyksiä. Päinvastoin kuin esitys antaa ymmärtää, simulaatioista ei voi vetää mitään johtopäätöksiä, koska tulokset vaihtelevat rajusti riippuen käytetystä mallista ja rahan käyttötavasta. Kun lyhyessä ajassa kylvetään rahaa viisi prosenttia EU:n bkt:stä, niin tietenkin lahjarahan saajien bkt nousee. Ja päinvastoin kuin esityksessä väitetään, simulaatio ei näytä suurempaa hyötyä köyhemmille jäsenvaltioille, vaan velkaisimmille. Vain näiden tulokset esitetään. Ministeri Vanhanen, miksi eduskunta ei saa käyttöönsä simulaation tuloksia Suomen osalta?

16.22 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Vielä hieman lisää:

Tasavallan presidentti todella puolusti tätä sopimuspohjaista EU:ta. Kannatan EU:ta, se on ihan varmaa, ja meidän pitää kuulua läntiseen yhteisöön, se on itsestäänselvyys, mutta eihän se tarkoita sitä, että me lähdemme rapauttamaan omaa koskemattomuussuojaamme Euroopan unionin kanssa maksamalla toisten velkoja tai antamalla takuita.

Ajatelkaapa tilannetta, että kun meidän velkavastuumme kasvaa koko ajan ja luottoluokittajat, reittaajat, toteavat, että tämä maa ei enää tarvitse velkaa, niin korko lähti nousemaan, ja se maksetaan sitten tässä salissa monina itkuisina kyyneleinä, kun budjettia leikataan.

Muistutan vielä, arvoisat kollegat, teitä siitä, että perustuslakivaliokunta lausui kesäkuussa 12. päivä vuonna 20: ”Valtioneuvoston ei tule asian käsittelyn tässä vaiheessa hyväksyä tai edistää nyt ehdotettua unionin lainanottoa ja jäsenvaltion siihen kytkeytyvää vastuuta avustusmuotoisista tukivälineistä.” Onko tämä perustuslakivaliokunnan ponsi — kun tässä talossa tähän saakka kaikki ponnet on otettu vakavasti — heitetty romukoppaan, [Puhemies koputtaa] vai olenko minä lukenut läksyni väärin?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ministeri Tuppurainen.

16.23 **Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen linja on aivan selvä: me lähdemme siitä, että Euroopan unionissa jokainen maa on itse vastuussa omasta taloudestaan, [Jussi Halla-aho: Eipä uskoisi!] eikä Suomi tule ottamaan vastuuta yhdenkään maan olemassa olevista veloista. Tämä on meidän linjamme, ja me tavoittelemme myös valtioiden hallittua velkajärjestelymenettelyä. Tämän luulisi nyt tekevän kokoomuksenkin tyytyväiseksi, kun tässä penäsitte tätä linjaa.

Kun teitä kuuntelee, niin näyttää siltä, että te ette näe tätä kokonaisuutta, missä tämä ratkaisu on syntynyt. Tämä ei ole eurokriisi, tämä ei ole finanssikriisi, vaan me hoidamme nyt globaalin pandemian synnyttämää vakavaa taloudellista kriisiä, ja siihen tämä elvytysrahasto vastaa, siihen tämä yhteinen koordinoitu elvyttäminen on tarkoitettu: luomaan uusia investointeja, parantamaan tuottavuutta, tehokkuutta, ylläpitämään työllisyyttä, luomaan uutta vihreää kasvua ja digitalisaatiota.

Puhemies! Jos katsotaan ihan rauhassa, miten Suomi lopulta näissä neuvotteluissa menestyi suhteessa niihin tavoitteisiin, joita meillä oli, niin viisi pointtia siitä:

Ensinnäkin me lähdimme siitä, että tämä 500 miljardia avustuksiin on liikaa. No, niitä neuvoteltiin 110 miljardia alas — 110 miljardia alas. Oikein hyvä saavutus niissä olosuhteissa, siihen nähden, mistä lähdettiin.

Toiseksi eduskunta edellytti, että vastuut pitää rajata. Suomi ajoi yksin tätä tavoitetta, ja saimme vastuut poikkeuksellisen tarkkarajaisesti rajattua. Nyt ei synnytetty yhteisvastuullista velkaa, vaan kukin maa vastaa vain omasta osuudestaan. Tämä on hallituksen esityksessä erinomaisen hyvin perusteltu. Kehotan teitä kaikkia perehtymään tähän ministeri Vanhasen esitykseen. [Ville Tavio: Mikä on Suomen osuus? Kerro euroissa, mikä on Suomen osuus!]

Kolmas pointti: pääministeri Marin neuvotteli Suomelle ensimmäistä kertaa kansallisen kirjekuoren, jossa pohjoisen harvaan asutuille alueille tuli 100 miljoonaa euroa lisää rahaa ja maaseudun kehittämiseen 400 miljoonaa euroa rahaa.

Yksi pointti on se, että maaseudun kehittämisen rahoitus ylipäänsä nousee käyvin hinnoin merkittävästi. Tämä on suomalaisille alkutuottajille, ruuantuottajille erittäin hyvä ja huojentava uutinen tuleville seitsemälle vuodelle.

Lopuksi, puhemies: Me saimme ehdollisuuden tähän kokonaisuuteen. Mikään raha, olipa se elpymisrahastosta tai monivuotisesta rahoituskehyksestä, ei mene sellaisenaan yhdellekään jäsenmaalle, vaan kaikki on tiukkaan ehdollistettua, ennen kaikkea tälle oikeusvaltioperiaatteelle, jota Suomi on pitänyt niin tärkeänä. [Puhemies koputtaa] Nyt jokaisen maan tulee noudattaa yhteisiä perussopimukseen kirjattuja pelisääntöjä: demokratiaa, oikeusvaltiota ja ihmisoikeusperiaatteita. Tämä on rahansaannin edellytys.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Peltokangas.

16.26 **Mauri Peltokangas ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä salissa on käyty mielenkiintoista ja kauniisti aaltoilevaa keskustelua. On ilo kuunnella erilaisia mielipiteitä. Korvaani otti valtiovarainministeri Vanhasen aloituspuheessa se, kun annoitte sellaisen kuvan, että suomalaiset olisivat riemumarssineet Euroopan unioniin aikoinaan. Muistanette, että äänestystulos oli hyvin, hyvin tiukka. Totesitte myös, että me tiesimme liittyessämme, että olemme nettomaksaja. Kun äänestin ”ei”, niin minulle ei ainakaan sitä kukaan kertonut. Minulle luvattiin seitsemän hyvää ja kymmenen kaunista.

Myöskin totesitte puheessanne, että ekonomistit ovat olleet globaalisti yksimielisiä elvytyspaketin hyödyistä. Puhuitte ikään kuin tämä olisi korkojen valossa edullista. Neljän miljardin korot parin miljardin saannista — se on kuin pikavippi. Minä en käsitä, että valtiomies pitää tällaista edullisena.

Enemmän kuin aiheellista on muistuttaa, että me emme saa EU:lta euroakaan [Puhemies koputtaa] vaan me käytämme itse maksamiamme rahoja. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Häkkänen.

16.27 **Antti Häkkänen kok** (vastauspuheenvuoro): [Puhuja aloittaa puheenvuoron mikrofonin ollessa suljettuna]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Häkkänen, mikrofoni päälle.

Noin. — Pääministeri kuvasi äsken hyvin näitä talouskriisejä, ja siitähän tässä lopulta on kyse. Minkä takia on yhteiset talouspolitiikan säännöt Euroopassa ja myös kotimaassa? Sen takia, että tuleviin talouskriiseihin varaudutaan, jotta jokainen jäsenmaa tekee työllisyyspäätöksensä ja pitää budjettinsa kunnossa, jotta kansantaloudessa on kestävyyttä, jotta talouskriiseissä, jotka toistuvat aika ajoin, voi jäsenmaa perussopimuksen mukaisesti itse elvyttää ja EKP tukee rahapolitiikalla, eikä tarvitse turvautua tähän yhteiseen elvytykseen. Siitä näissä säännöissä on lopulta kyse.

Nyt on perin kummallista, ettei hallituspuolueista eikä myöskään ministeriaitiosta edelleenkään oteta kantaa, mitä näille talouspolitiikan oikeudellisille periaatteille tapahtuu tässä kriisissä. Tämä on se ydinkysymys: mihin suuntaan Eurooppa lähtee tällä vuosikymmenellä? Jos me ryhdymme tähän yhteiseen elvytystyöhön, mitä te täällä peräänkuulutatte, [Puhemies koputtaa] niin se on varmaa, että nettomaksajia on vuosikymmenen lopussa entistä vähemmän.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Aika on täynnä. — Edustaja Kiljunen, Anneli.

16.28 **Anneli Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin ministeri Tuppuraisen puheenvuoron jälkeen on pakko kommentoida kokoomukselle: Te sanoitte, että olette EU-myönteinen puolue, mutta samanaikaisesti ette hyväksy elvytyspakettia sillä perusteella, että ette ole olleet itse sitä neuvottelemassa ja katsotte, että se paketti on teidän mielestänne huono. Jotenkin tuntuu oudolta, ja toivottavasti nimenomaan se, että te ette päässeet itse neuvottelemaan tätä pakettia, ei olisi peruste sille, ettette ole hyväksymässä elvytyspakettia.

Sitten toisaalta perussuomalaiset sanovat, että Suomi on kulkemassa kohti liittovaltiota, koska hallitus haluaa nostaa EU:n kanssa yhdessä Euroopan jaloilleen. Tosiasia kuitenkin on, että Suomen talous- ja työllisyyskehitys on lähes täysin riippuvainen viennistä. [Puhemies koputtaa] Suomen viennistä 60 prosenttia menee Eurooppaan, ja tämä on yksi peruste, minkä takia... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Aika on täynnä. — Edustaja Vartiainen.

16.29 **Juhana Vartiainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä talousvaliokunnan kuulemisissa on kyllä käynyt hyvin ilmi myös se, että tämä tulee osumaan suhdannepoliittisesti todennäköisesti väärin, siihen vaiheeseen, kun taloudet jo elpyvät. Mutta ei se mitään, voin kyllä suhtautua suopeasti tällaisiin eurooppalaisiin solidaarisuuden osoituksiin enkä ole lähtökohtaisesti näitä vastaan.

Mutta minusta ministeri Tuppuraisen oikeastaan pitäisi pyytää anteeksi näitä törkeitä vihjailujaan, kun todellinen Euroopan unionin ystävä on tietenkin huolestunut siitä, mille tielle tämä paketti meidät johtaa; voi olla, että tämä on ainutkertainen, mutta kun yritän sitä kansalaisille sanoa, puolustaa teidän politiikkaanne, niin he eivät usko. Tässä voisin sälyttää vähän hallitukselle vastuuta. Täällä hallituksen Lohikoski kertoo, että tämä on avaus johonkin ihan uuteen, ja Macron Ranskassa tuntuu olevan samaa mieltä. Ei se ole ihme, että kansalaiset eivät tätä usko. Te voisitte meille jonkinlaisen selonteon tästä teidän näkemyksestänne tuoda, [Puhemies koputtaa] sen sijaan, että loukkaatte törkeästi minua. Minä en luota teihin enää missään asiassa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja edustaja Vartiainen, nyt on aika täynnä. — Otetaan edustajat Mäenpää ja Lohikoski, ja sen jälkeen vuoro ministereille.

16.31 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun ministeri Tuppurainen oli äsken raamatullisella linjalla, niin voisin kanssa jatkaa: ”Isä, anna heille anteeksi, he eivät tiedä, mitä he tekevät.”

Arvoisa puhemies! Yhteinen velka on niin iso askel kohti liittovaltiota, että housut repeävät. Etelä-Euroopan mailla on tietenkin kova halu yhteiseen velkaan, sattuneesta syystä. Tähän on helppo yhtyä. Tämä on Juha Sipilän kertomaa. Hän painottaa, että keskusta vastustaa eurobondeja eli yhteistä velkaa ja liittovaltiokehitystä. Sipilän mielestä Suomen EU-politiikan ohjaavan periaatteen pitää olla, että jokainen hoitaa oman taloutensa kuntoon itse. [Suna Kymäläinen: Tämä oli ennen globaalia pandemiaa!] — Aivan, mutta miten tämä asia on muuttunut? Siellä nostetaan esiin, että globaalia pandemiaa. [Puhemies

koputtaa] Ei asia muutu siitä mihinkään. Tämä johtaa liittovaltiokehitykseen ja velkaunioniin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt edustaja Lohikoski.

16.32 **Pia Lohikoski vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Komissio on esittänyt, että osa elpymisvälineen rahoista kerättäisiin jatkossa EU-maiden yhteisillä uusilla veroilla ja maksuilla, mikä vähentäisi jäsenmaiden maksuosuutta. Tämä on opposition mielestä ilmeisesti huono asia, vaikka valmisteluun otetaan digivero, hiilitullit, päästökaupan laajentaminen sekä pidemmällä aikavälillä mahdollisesti finanssimarkkinoiden transaktiovero. Miksi nämä ovat huonoja asioita?

Euroopan koordinoitu ja yhteinen elvytys hyödyttää asiantuntijoiden mukaan yksittäisiä maita paremmin kuin pelkkä jokaisen maan itse harjoittama elvytys. Elpymisvälineellä halutaan nimenomaan auttaa koronasta kärsiviä talouksia eikä korjata jo olemassa olevia talousongelmia.

On epäloogista, että oppositio nyt kritisoi sitä, että Suomen saanto tippuu, koska osa saannosta on sidottu bkt:n kehitykseen, mutta viime kesänä oppositio itse nimenomaan halusi, että elvytysrahat ohjataan koronasta kärsineille alueille. Tästä löytyy kokoomukselta SuVista eriävää mielipidettä [Puhemies koputtaa] ja perussuomalaisilta lausuntoa Helsingin Sanomista. Erikoista on tämä teidän politiikkanne.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja nyt ministeri Vanhanen ja myös Tuppurainen. — Ensin Vanhanen.

16.33 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Eri kriiseihin reagoidaan eri tavalla. Tärkeintä on, että reagoidaan ja pyritään reagoimaan oikealla tavalla.

Finanssikriisissä yhteistä reagointia tuli ennen muuta Euroopan keskuspankin kautta. Sekin on tätä Euroopan yhteisöä, osa sitä, mutta siinä jäsenvaltioiden rooli oli se, että keskinäisen koordinaation kautta sovittiin, miten kussakin maassa pankkijärjestelmää taataan ja tarvittaessa tuetaan ja pääomitetaan. Sen jälkeen tuli eurokriisi, jonka hoidossa kokoomus taisi olla yhteensä viidessä eri hallituksessa tekemässä päätöksiä, ja myös perussuomalaiset yhdessä. Siinä rikottiin bail-out-sääntöä. Siinä yksittäisiä jäsenmaita tuettiin ja siinä rikottiin tätä perussääntöä, mutta se tehtiin tarkoituksella. Se tehtiin siinä kriisissä, kun katsottiin, ettei muita keinoja ole.

Nyt tämän koronakriisin hoidossa huomiopisteenä ei ole mikään yksittäinen jäsenvaltio, vaan kaikki jäsenvaltiot, toimenpiteet, joilla arvioidaan, millä saadaan koko tämän talousalueen talous uudelleen käyntiin ja kaiken lisäksi tehtyä sellaisia uudistuksia, jotka parantavat eurooppalaista kilpailukykyä tulevaisuudessa. Tässä suhteessa tämä poikkeaa selvästi tästä eurokriisin hoidon fokuksesta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Tuppurainen.

16.35 **Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme kaikki täällä Suomen kansan mandaatilla, ja kukin teemme omista arvolähtökohdistamme käsin politiikkaa suomalaisten hyväksi. Niin me

teemme, ja antakaamme toinen toisellemme arvo. Mutta se ei tarkoita sitä, että me kaikki alleviivaamme ja allekirjoitamme ne linjaukset ja valinnat, mitä kukin ryhmittymä tekee. Me olemme nähneet nyt valtioneuvostossa, että tämä kokonaisuus, joka on neuvoteltu, on Suomen etu. Mutta epäselväksi jää, millä tavalla perussuomalaiset olisivat tätä asiaa ajaneet, ja valitettavasti epäselväksi jää myös se, millä tavalla kokoomus olisi vastaavassa tilanteessa toiminut.

Minulla ei ole ollut vaikeuksia keskustella asiasta suomalaisten kanssa. Kun tosiasioita ottaa esille, niin jo tutkimustuloksetkin osoittavat, että suomalaiset ovat valmiita tämän kokonaisuuden hyväksymään — välttämättömänä pahana, mutta ovat valmiita tämän hyväksymään. Tämä on osa sitä Suomen EU-jäsenyyttä, johon me olemme sitoutuneet. Me saamme tätä kautta myös muuta kuin taloudellista hyvää. Tässä on myös poliittista pääomaa, turvallisuuspoliittista pääomaa, kaikkea sitä, mikä asemoi Suomea maailmassa.

Puhemies! Tässä ei ole kysymys vain elpymisrahastosta, vaikka siihen tämä debatti tietysti kiertyy. Tässä on myös tämä EU:n monivuotinen rahoituskehys, seitsenvuotinen budjetti. Ja kun katsomme sitä, niin sitä on uudistettu merkittävällä tavalla. Me tulemme jatkossa panostamaan entistä enemmän tutkimukseen ja kehitykseen, kaikkiin niihin tekijöihin, jotka nostavat Euroopan unionia globaalina toimijana, parantavat meidän kilpailukykyämme, luovat myös suomalaisille yrityksille menestymisen edellytyksiä. Kokonaisuutena tätä täytyy katsoa, ja kokonaisuutena arvioiden tämä kokonaisuus on Suomen etu.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Savola.

16.36 **Mikko Savola kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nimenomaan kokonaisuus on se, joka tässä ratkaisee. Kyllä vahvasta alkutuotantomaakunnasta tulevana edustajana minulle se, että tämän kokonaisuuden avulla on pystytty huolehtimaan aluetuista, maataloustuista ja sitten vielä nettomaksuosuuden kehittymisestä positiiviseen suuntaan, on kyllä semmoinen asia, joka merkitsee. Ja ne, että me olemme EU:ssa ja me olemme yhteistä talousaluetta, ovat nyt vain niitä faktoja, jotka sanelevat sen, että olemme mukana myöskin tässä tukipaketissa. Ja sen takia, kun Eurooppa on vakaata talousaluetta, sillä on merkityksiä myös turvallisuuspolitiikkaan. Nämä ovat niitä asioita, jotka ainakin itselläni ovat keskiössä.

Herra puhemies! Tällä kokonaisuudella saadaan suomalaista maataloutta pitkäjänteisesti kehitettyä, ja sillä on paljon merkitystä, mihin suuntaan tukipolitiikka menee. Tässä se on vakaata seuraavat seitsemän vuotta, itse asiassa hieman kasvavaa aluetukien ja maataloustukien osalta, ja kyllähän muun muassa maataloustuottajien keskusjärjestö on tästä tyytyväisyytensä osoittanut, [Puhemies koputtaa] ja se minulle ainakin merkitsee.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Essayah.

16.38 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Täällä pääministeri Marin sanoi aikaisemmin, että tällä ratkaisulla oli vakauttava merkitys. No, näin varmasti: Italian korot jonkin verran laskivat siinä tilanteessa kesällä. Mutta se vakauttava merkitys ei niinkään tullut siitä, että tämä 750 miljardin suuruinen paketti hyväksyttiin sen suuruuden tähden, koska sehän on vain 5 prosenttia bkt:stä EU-alueella, vaan nimenomaisesti se vakauttava merkitys tuli siitä, niin kuin erään pankin ekonomisti totesi, että tämän jälkeen tiedetään, että toiset EU-maat tulevat sen maan avuksi, jonka talouden pohja pet-

tää. Elikkä tiedetään, että ollaan valmiita yhteiseen velkaan. Ja te, ministeri, tiedätte siellä aitiossa varsin hyvin, että koheesiopolitiikka on jotakin aivan erilaista kuin se, että lähdetään yhteisen velan takuumieheksi ja yhteisellä velalla lähdetään elvyttämään Eurooppaa, ja siihen suuntaan te olette nyt viemässä — sitoneet meidät yhteiseen velkaan.

Ihan loppukaneettina minun on pakko todeta, [Puhemies koputtaa] että itse arvostan Raamatusta nousevia arvoja mutta pidän sopimattomana, että oman poliittisen agendan loppukaneetiksi heitellään täällä Raamatun lauseita.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Aamen. — Edustaja Eestilä.

16.39 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän me Suomessakin ollaan viime aikoina nähty, että mitä helpompaa velaksi eläminen on poliitikolle, sen lähempänä on moral hazard. Kaikki ongelmat hoidetaan velkarahalla, ja sehän tässä nyt suurin arveluttava tekijä on, ihan jo kansalaispalautteen johdosta, että kun EU avaa täysin uusia latuja — se lähtee elämään velaksi, se lähtee suunnittelemaan uusia veroja — niin ei sen semmoinen yhteisö pitänyt olla. Ajattelen samalla tavalla kuin edustaja Vartiainen hyvässä puheenvuorossaan, että mitä tulee tähän kertaluonteisuuteen, niin ei kyllä sen palautteen perusteella, mitä minullekin tulee, se luottamus siihen ole kovin suuri. Kun joku työkalu on kerran keksitty, niin sitä on helppo käyttää, koska näitä kriisejä tulee lisää.

Kysynkin vaihtoehtona: mikä oli se syy, että ette voineet käyttää Euroopan vakausmekanismia EVM:ää, joka on valtioitten välinen sopimus? Siellä on tarkka ehdollisuus, rahankäytön valvonta, [Puhemies koputtaa] ja olisi sitä voinut laajentaa vaikka tytäryhteisöön, jos se mekanismi on jo keksitty.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja seuraavaksi edustaja Koskinen.

16.40 **Johannes Koskinen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Taisi olla Seppo Kääriäinen, joka aikoinaan lanseerasi tämän ”julma liittovaltiokehitys” -termin silloin keskustan ollessa oppositiossa. Se näkyy vyöryvän aina tuolla oikealla siivellä kulloinkin oppositiossa olevan puheenparteen.

Yleensä kun puhutaan liittovaltiorakenteesta, niin sen pitää olla siinä määrin vahva, että se esimerkiksi noin 10 prosenttia bkt:stä kuljettaa sen federalistisen rakenteen kautta. EU:n osaltahan tämä normaali on nyt 1,2 prosenttia ja nyt väliaikaisesti nousee 1,6 prosenttiin. Eli se on vain viidesosa, kuudesosa, seitsemäsosa siitä, mitä voitaisiin ajatella, että tarvittaisiin silloin, jos puhuttaisiin todellisesta liittovaltiosta ja sen kautta finanssipoliittisesta ohjaamisesta ja niin edelleen. EU:lla on toki tätä säädösvaltaa, joka on poikkeava ehkä monista liittovaltiorakenteista, mutta ei sekään vastaa sitten tällaisia rahansiirtomekanismeja ja tulonsiirtounioneja, niin kuin nyt puhutaan. [Puhemies koputtaa] Ei voida puhua EU:sta liittovaltiona eikä mistään todellisesta liittovaltiokehityksestä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Rantanen, Mari.

16.41 **Mari Rantanen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä kysyttiin, mikä on perussuomalaisten linja. Perussuomalaisten linja on se, että me emme nyt emmekä tulevaisuudessa tule hyväksymään sellaisia diilejä ja paketteja, jotka eivät ole suomalaisten edun mukaisia.

Haluaisin nostaa tähän keskusteluun sen, että tästä puhutaan koko ajan koronapakettina, mutta kun kuitenkin 70 prosenttia on muuta kuin koronapakettia, niin hämmästelen suunnattomasti, oletteko te laisinkaan hallituksessa katsoneet, mikä on julkisen talouden velkaantumisaste Etelä-Euroopassa ja kuinka paljon on esimerkiksi Ranskalla ja Saksalla saatavia sieltä Italian pankeista. Tämä on se pointti, millä tämä paketti varmaan neuvoteltiin. Jos viime vuonna helmikuussa korona alkoi ja jo toukokuussa oli tällainen paketti pistetty pystyyn, tai oikeastaan se aloite tehty, niin herää toki kysymys, hoidetaanko tässä koronaa vai kenties huonosti taloutensa hoitaneiden Etelä-Euroopan maiden asioita. [Puhemies koputtaa]

Ehkä olen huolissani siitä, että Suomessa näyttää siltä, [Puhemies: Aika päättyy!] että EU syö meidät kuin rukoilijasirkkanaaras konsanaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Holopainen, Mari.

16.43 **Mari Holopainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä kestävän kehityksen paketin kokonaisuudesta on osa jo allokoitu esimerkiksi erilaisiin aluetukiin ja maatalouteen. Nyt meillä on, ei enempää tai vähempää, kohtalonkysymys, miten me siitä liikkuvasta osuudesta pystymme allokoimaan sellaiseen kansainvälisesti kilpailtuun huippuosaamiseen, jota me myös Suomessa tarvitaan.

Palaan edelleen siihen kysymykseen, josta ei vielä ehditty keskustella, miten me varmistamme, että me Suomessa turvaamme hyvinvointiyhteiskunnan edellytykset, jotta meillä on esimerkiksi seuraavassa pandemiassa osaamista, jolla kehitetään rokote ensimmäisenä maailmalle ja niin edelleen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Virolainen.

16.43 **Anne-Mari Virolainen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomen kasvun pullonkauloja ovat liian alhainen työllisyysaste, heikko tuottavuuskehitys ja vähäiset investoinnit. Oletan, että me olemme hallituksen kanssa samaa mieltä siitä, että nämä elpymisrahat on ohjattava niin, että ne toimivat mahdollisimman tehokkaasti ja vahvistavat meidän osaamistamme ja parantavat suomalaista kilpailukykyä.

Erään suuren suomalaisen vientiyrityksen toimitusjohtaja mainitsi, että kaikki ratkaisut, jotka vahvistavat logistiikkaa ja vähentävät logistisia kustannuksia, olisivat tulevaisuuden investointeja kilpailukykyyn. Toivon nyt, että te, ministeri Tuppurainen, voitte toimia hallituksen luottonaisena siinä, että kaikki ne kohdennukset elvytysrahoista ohjataan niin, että meidän osaamispääoma kasvaa ja myös kilpailukyky paranee.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kivisaari.

16.44 **Pasi Kivisaari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän välillä ehkä pieneen nahisteluunkin taipuvaisen keskustelun aikana olen ollut melko vakuuttunut siitä, että tätä salia yhdistää yksi merkittävä oppi menneen vuoden ajalta. Kriisiajat ovat korostaneet huoltovarmuuden ja kotimaisen tuotannon arvoa. Nämä asiat eivät kuitenkaan ole itsestäänselvyys: leipä ei tipahda pöytään tai kinkku leivälle ilman, että joku kykenee sen valmistamaan. Tämän takia olisi varsin tarpeellista ymmärtää, että kasvava EU:n seitsemänvuotinen rahoituskehys tuo suomalaiselle maataloudelle ja maaseudun kehittämiselle

lisärahaa, lisävakautta ja lisäturvaa. Sillä on suora ja välitön yhteys siihen, että meillä on täällä Pohjolassa, välillä ankarienkin sääolosuhteiden aikana, mahdollisuus pärjätä kriisinkin tullen omillamme. Sillä on merkitystä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

16.46 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! ”Joka miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu.” Olen käyttänyt tätä Raamatun lausetta aikaisemminkin täällä eduskunnassa puhuessani ja yllätyin puheenvuorosta, joka täällä aikaisemmin käytettiin, että joku puolue voisi monopolisoida itselleen Raamatun viisaudet nimeänsä myöten. Minusta sellainen lähestymistapa ei ole uskonnollista suvaitsevaisuutta lainkaan.

Arvoisa puhemies! Itse tästä asiasta: Täällä oppositio on kritisoinut tätä Suomen nettomaksuosuutta näissä asioissa ja ennen kaikkea tätä saantoa, että se on itse asiassa pienentymässä siitä, miten me olemme arvioineet sen. Arvoisa hallitus, valtiovarainministeri, saanko onnitella teitä siitä, että tämä Suomen saanto pienenee siltä osin, mikä koskee sitä, että te olette hoitaneet hienolla tavalla tämän koronakriisin taloudelliset vaikutukset Suomessa? Onneksi olkoon! Olen hyvin tietoinen siitä, että opposition puolelta muun muassa edustaja Halla-aho Helsingin Sanomien lausunnossaan ja kokoomuksen edustajat suuren valiokunnan lausunnossaan ovat todenneet, [Puhemies koputtaa] että he olisivat toivoneet, että tämä saanto olisi nollassa. [Puhemies: Seuraavaksi edustaja Koskela!] Minä en toivo sitä kuitenkaan tässä yhteydessä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Koskela, puheenvuoro on teillä.

16.47 **Jari Koskela ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt kun on hallituksen ministeri täällä paikalla, on pakko kysyä: myönnättekö, että tukipaketti hyödyttää Saksan ja Ranskan kaltaisia maita, joiden pankit ovat olleet lainoittamassa kiristyneitä Etelä-Euroopan maita? Ne ovat pönkittäneet omaa talouttaan saadessaan lainarahasta korkeampaa korkoa. Samalla muut maat kärsivät entisestään, kun ne roikkuvat ylivelkaantuneina saksalaisten ja ranskalaisten pankkien kuristusotteessa. Olemme eri sarjan maita. Toiset myöntävät lainaa ja tukea, toiset ottavat niitä vastaan. Tässä on zombiutumisen ja zombivaltioiden vaara, kun menemme syvemmälle mukaan tähän lainoitukseen ja pidämme lainarahalla pystyssä näitä maita, joilla ei ole mahdollisuuksia tai kannustimia nousta taloudellisesta kuopastaan. Nyt kysynkin ministeri Tuppuraiselta: tekevätkö nämä zombiutuvat maat saman meille, mitä te olette tekemässä heille?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Vielä edustaja Kanerva, ja sen jälkeen ministereiden vastaukset.

16.48 **Ilkka Kanerva kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä kriisi, josta täällä on puhuttu, ei kovistele vain Eurooppaa. Se on globaalijärjestelmän ongelma. Sen me tiedämme. Meidän on erityisesti huolehdittava omista toimistamme, ja toivon, ettei eduskunta eivätkä ministerit myöskään sorru siihen, että perusteettomasti haukumme toinen toisiamme ja luomme perusteettomia epäilyjä, ja pyydän tämän ymmärtämistä.

Tämä asia ei tullut kuin musta joutsen meidän keskuuteemme. Monet tieteilijät ovat siitä varoittaneet, jopa EU:n strategia minusta puhui pandemian vaaroista jo muutama vuosi

takaperin olleessa vaiheessa, mutta EU ei ole tähän varautunut. Minusta meidän on kyettävä parantamaan Euroopan unionin toimintakykyä, ja Suomelle on valtavan iso haaste olla tässä asiassa rakentavalla tavalla mukana, silläkin uhalla, että se varmuudella tulee lisäämään myöskin Euroopan unionin sisäisiä jännitteitä. Mutta Suomen pitää olla proaktiivinen, Suomen pitää voida ottaa aloitteellisuutta tässä suhteessa käsiin, sillä koko tämä prosessi todistaa siitä, [Puhemies koputtaa] että Euroopan unioni ei ole ollut ajan tasalla varautuessaan tämänkaltaiseen taloudelliseen kriisiin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, ja nyt ministerit Vanhanen ja Tuppurainen, kumpainenkin 2 minuuttia. Vanhanen, olkaa hyvä.

16.49 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Kysyttiin Saksan ja Ranskan roolista tässä, mitä he tästä hyötyvät. Saksa maksaa elpymisvälineestä 99 miljardia ja saa 29 miljardia. He ovat iso nettomaksaja. Ruotsi muuten maksaa 14 miljardia ja saa vajaa 4 miljardia — eroa 10 miljardia.

Tämän keskustelun perusteella eduskunnassa on selvästi erimielisyyttä siitä, onko elpymisväline järkevä. Haluaisin kuitenkin, että kansalaisten keskuudessa me kaikki jakaisimme mahdollisimman oikeaa tietoa tästä kokonaisuudesta. Ei saa syntyä sellaista mielikuvaa, että tässä jotenkin Suomea pienenä maana erityisesti hyppyytettäisiin. Me olemme omalla paikallamme tässä nettomaksujärjestelmässä. Me olemme tässä seitsemän vuoden budjetissa yhdeksänneksi suurin nettomaksaja, ja elpymisvälineessä me olemme kahdeksanneksi suurin nettomaksaja. Ne suhteet ovat hyvin samanlaiset kuin ne olivat edellisellä seitsemällä vuodella. Tässä ei ole mitään sellaista rakenteellista, joka erityisesti sorsisi meitä tai meidän kaltaisiamme maita.

Tämän eduskuntakäsittelyn tehtävänä on hyväksyä omat varat — joko hyväksyä tai kaataa se. Jotta EU:n seitsemän vuoden budjetti ja myös tämä elpymisväline tulevat voimaan, se edellyttää, että kaikissa jäsenmaissa tehdään tämä ratifiointi, ja se on tarkoitus tehdä tämän talven ja kevään aikana. Hallituksessa on ennakkovalmistelu käynnissä siitä, miten sitten Suomen kohdalla elpymisvarat käytetään, ja siihen palataan. Eduskunta on antamassa vastauksen syksyllä annettuun selontekoon, ja lopullinen suunnitelma esitetään komissiolle huhtikuussa — edellyttäen, että ratifiointi on kaikissa jäsenmaissa saatu päätökseen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Tuppurainen.

16.51 **Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Silloin, kun tämä hallitus aloitti, meillä oli edessä Suomen EU-puheenjohtajuus, kolmas sellainen, ja sain olla valmistelemassa tätä tulevaa seitsenvuotista budjettia, tätä budjettiraamia unionille, ja kovin erilaisissa olosuhteissa sitä tehtiin. Halusimme uudistaa sitä, pistää painopistettä enemmän modernisaatioon, tutkimukseen, tuotekehitykseen ja niin edelleen, mutta sitten alkoi tämä koronakriisi ja kokonaisuus meni uusiksi.

Nyt meillä oli tällainen paketti, jossa oli yhtäältä taas tämä seitsenvuotinen budjetti ja sitten elvytysrahasto. Tällaisena kokonaisuutena me tätä neuvottelimme kaiken aikaa eduskunnan kanssa tiiviissä vuoropuhelussa ja eduskunnan ohjeistamana, ja kun lopputulosta katsoo, niin kyllä voi sanoa, että pääministeri Marin harvinaisen taitavasti neuvotteli sinne näitä Suomen tavoitteita. Kävin niitä tässä aiemmin lävitse, ja kun näitä punnitsee,

niin tässä voi kyllä todeta, että Suomi onnistui. Me onnistuimme myös sellaisissa tavoitteissa, joita kukaan muu jäsenmaa ei pitänyt tärkeinä. Eivät sitä juristeriaa muut maat ottaneet keskusteluissa esille, mutta me vaadimme, että neuvoston oikeuspalvelu antaa asiasta lausunnon, ja se hälvensi niitä huolia, joita meillä oli perussopimustenmukaisuudesta. Me olimme ainoana vaatimassa vastuiden tarkkarajaisuutta, ja sekin sinne neuvoteltiin.

Puhemies! Tämä elvytysrahasto-osuus on todella kertaluontoinen. Me olemme siihen sitoutuneet, että tämä on kolmen vuoden väline. Varat tulee käyttää vuosina 21, 22 ja 23, ja sen jälkeen uusia hankkeita ei enää käynnistetä. Kertaluontoisena tämä on sovittu yksimielisesti, ja jotta myöhemmin vastaavanlainen elvyttäminen tai yhteinen velka otettaisiin, se vaatisi jälleen kerran kaikkien maiden yksimielisen päätöksen. Itse en pidä sitä todennäköisenä, eikä se ole tämän hallituksen linja.

Mutta vielä olennaisempaa ehkä on varojen käyttö, ja tässä on tiukkaa ehdollisuutta. Kussakin maassa täytyy tehdä oma kansallinen elpymis- ja palautumissuunnitelma. Suomessa se on se kestävän kasvun ohjelma, jossa osoitetaan varojen käytölle kohteet, joilla luodaan aitoa uutta kasvua. Komissio tulee katsomaan hyvin tarkoin, että varat käytetään uudistuksiin, vihreään kasvuun ja digitalisaatioon, ja tätä me Suomessakin aiomme katsoa, koska tällä välineellä luodaan 750 miljardin euron markkinat, julkista kysyntää, johon myös suomalaiset vientiyritykset voivat tarttua. Tämä on poikkeuksellinen väline, josta on valtavasti hyötyä myös Suomen kaltaiselle vientivetoiselle kansantaloudelle, koska meidän bkt:stämme 40 prosenttia tulee viennistä ja euroalue sekä EU ovat meidän tärkeimmät vientikohteemme. Tämä ehdollisuus näille uudistuksille on tässä erittäin tärkeätä. [Puhemies koputtaa] Tällä ei makseta jo olemassa olevia velkoja, vaan varat käytetään Euroopan unionin uuteen nousuun ja kasvuun.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Nyt, arvoisat edustajat, tähän debattiin varattu aika on päättynyt ja siirrymme puhujalistaan. — Siellä on ensimmäisenä vuorossa edustaja Turtiainen.

16.55 **Ano Turtiainen at:** Arvoisa puhemies! Nyt puhutaan Euroopan unionin talousarvion rahoitusjärjestelmästä ja sen hyväksymisestä. Hallituksen esitys koskee erityisesti 750 miljardin euron elpymisvälinettä, jonka kuritettavaksi hallituksemme on meitä kiimaisesti ajamassa. Elpymisvälineen on vakuutettu olevan poikkeuksellinen ja väliaikainen toimenpide koronakriisin seurauksiin puuttumiseksi. Esityksessä todetaan, että taloudelliset seuraukset olisivat jäsenvaltioille todennäköisesti vakavammat, jos elpymisväline jätettäisiin toteuttamatta — hyvät kollegat, todennäköisesti. Siis mitään varmuutta ei asiasta ole.

Helsingin yliopiston elvytystutkija Juha Tervala toteaa valtiovarainvaliokunnalle antamassaan lausunnossa, että on epäilyttävää väittää, että elvytysväline olisi Suomen talouden etu. Sen vaikutus lienee negatiivinen. Mikään teoria tai empiirinen tutkimus ei tue näkemystä, että rahan antaminen muille maille on parempi tapa elvyttää taloutta kuin elvyttää itse.

Arvoisa puhemies! Esityksen mukaan elpymisväline tulisi nähdä jäsenvaltioiden välisenä solidaarisuuden ilmaisuna, jonka toteuttamatta jättäminen haastaisi unionin yhtenäisyyden ja jopa koko olemassaolon. Ikään kuin EU:ssa olisi muka jotakin luovuttamatonta, jolla olisi muka jokin itseisarvo sinänsä. Ei sieltä ole luvassa autuutta, sieltä on luvassa kurjuutta.

Rahaliitot eivät koskaan ole selvinneet ilman tulonsiirtounionia eli sitä, että rikkaammat maat lahjoittavat rahaa köyhemmille maille. Siitä EU:n elpymisrahastoehdotuksessakin on kyse. Ainoastaan vain noin 15 prosenttia avustuksista jaetaan koronan talousvaikutuksiin perustuvien kriteerien mukaan. Loput lähes 85 prosenttia avustuksista jaetaan perustuen menneeseen talouskehitykseen. Eikä tämä rahan jakaminen tähän pakettiin loppuisi. Euro, kuten kaikki rahaliitot historiassa, voi edetä vain kahteen suuntaan, joko liittovaltioon tai täyteen tai osittaiseen hajoamiseen. Haluammeko todella edetä EU-liittovaltioon?

Tulee mieleen taannoisen valtiovarainministerin surkuhupaisa lausahdus kymmenen vuoden takaa: ”Hei, me tienataan tällä.” Eikö ollutkin aika kummallinen käsitys tienaamisesta? Silloinkin oli kyse valtavista rahoista, kun luotiin Euroopan vakausmekanismiksi kutsuttu rahasto. Silloinkin selvänäköisimmät kriitikot ymmärsivät, että siinä ollaan tiellä kohti liittovaltiota, joka on takuuvarmasti ollut koko ajan EU-eliitin päämääränä, vaikkakaan ei virallisena tavoitteena. Neuvostoliitolle emme taipuneet, eikä meidän pidä taipua Eurostoliitollekaan.

Arvoisa puhemies! Esityksen parasta antia on alku otsikolla ”Taloudellinen arvio siitä, jos elpymispaketti ei toteudu”. Epävarmoissa skenaarioissaan se sisältää yllättävän rehellistä tekstiä. Voimme todeta, että Suomi ei todellakaan joutuisi katastrofiin, jos emme elpymispakettia hyväksy. Parasta toki olisi, jos seuraisimme brittien esimerkkiä ja jättäisimme uppoavan EU-laivan ensimmäisten joukossa jo hyvissä ajoin ennen kuin se ajaa karille ja lopulliseen haaksirikkoon. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Seuraavana vuorossa edustaja Koskela.

Tässä yhteydessä muistutan näistä uusista suosituksista, että myös täällä puhujakorokkeella olisi syytä käyttää kasvomaskia. — Edustaja Koskela näyttää esimerkkiä.

17.00 **Jari Koskela ps:** Arvoisa herra puhemies! Tänään käsittelyssä on omien varojen hallituksen esitys 260. Mukaan on liitetty myös säännökset poikkeuksellisista ja väliaikaisista lisämäärärahoista covid-19-kriisin seurauksiin puuttumiseksi elpymisvälineellä.

Tästä kattauksesta jäi päällimmäiseksi mieleen yksi sana, ja se on solidaarisuus. Liittyessämme 27 vuotta sitten EU:hun Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen halusimme rauhaa, turvallisuutta ja myös vapaata liikkumista ja kauppaa Eurooppaan. Se oli sen ajan käsitys yhteistyöstä, solidaarisuudesta. Nyt olemme matkalla aivan toisenlaiseen solidaarisuuteen. Olette hallituksen johdolla lähtemässä mukaan sellaiseen maailmaan, missä tulemme jatkossa olemaan yhteisvelkasuhteessa 27 EU-maan kanssa.

Hallituksen esityksessä sanotaan, että elpymisväline pitää nähdä ”jäsenvaltioiden välisenä solidaarisuuden ilmaisuna, jonka toteuttamatta jättäminen haastaisi unionin yhtenäisyyden ja jopa koko olemassaolon”. Ja toinen lainaus suoraan tekstistä: ”Elpymisvälineestä saatava rahoitus kompensoi rahoitusta, jonka jäsenvaltio joutuisi itse hankkimaan esimerkiksi ottamalla lainaa kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta ja näin velkaantumalla. Kun elpymisrahoitus tulee unionilta, helpottaa se osaltaan unionin kansantalouksien tilannetta ja julkisen talouden asemaa. Samalla elpymisväline voidaan nähdä laajemmin unionin yhteenkuuluvuuden ja solidaarisuuden ilmaisuna, jossa jäsenvaltiot ovat valmiita auttamaan toisiaan. Elpymisvälineen avulla on todennäköisesti ajateltu tavoiteltavan uutta yhteishenkeä unionin jäsenvaltioiden kesken vaikean ajanjakson jälkeen.” Tämä on suoraan sieltä tekstistä. Kauniisti ja, etten jopa sanoisi, aivan naiivisti on asia hallituksen esityksessä ilmaistu.

Useat asiantuntijat ovat luonnehtineet aivan toisin. Erään arvion mukaan ensin olisi määritelty ne maat, jotka pakettia tarvitsevat, ja sitten on määritelty koko paketin koko ja rahanjakokriteerit. Minäpä kerron, mitä kollegat Etelä-Euroopan maissa ovat kertoneet. He jopa nauravat ja sanovat suoraan, kuinka helposti meidän hyväuskoisuutta ja solidaarisuutta hyväksikäytetään. Nyt meillä on tarjolla hyvin erityinen solidaarisuusyhteisö. Kysymys kuuluukin: haluammeko me oikeasti olla mukana rahanjakounionissa, haluammeko oikeasti olla mukana fiskaalisessa unionissa? Kuten tänäänkin on tullut monessa puheenvuorossa selville, EU on saamassa verotusoikeuden, ei vain muovi-, digi- ja ilmastoveroihin vaan myös moniin muihin veroihin, siis uusia veroja. Samalla emme antaisi vain rahapussiamme vaan myös päätäntävaltamme Bulgarian ja Kreikan kaltaisille maille.

Suomen jokaisessa kunnassa lapsemme ja lastenlapsemme joutuisivat maksajiksi. On arvioitavissa, että tämä elpymisväline korkojen kanssa on yli seitsemän miljardia. Se olisi siis poissa vanhustenhoidosta, lapsilisistä, sote-palveluista ja kaikista muista hyvinvointiyhteiskunnan tarjoamista palveluista. Tukipakettiin sitoutuminen on kovin lyhytnäköistä ajattelua. On totta, pitää paikkansa, että taloutta on hoidettu huonosti useassa Euroopan maassa jo ennen koronaa ja apua varmasti kaivataan. Siitä ei ole kysymys. Mutta onko meillä oikeasti täällä tahtotila siirtää huonosti asiansa hoitaneiden maiden murheet meidän tuleville sukupolville? Eivät siinä silloin mitkään vivuttamisetkaan auta, kun lähdemme silmät kirkkaina tukemaan Etelä- ja Itä-Euroopan zombieyrityksiä ja -maita. Siltä suunnalta tuskin jatkossakaan tulemme kuulemaan hyviä uutisia. Emme voi jättää jälkipolvillemme tätä massiivista taakankantoa.

Kun täällä on vielä ministeri paikalla, niin kysynkin hallitukselta ja ministeriltä: oletteko, hallitus, pohtineet, mistä seuraavat sukupolvet luovat sen talouskasvun, jolla voivat tämän kaiken taakan kantaa? Vastatkaa mielellään tähän kysymykseen.

Kuten täällä hyvin tiedämme, budjettivalta on kaiken perusta itsenäisellä valtiolla. Nyt näyttää siltä, että EU:sta on tulemassa velkaunioni, mikä pysyy koossa, jos pysyy, vain yhteisen velan vuoksi. Tämä kaikki johtaa lopulta liittovaltion syntyyn. Jos nyt lähdemme mukaan, emme pääse sieltä sen jälkeen pois. Se on fakta, eli ovi tulee sulkeutumaan. Siksi tässä onkin isot kysymykset tänä keväänä täällä meillä päätettävissä. Olemmeko valmiita tämänkaltaiseen solidaarisuuteen? — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Ranne.

17.05 **Lulu Ranne ps:** Arvoisa puhemies! Tämä sali käsittelee nyt hallituksen esitystä, johon kuuluvat EU:n monivuotinen budjetti, 750 miljardin lahjapaketti sekä päätös omista varoista, eli käytännössä EU:lle halutaan antaa verotusoikeus. Kansalta ei tästä jättimäisestä vedätyksestä ole kysytty eikä myöskään eduskunnan kahden kolmasosan enemmistöä edellytetä sen taakse.

Mikäli esitys hyväksytään, edustaa se perustuslaillista kriisiä. Päätöksentekojärjestelmämme legitimiteetti ja perustuslakivaliokuntainstituutiomme romahtavat. Edustuksellisen demokratian moraalinen selkäranka katkeaa. Tässä on kyse itsenäisen Suomen historian vastuuttomimmasta päätöksestä. Eduskunnalle ja kansalle paketista esitetyt väitteet ja perustelut eivät pidä paikkaansa. Mikäli esitys hyväksytään, käy sen jälkeen ihan kaikki.

Arvoisa puhemies! Paketista esitetyt väitteet voi kumota yksi kerrallaan:

Väite 1: Paketti tarvitaan covid-kriisin seurauksiin puuttumiseksi. — Totuus on, että paketti ei liity mitenkään pandemian seurauksiin eikä hoida niitä. Paketilla pyritään estämään euron tuho.

Väite 2: Paketti tukee ongelmamaiden rakenneuudistuksia. — Kyllä me kaikki ymmärrämme, että paketti ei mitenkään korjaa hunningolla olevien euromaiden rakenteellisia ongelmia.

Väite 3: Paketti luo uutta yhteishenkeä. — Sen kun näkisi. Totuus on, että paketti lisää nettomaksajamaiden sisäisiä ristiriitoja, sekä lännen ja idän että pohjoisen ja etelän välisiä jännitteitä.

Väite 4: Paketti on jäsenvaltioiden välinen solidaarisuuden osoitus. — Valitettavasti paketti on euron eteläisten ongelmamaiden, erityisesti Italian, EU:hun kohdistaman painostuksen tulosta. Se siitä solidaarisuudesta.

Väite 5: Paketti on EU:n perussopimusten mukainen. — Ikävä totuus on toinen. Oikeusvaltion kansallisen lainsäädännön tarkoitusta ja merkitystä ei voida myöhemmin selittää kokonaan toiseksi poliitikkojen toimesta. EU:n perussopimusten osalta se näyttää sen sijaan olevan mahdollista. Tämä on EU:n legitimiteetin kannalta tuhoisaa. Kaiken edellä mainitun lisäksi on järkyttävää, että yhä kiristyvien kansainvälisten tilinpäätösnormien maailmassa EU voi elää kuin pellossa. EU on varmasti planeetan ainoa yhteisö, joka voi kirjata taseissaan 30 vuoden tulevat jäsenmaksut velkoja vastaaviksi saataviksi, ja tämä ilman, että ne saatavat olisivat silti jäsenmaiden velkoja. Kokeilkaapa puolueessa toimia samoin, niin näette, kuinka käy. Aika uskomaton juttu.

Väite 6: Paketti on toteutettava, koska se elvyttää Suomea ja vaihtoehto olisi huonompi. — No, totuus on ikävän punavihreä. Pakettia käytetään elvytyksen sijaan epärealistisen ja kansantalouttamme romuttavan vihreän agendan edistämiseen. Suomessa tehtyjen vaikutusarvioiden mukaan vihreä elvytys ei toimi.

Arvoisa puhemies! 7. väite on epärehellisin kaikista. Se on väite elpymisvälineen tarkkarajaisuudesta ja kertaluontoisuudesta: Kansainvälistä uutisointia seuratessa on selvää, että kertaluontoisuuteen uskotaan lapsellisesti vain täällä Suomessa. Uhka Italian ajautumisesta maksukyvyttömäksi on merkittävä, jolloin maa ei hoitaisi sen paremmin EU:n budjettiin kuin elpymisvälineeseen liittyviä velvoitteitaan. Hallituksen kehuma vuotuinen enimmäisvastuu EU:n maksukyvystä ei silloin riittäisi. Edessä olisi joko uusi paketti tai EU:n ajautuminen maksuvaikeuksiin. Mikäli nyt suostumme esitettyyn ratkaisuun, sidomme Suomen velka- ja tulonsiirtounioniin tavalla, johon eduskunnalla ei yksinkertaisesti ole mandaattia. Kyseessä on Suomen itsemääräämisoikeuden vaarantaminen taloudellisen painostuksen avulla. Sellaista päätöstä Suomen kansaa vastaan ei tässä salissa voi tehdä eikä sallia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Arvoisat edustajat, tätä keskustelua varten varatut kolme tuntia on nyt ylitetty, ja keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä sitten jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muitten asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 17.10.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 17.50.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt sitten jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 4 käsittelyä. — Edustaja Kivisaari.

17.51 **Pasi Kivisaari kesk:** Arvoisa puhemies! Euroopan unionia ja erityisesti nyt elvytyspakettia vastustavien pääviesti tuntuu olevan, että ei kannata antaa rahaa Eurooppaan, jos me saamme sieltä takaisin vähemmän rahaa. Heidän mielestään asia on kaikessa yksinkertaisuudessaan näin.

Suomi on ollut EU:n nettomaksajana lähes joka vuosi. Viimeksi olimme saamapuolella vuonna 2000. Suomi on toki unionin pienimpiä nettomaksajia. Onko siis niin, että Suomi sai olla onnellinen vain vuonna 2000, kun rahaa annettiin vähemmän kuin saatiin takaisin? Tämä ei ole koko kuva, asia ei ole näin yksinkertainen. Suomi hyötyy Euroopan unionista monin tavoin. Suurin osa ekonomeista katsoo, että elvytyspaketinkin hyödyt ovat haittoja suuremmat. Myöskään muutamat kriittisesti suhtautuvatkaan eivät ole valmiita sitä kaatamaan.

No, ovatko kaikki siis väärässä? Suomi hyötyy unionin sisämarkkinoista. Vienti on taloutemme veturi, ja suurin osa viennistämme menee EU:n alueelle. Emme anna euroa Euroopalle, jotta se ostaisi meiltä 50 sentillä. Me annamme euron Euroopalle, jotta se voisi elpyä ja ostaa meiltä vuosittain kahdella eurolla. Maksamme Euroopan unionille jäsenmaksua, koska koemme saavamme rahoillemme vastinetta. Nyt korona tuo jäsenmaksuihin kertoimia. Samalla kuitenkin nousee se vastine, mitä rahoillamme saamme.

Puhemies! Elvyttämistä sinällään ei ole kovinkaan voimakkaasti kritisoitu. Kiina, Yhdysvallat ja melkein kaikki maat ja mantereet ympäri maailman elvyttävät nyt voimakkaasti. Kritiikki on kohdistunut nimenomaan Suomen osallistumiseen koko Euroopan unionin elvytykseen. Suomella, kuten muillakin jäsenvaltioilla, on valta kaataa elvytyspaketti. Samalla kaatuu koko monivuotinen rahoituskehys vuosille 21—27, seitsemän vuoden rahoituskehykset alue- ja rakennepolitiikkaan, maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen, innovointiin ja digitaalisuuteen, sisäiseen turvallisuuteen, ulkorajojen valvontaan, turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan. Samalla kaatuu kaikki. Kysyn: onko tämä aika todella sellainen, että lähtisimme tälle örvellyksen tielle?

Euroopan unionin vahvuus perustuu valtioiden väliseen yhteistyöhön. Tässä on paljon parantamisen varaa, ja totta kai neuvotteluissa valtiot ajavat myös omia etujaan. Euroopan unionissa, kuten ei missään muussakaan yhteistoiminnassa, ei ole mahdollista kerätä vain mansikoita kakun päältä. Unioni on kokonaisuus hyötyineen ja haittoineen. Kaikkia jäsenmaita koskeva elvytyspaketti on kestävämpi ratkaisu kuin yksittäiselle jäsenmaalle annetut vaikkapa niin sanotut Kreikka-paketit tai se, että jokainen nysvää omillaan heitellen seteleitä lentokoneesta käsin oman maan sisällä. Ei ole järkevää, ei mitenkään.

Puhemies! Ymmärrän ja jaan EU:n ja elvytyspaketin vastustajien huolen. Kaikki keskustelu siitä, olisiko neuvotteluissa ja EU:ssa voitu menestyä paremmin, on sinällään oikeutettua ja tervetullutta. Olisiko voitu maksaa vähemmän tai saada enemmän?

Puhemies! Jaan kuitenkin hallituksen ja talousviisaiden ajatuksen. Suomi kuuluu Euroopan unioniin, ja kun näin on, Euroopan unionin kannattaa nyt elvyttää yhteisellä voimalla.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Hoskonen.

17.56 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen esitys on Suomen kannalta erittäin vaarallinen ja toteutuessaan sitoo suomalaiset Euroopan unionin nyt

rakenteilla olevaan velkaunioniin. Velkaunionista ei ole poispääsyä, vaan annettu takaus pysyy, vaikka eroaisimme Euroopan unionista.

Euroopan unioni on tekemässä kohtalokasta virhettä, kun se on nyt luomassa Euroopan unionin sisälle uutta velkakerrosta. Tämä menossa oleva menettely on nimenomaan kielletty Euroopan unionin omissa säännöissä. Kysyn: miksi niitä sääntöjä ei noudateta? Euroopan unionin toiminta ei voi perustua velanottoon. Tämä periaate ollaan nyt tuhoamassa. Tästä virheestä ovat varoittaneet monet suomalaiset talousasiantuntijat, kuten Peter Nyberg, Heikki Koskenkylä, Tuomas Malinen, Sami Miettinen ja Eija-Riitta Korhola. Jos joku väittää, että nämä asiantuntijat eivät tunne asioita, niin rohkenen epäillä sitä mielipidettä.

Samalla olemme siirtymässä Euroopan unionin politiikassa laittomuuden tielle. Sääntöpohjaista Euroopan unionia pitää joka hetki puolustaa, ja itsekin sitä kannatan, mutta nyt alussa oleva laittomuuden tie on vaarallinen eurooppalaiselle yhteistyölle yleensä ja voi johtaa tilanteisiin, joiden seurauksia emme tällä hetkellä edes voi kuvitella. Siellä voi piillä sellaisia kriisejä, joita emme uskalla edes ääneen sanoa. Tälle tielle emme itsenäisenä maana voi lähteä, emmekä saa lähteä. Pienen jäsenmaan suoja suuressa liittoumassa on aina sopimuksen jokaisessa pienessä pykälässä, vähäisimmässäkin.

Tasavallan presidentti Sauli Niinistö on lausunut huolensa Euroopan unionin sääntöpohjaisuuden tietoisesta rapauttamisesta. Tasavallan presidentin hyvää ohjetta kannattaa Suomen eduskunnan noudattaa nyt varsinkin tulevissa Euroopan unionin neuvotteluissa. Sopimukset, jotka on Suomessa hyväksytty perustuslain säätämisjärjestyksessä, ovat meille pysyvä vakuutus ja itsemääräämisoikeuden turva. Jos Euroopan unionin sopimuksia halutaan muuttaa, on siitä käytävä asianmukainen menettely, ja uusi tulevaisuuskonventti on syytä kutsua koolle, aivan kuten aina ennenkin on tehty.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys, jota alamme käsitellä, herättää minussa suurta ihmetystä. Perustuslakivaliokunta antoi lausuntonsa elvytyspaketista 12. kesäkuuta 2020. Lausunnossa toisessa ponnessa sanotaan selvästi: ”Valtioneuvoston ei tule asian käsittelyn tässä vaiheessa hyväksyä tai edistää nyt ehdotettua unionin lainanottoa ja jäsenvaltion siihen liittyvää vastuuta avustusmuotoisista tukivälineistä.” Miten on mahdollista, että perustuslakivaliokunnan selvät ponnet on jätetty tietoisesti huomiotta ja toimittu juuri tämän mainitun ponnen vastaisesti?

Toivon, arvoisa puhemies, että tällaiset asiat otetaan tässä talossa vakavasti. Perustuslakivaliokunnan ponsia on tässä talossa aina noudatettu, mutta miksi nyt poiketaan? Toivon, arvoisa pääministeri, jos kuulette tämän, taikka eurooppaministeri Tuppurainen, että vastaatte, miksi näin on toimittu. Perustuslakivaliokunnan yksimieliset ponnet on aina otettu vakavasti hallituksen esitysten valmistelussa. Miksi nyt on toimittu vastoin perustuslakivaliokunnan selvää kantaa? Tämä on kansakuntamme tulevaisuuden kannalta, instituutioiden kannalta äärimmäisen vaarallista.

Suomen Euroopan unionin liittymissopimuksessa on selvästi kirjattuna no bail-out -sääntö: toisten valtioiden velkoja ei makseta eikä takuita anneta. Tämä vahva suojaus halutaan nyt tietoisesti purkaa. Aikanaan pienet jäsenmaat halusivat tämän säännön Euroopan unionin uudistaneeseen Maastrichtin sopimukseen. Se tehtiin vuonna 1992. Tämä tärkeä pykälä sopimuksessa tuli sopimukseen, jotta pienet jäsenmaat eivät joutuisi maksamaan isojen jäsenmaiden velkoja tai antamaan takuita niille. Nyt tämä hyvä periaate ollaan purkamassa. Tämä on vastuutonta politiikkaa, ja se vahingoittaa pahasti Suomea. Suomalaisten

verorahat pitää käyttää Suomessa yhteiskuntamme kehittämiseen eikä toisten maiden velkojen maksuun tai takausten maksuun.

Nyt ollaan perustamassa tulonsiirtounionia, joka johtaa vääjäämättä suomalaisten elintason laskuun nyt käsittelyssä olevan hallituksen esityksen myötä. Miksi työmarkkinajärjestöt ovat olleet hiirenhiljaa, vaikka tulonjakoon ollaan nyt ottamassa mukaan uusi osapuoli? Ja voitte olla aivan varmoja, että tämä uusi osapuoli ei tule tyytymään pieniin roposiin, vaan se ottaa sieltä raskaalla kädellä, millä ensimmäisenä saa. Toivon, että tässä talossa tunnustetaan myös se tosiasia, että veroja lisäämällä ei yhtään työpaikkaa ole luotu, päinvastoin niitä on tuhottu valtava määrä.

Arvoisa puhemies! Jatkan kohta toisen puheenvuoron myötä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Sankelo.

18.01 **Janne Sankelo kok:** Arvoisa puhemies! Kumpaa tässä nyt uskoisi, edustaja Kivisaarta vai edustaja Hoskosta, kun kuuntelee näitä keskustan kantoja... [7 sekunnin katkos äänitteessä — Kimmo Kiljunen: Todellakin, kyllä Kivisaari tietää!]

Arvoisa puhemies! Käsittelyssä oleva hallituksen esitys Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä eli niin sanottu EU:n elpymispaketti on herättänyt tänään värikästä keskustelua. Esille nousi väite: jos et ole paketin takana, et kannata Euroopan unionia. Siitä ei mielestäni ole kysymys. Esimerkiksi Euroopan unionin yhteinen maatalouspolitiikka, joka kuuluu tähän monivuotiseen rahoituskehykseen, vakauttaa maatalouden näkymiä seitsemäksi vuodeksi. Se on hyvä, toimiva malli. Se on eri asia kuin budjettiriitely kansallisella tasolla kerran vuodessa.

Mutta sen sijaan, jos tarkastelemme tätä koronapakettia, on mielestäni monia perusteita rakentavalle kriittisyydelle. Maksa 6 — saat 2,7. Monet talousasiantuntijat ovat sanoneet, että Suomi voisi lainata edullisesti tämän 6 miljardia suoraan markkinoilta ja elvyttää omaa talouttaan suoraan. Aivan vakavasti otettavat talousasiantuntijat ovat näin sanoneet. Tämä nyt esitetty ratkaisu muuttaa Euroopan unionin perusolemusta. Elvytyspaketti tällaisena on kuin entisen alokkaan asento: turha korjata, kannattaa aloittaa alusta uudelleen. Tämän hyväksyminen johtaa tilanteeseen, jossa jäsenmaissa ei ole niin väliä, kuinka taloutta hoidetaan. Tiukan paikan tullen muut tulevat apuun tai muut laitetaan auttamaan.

Arvoisa puhemies! 750 miljardin euron elpymisvälineen toteutus on riippuvainen siitä, että kaikki EU-maiden kansalliset parlamentit hyväksyvät päätöksen EU:n omista varoista. Kokoomus on kysellyt paketin taloudellisen merkityksen perään ja arvioinut myös saadun neuvottelutuloksen onnistumista. Kokoomus on jo hallituksen oman aikaisemman velanoton yhteydessä vaatinut rahojen tehokkaampaa käyttöä. Suomen saanto pitäisi kohdistaa erityisesti maamme osaamisen kehittämiseen ja talouskasvua tukeviin hankkeisiin — siis niihin asioihin, jotka kantavat Suomen pois ja eteenpäin näivettymisen tieltä. Ennakkotietojen mukaan — sitähän me emme tarkkaan tiedä — näitä rahoituskohteita, joita tämän elpymispaketin kautta sitten rahoitetaan, on tulossa toiveiden tynnyri velkarahalla.

Arvoisa puhemies! Oma lukunsa ovat raamit, joiden varassa rahaa nyt jaetaan. Elpymispaketti sisältää valuvikoja, jotka sallivat taloudellisen vastuuttomuuden periaatteella ”joku toinen tulee ja korjaa”. Tällaisesta tilkkutäkkitalouspolitiikasta ei voi tulla pysyvää toimintaa, vaan talouspolitiikan niin kansallisesti kuin EU:n tasolla tulee perustua kestävälle pohjalle. Yksinkertaisesti jokaisen EU-maan tulee vastata omasta taloudestaan. Kokoomus ei hyväksy sitä, että hallitus ei edistänyt tiukkaa ehdollisuutta, selkeitä kriteerejä, vastuuta

omista veloista ja suunnitelmia velkajärjestelymekanismista. Hallituksen mielestä Suomi on valmis jakamaan rahaa huonosti talouttaan hoitaneille valtioille ilman toivettakaan kyseisten maiden ryhdistäytymisestä taloudenpidossaan.

Arvoisa puhemies! Lopulta kyse on siitä, että jos kaikki EU-maat olisivat olleet riittävän vahvoja elvyttämään talouttaan, ei elpymisrahastoa olisi tarvittu. Unionissamme on siis maita, jotka eivät ole jo aikaisemmin rohjenneet hoitaa talouttaan riittävän kovilla toimenpiteillä. Näille maille elpymispaketti voi olla merkki jonkinlaisesta uudesta automaatista, josta rahaa nostamalla valtiontalous pelastuu. Siis jokaisen jäsenmaan on vastattava omasta taloudestaan ja omista veloistaan.

Arvoisa puhemies! Maamme hallitus ei siis onnistunut elpymispakettineuvotteluissa, ja tilanne on nyt tämä: maamme on maksumies, ja hallituksen mukaan oikein mainio sellainen.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Strand.

18.06 **Joakim Strand r:** Tack, värderade talman! Tässä on puhuttu paljon Euroopasta ja siitä, että EU ja tietenkin Euroopan alue ovat meille äärimmäisen tärkeä markkina. En lähde sitä nyt toistamaan.

Mutta yksi asia, mistä ei olla mielestäni puhuttu tarpeeksi, on se, että myös Euroopan sisällä käydään todella kovaa skabaa elikkä kilpailua maitten välillä. Erityisesti globaalien konsernien sisällä käydään jatkuvaa taistelua siitä, tehdäänkö esimerkiksi tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa Suomessa, Italiassa, USA:ssa vai Kiinassa. Suomella nettomaksajana on korostettu vastuu pitää nyt huoli siitä, että me pystymme tukemaan globaalien konsernien suomalaisia toimipaikkoja ja heidän toimintaedellytyksiään. Yksi tapa tehdä sitä on nimenomaan tällaisten järjestelmätason tki-hankkeitten näkökulmasta, jolloin pystytään yhdistämään useamman eri globaalin toimijan suomalaiset toimipisteet, koska silloin pystytään houkuttelemaan myös uutta muitten maitten rahaa ja varoja suomalaispohjaisten ekosysteemien kehittämiseen.

Muun muassa talousvaliokunta ja tulevaisuusvaliokunta ovat korostaneet kestävän kasvun ohjelman lausunnoissaan, että Suomen tulisi erityisesti pyrkiä johtavaksi kestävän tulevaisuuden tekijäksi energia- ja ympäristöteknologian alalla ja nimenomaan systeeminäkökulmasta.

Vad jag försöker säga är att vi som nettobetalare i Finland bör se till att vi använder de här återhämtningspengarna på ett sätt som också stärker, i synnerhet inom större globala koncerner, de finska sajterna. Gör vi det på ett sätt som dessutom har ett systemperspektiv, där olika aktörer gemensamt kan forska tillsammans med statligt stöd så att vi får igång också mera privata investeringar i forskning och utveckling, då kommer vi garanterat att klara oss framöver.

Yhtenä esimerkkinä tästä kovenevasta kisasta Euroopan sisällä: Varmaan moni teistä luki Kauppalehdestä viime viikolla, kuinka Saksa tukee Teslan projektia miljardilla eurolla, ykkösvaihetta. Kakkosvaihetta tuetaan ilmeisesti, oliko se 1,6 miljardilla eurolla. Siinä ei puhuttu solidaarisuudesta vaan siinä tuettiin täysillä yhtä globaalia jättiä. Tämä on se pelikenttä, ja se tulee myös Suomessa ymmärtää. Eli pidetään huoli siitä, että täällä on meidän näkökulmasta ja niitten globaalien yritysten näkökulmasta, erityisesti teknologiateollisuu-

den ja korkean jalostusasteen ja vientiteollisuuden näkökulmasta, niin hyvät toimintaedellytykset kuin vain olla ja voi. Kukaan muu ei tule Suomea tässä ajattelemaan ja miettimään tämän elpymispaketin osalta, ellemme me itse tee sitä.

Jag hoppas att vi här — liksom Tyskland stenhårt stöder en aktör med till och med flera miljarder på sikt — i Finland också ser till att man tänker i första hand på de sajter som inom olika globala koncerner finns just här i Finland. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kauma.

18.10 **Pia Kauma kok:** Arvoisa puhemies! Tänään iltapäivällä on käyty pitkä keskustelu tästä EU:n elpymispaketista ja omista varoista. Yhdyn siihen, mitä edustaja Sankelo tuossa aikaisemmassa puheenvuorossaan totesi, että on todella väärin vetää sellainen johtopäätös, että jos ei nyt tätä pakettia halua kannattaa, on EU:n vastustaja. Sehän ei ollenkaan pidä paikkaansa. Me kokoomuksessa kannatamme EU:ta ja näemme, että se on meille todella tärkeä arvoyhteisö, talousyhteisö ja myöskin turvallisuusyhteisö, aivan kuten muun muassa edustaja Kanerva on täällä aikaisemmin todennut. Mutta koemme, että tämä suunta EU:lle on väärä, kerta kaikkiaan väärä suunta siinä suhteessa, että nyt jatkossa me olemme siirtymässä tulonsiirtounioniin, velkaunioniin ja unioniin, joka asettaa veroja. EU:ssa on ollut vuosikausia voimia, jotka ovat halunneet viedä EU:ta tähän suuntaan, mutta toistaiseksi sitä ollaan pystytty vastustamaan. Nyt näköjään tämä pandemia antaa ikään kuin tekosyyn sille, että voidaan ottaa velkaa paitsi näiden yksittäisten maiden rahoittamiseen myöskin EU:n omien varojen rahoittamiseen. Esimerkiksi edustaja Eestilä täällä otti esiin aikaisemmin sellaisen yksityiskohdan, että minkä takia ei käytetty esimerkiksi EVM:ää elikkä Euroopan vakausmekanismia, joka on valtioiden välinen sopimus, siihen, että oltaisiin rahoitettu yksittäisiä maita. Miksi ei käytetty sitä? Miksi tähän piti sotkea EU:n monivuotinen budjettikehys mukaan? Sitä minäkin kysyn.

Toisaalta muun muassa ministeri Tuppurainen on täällä kysynyt useaan kertaan kokoomukselta, mitä me olisimme neuvotelleet toisin. No, ensinnäkin me olisimme halunneet tähän ehdollisuutta, oikeusvaltiomekanismin lisäksi me olisimme halunneet taloudellista ehdollisuutta, talousuudistuksia ja niin edelleen, mutta sen lisäksi me olemme puhuneet velkajärjestelymekanismista. Tämä oli meillä jo suuressa valiokunnassa neuvotteluohjeena, että me haluamme, että jatkossa erityisesti näille kaikkein velkaantuneimmille maille tehdään suunnitelma siitä, miten ne pääsevät irti tästä niiden velkaantumisen kierteestä. Näissä maissa, kuten Italiassa, pankit ja valtiohan ovat nivoutuneet toisiinsa, ja tätä kierrettä ei tulla tällä paketilla ratkaisemaan.

Arvoisa puhemies! Vielä totean myöskin sen, että täällä on puhuttu ainutkertaisuudesta ja kertaluonteisuudesta tämän paketin nojalla, mutta kun katsoo, mitä lehdistössä esimerkiksi SDP:n oma pitkäaikainen kansanedustaja ja ulkoministeri on todennut, niin hän on sanonut, että tästä elvytyspaketista voidaan käyttää rahaa mahdollisesti myöskin tulevaisuudessa. Eli hän antaa ymmärtää, että mahdollisesti näitä paketteja tulee lisää ja tämä ei todellakaan ole ainutkertainen. [Puhemies koputtaa] On todella harmi, että ei ole pääministeri eikä myöskään eurooppaministeri vastaamassa siihen, [Puhemies koputtaa] mitä SDP tästä oikeasti ajattelee. Onko kysymys ainutkertaisuudesta vai eikö ole?

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Savola.

18.13 **Mikko Savola kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tulen Etelä-Pohjanmaalta, joka taisi olla Suomen EU-vastaisin maakunta, kun vuonna 95 Suomi EU:hun liittyi. Muistan lapsuudesta ne tiukat keskustelut, mitä omasta maanviljelijäperheestänikin kuulin, ja ylipäätään sen hengen, joka silloin oli. Olin 14-vuotias, kun Euroopan unioniin liityttiin, ja oikeastaan voin sanoa olevani EU-kansalainen, koska koko aikuisikäni ja nuoruutenikin EU:ssa ja EU-kansalaisena olen ollut. Mitä se on tuonut: vapaata liikkuvuutta, vapaata kauppaa, yritysten toimintaedellytyksien parantamista, euro tuli. Ja miten siitä ollaan hyödytty, ja itsekin olen hyötynyt: matalat korot, laman yhteinen taklaus. Kyllä ne varmasti ovat olleet niitä keskeisiä tekijöitä, jotka ovat tuoneet sitä hyvää sieltä EU:n puolelta.

EU on talousyhteisö, ja hyvin pitkälti ne asiat määrittelevät sitä, mitä yhdessä myös tehdään. Meidän yrityksillemme on hyvin tärkeätä se, että EU-alueelle päästään viemään, ja se, miten muilla EU-mailla menee, vaikuttaa myöskin meidän elinkeinoelämäämme.

Pidän hyvin merkittävänä EU:ssa myös sitä, että EU on turvallisuusyhteisö. Puolustus- ja ulkoasiainvaliokunnan kautta on päässyt hyvinkin tarkasti seuraamaan sitä puolta ja sen kehittymistä. Mekin olemme Suomessa kehittäneet omaa lainsäädäntöämme siinä, että esimerkiksi avun antaminen ja vastaanottaminen on helpompaa, ja myöskin sitä, kuinka kriiseissä voimme toinen toistamme auttaa myös turvallisuusmielessä.

No, nämä asiat nyt eivät ole olleet viime aikoina niin vahvasti tapetilla EU-pöydissä kuin niiden ehkä pitäisi olla, mutta paljon edellytyksiä niissä on, kun puhutaan vaikkapa huoltovarmuudesta, puolustuksen yhteishankinnoista, tutkimuksesta ja kehityksestä ja niin edelleen.

Rouva puhemies! Täällä on käyty hyvin vahva ja hyvä ja periaatteellinenkin keskustelu EU:n omien varojen järjestelystä, sekä monivuotisesta rahoituskehyksestä että niin sanotusta EU:n elpymispaketista. Minun mielestäni tässä kaikessa pitää nyt muistaa se, että me puhumme kokonaisuudesta. Me puhumme ensinnäkin rahoituskehyksestä, EU:n budjetista vuosille 21—27, ja siellä niitä erityisen painavia tekijöitä, jotka nyt vaikuttavat vaikkapa sinne Etelä-Pohjanmaan maakuntaan tai muihin maakuntiin, maaseutualueelle, on se, minkälainen on meidän maatalouden rahoitus, meidän maatalouden tukipolitiikka tulevina vuosina. Onko se vakaa, onko se ennustettava? Tietävätkö viljelijät, mikä heidän tulotasonsa tukien osalta on seitsemän vuoden päästä? Uskaltavatko he investoida? Nämä ovat niitä, mihinkä tämä pitkä rahoituskehys sitä vakautta tuo. Samoiten maaseudun rahoitukseen, Itä- ja Pohjois-Suomeen ja ylipäätään maaseudun harvaan asutuille alueille tulevien varojen ennustettavuus on kaiken keskiössä.

Brexit tapahtui, Iso-Britannia lähti pois, EU:n maksuosuudet muuttuivat. Kun tästä kokonaispaketista ollaan keskusteltu, niin se on tietysti niitä hyviä asioita, että kun maksuosuudet muuttuivat, niin Suomi ei ollut niitten maitten joukossa, joilla suuresti nämä maksuosuudet kasvoivat. Onko se hyvä vai huono asia, että se kasvoi vain neljänneksi vähiten, mutta jos verrataan vaikkapa etelänaapuriimme Viroon, jossa maksut kasvoivat yli 26 prosenttia aiempaan, niin tietysti se tarkoittaa myös sitä, että Viro on kehittynyt alueena — ehkä EU on sinne hyvää tuonut — mutta ainakin siellä hyvin paljon ovat nämä maksuosuudet kasvaneet.

Tästä EU:n elvytyspaketista vielä sen verran, että kun olemme kerran kokonaistalous, niin se on kiistaton fakta, että me maksamme, kun sieltä saamme, ja tietysti niistä varoista, mitä nyt sitten maakuntiin ohjaamme, käy maakuntaliitoissa jo kova keskustelu, mihin me voimme niitä varoja ohjata yhdessä. Niillä saamme varmasti hyviä asioita aikaan tietoliikenneverkkojen kehittämisessä, maaseutualueiden kehittämisessä ja niin edelleen. Se on

tietysti se työ, mihin meidän alueellisena edunvalvojana pitää sitten huomio kiinnittää, että me pystymme hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti tämän EU:n elvytyspaketin. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kanerva — poissa. Edustaja Meri — poissa. Edustaja Vartiainen. [Juhana Vartiainen: Oliko tämä 5 minuuttia?] — Kyllä.

18.19 **Juhana Vartiainen kok:** Arvoisa puhemies! Täällä monet ovat arvioineet tätä kokonaisuutta laskemalla maksuja ja niin sanottuja saantoja. Koko tällainen laskentatapa ja arviointitapa on puutteellinen ja vähän lapsellinenkin. Kyllä ne välilliset vaikutukset kaikessa tällaisessa ratkaisevat, ja jos tällä EU:n yhteisellä ponnistuksella on kokonaisvaikutusta Euroopan talouteen ja maailmantalouteen, niin se peittää alleen nämä laskennalliset saannot. Ihan niin kuin vaikka silloin, kun Suomi finanssikriisissä elvytti itse omassa maassaan, ei se tarkoittanut, että vaikka Varkauden kaupunki sai käyttöönsä osan niistä varoista. Ei varmaan saanut, mutta silti Varkauden veronmaksajat vastaavat Suomen velasta, ja silti Varkauden kaupunki siitä hyötyy, niin kuin kaikki muutkin. Että tämä tällainen saantoniuhottaminen menee tässä pikkusen ohi maalin. Samalla tavalla kun Kiina elvyttää, niin uskokaa pois, Kiina elvyttää samalla myös maailmantaloutta, ja USA elvyttää maailmantaloutta ja itseään, ja EU:kin elvyttää kaikkia jäsenmaitaan ja maailmantaloutta ja Kiinaa ja USA:ta. Yhteisessä maailmantaloudessa eletään.

No, tämän nojalla olisi mukava sanoa, että tässähän on nyt oiva suhdannepoliittinen yhteinen paketti, mutta rehellisyyden nimissä täytyy kyllä sanoa se, minkä myös talousvaliokunnan asiantuntijat ovat todenneet, että kyllähän tämä todennäköisesti nykyennusteiden valossa ajoittuu aikaan, jolloin Eurooppa on jo hyvää vauhtia nousukaudessa toipumassa tästä kriisistä, niin että todennäköisesti tämä menee suhdannepoliittisesti väärin, mutta sellaistahan tämä elämä on. Ja toisaalta moni makrotaloustieteilijä on ajatellut, että ylipäänsä tässä alhaisten korkojen maailmassa tarvitaan ehkä jonkinlainen finanssipoliittinen myönteinen sysäys talouskasvun käynnistämiseksi. Toivotaan, että he ovat oikeassa. Finanssimarkkinathan on nostaneet tälle peukalon ylös. Se osoittaa EU:n toimintakykyä. Ja Saksa on tässä ostanut poliittista vaikutusvaltaa ja yhtenäisyyttä käyttäen vahvaa talousasemaansa ja kertyneitä pääomiaan hyväksi.

Mutta itsekin koen äärimmäisen ikävänä ja loukkaavana sen, että todellisia EU:n ystäviä, jotka näkevät tällaiseen toimintatapaan liittyvät vaarat, ottavat ne vakavasti ja tuovat niitä keskusteluun — niitä on tuotu erilaisilla dramatiikan volyymeilla, vaikka edustaja Hoskonenkin hallituspuolueesta — ruvetaan jotenkin leimaamaan EU:n vastustajiksi. Nimittäin isännättömän velan ja rahan luominen johtaa todennäköisesti ajan mittaan poliittiseen kriisiin unionissa. Jos tässä heikentyvät hyvän ja vastuullisen taloudenpidon kannustimet, niin me voidaan olla todella suurissa ongelmissa. Ja minun mielestäni hallituspuolueiden ja hallituksen lausunnot eivät ole tätä huolta kyenneet hälventämään. Nimittäin kun minä yritän epäluuloisille kansalaisille huomauttaa, että tämä nyt kuitenkin on ainutkertainen — ainakin muodollisesti, muodollisjuridisesti — ja ei tässä olla sitoutumassa mihinkään muuhun ja tämä ei sellaisenaan nyt ole niin suuri juttu, niin kansalaiset eivät usko. Hallitus ei selvästikään ole kyennyt tästä ihmisiä vakuuttamaan.

Täällä salissakin on kuultu, että vasemmistoliiton edustaja tervehti tätä nimenomaan pysyvänä suunnanmuutoksena talouspolitiikassa. Sosiaalidemokraattiset edustajat kehuvat täällä uusilla veroilla, joita nyt lähdetään keräämään. [Kimmo Kiljunen: Kyllä!] Jopa val-

tiovarainvaliokunnan puheenjohtaja esittää täällä ihan vakavasti, että kerätään veroja, joita kukaan ei joudu maksamaan, kuulemma joiltain kansainvälisiltä jäteiltä. Voin vakuuttaa, että ihan peruskurssit taloudesta ja julkistaloudesta kertovat, että jokaisen veron maksaa aina joku, viime kädessä sitten kuluttaja.

Eivät tämmöiset taikaseinäajatukset ja osa hallituksen kannanotoista ole ollenkaan omiaan hälventämään näitä huolia. Siksi minä olen sitä mieltä, että meidän pitäisi jonkinlaisen hallituksen tiedonannon pohjalta käydä keskustelu tässä salissa siitä, mikä on hallituksen neuvottelumandaatti, millaisiin järjestelyihin ollaan valmiita ja mihin ei. Kernaasti näkisin, että täällä todella vakuutettaisiin tämän järjestelyn ainutkertaisuutta. Toistaiseksi ei selvästikään kansalaisia ole onnistuttu tästä vakuuttamaan. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkynen, Matias — poissa. Edustaja Mäenpää.

18.24 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies! Kädessäni on uutinen: ”Onko Suomi enää Pohjoismaa? Matti Vanhasen mukaan Suomi vertautuu jo Kreikkaan tai Portugaliin.”

Arvoisa puhemies! Suomi-neito on Suomen henkilöitymä. Suomi-neito on nuori, kaunis nainen, jolla on vapaana hulmuavat vaaleat hiukset ja siniset silmät ja joka pukeutuu suomalaiseen kansallispukuun. Tällainen mielikuva on yleistynyt 1800-luvun lopulla, ja se on kantanut meitä jonnekin asti, mutta ehkä Suomi-neitoa on riisuttu jo jonkin aikaa.

Suomesta tuli 1.1.95 Euroopan unionin jäsen. Neuvoa-antava kansanäänestys Euroopan unioniin liittymisestä pidettiin lokakuussa 94. Yksi vaikeimpia eurovaluuttaan siirtymiseen elikkä Emu-jäsenyyteen liittyviä kysymyksiä liittyy taas siihen, liittyikö Suomi eurovaluuttaan jäseneksi vastoin omaa perustuslakiaan. Pääministeri Lipposen johdolla hallitus kuitenkin otti myönteisen tulkinnan kansanäänestyksestä ja vei Suomen mukaan talous- ja rahaliittoon ensimmäisten joukossa, siis ilman, että kansa olisi päättänyt tästä valuutasta. Suomessa käteisraha otettiin käyttöön vuonna 2002, ja mielestäni tämä on ollut suuri virhe.

Äsken tässä edustaja Kivisaari todisti, että se on pitänyt korkotason matalana, ja se on varmaan ihan paikkansa pitävää, mutta korkotaso jos pysyy matalana, niin se ei auta mitään, jos täällä ei ole töitä. Suomesta on virrannut ulkomaille paljon työtä, muun muassa metalliteollisuutta on mennyt näihin maihin.

Samalla tavalla tämä euroon liittyminen on ehkä aiheuttanut tämmöisen kilpailutilanteen ja kilpailuttamisen, että tällä hetkellä töitä valuu aivan Euroopan unionin ulkopuolellekin. Esimerkkinä haluan sanoa sen, että pääosin valtio-omisteinen Fingrid elikkä kantaverkkoyhtiö rakentaa tällä hetkellä sähkölinjoja, joissa se käyttää kiinalaisia ja intialaisia metallirakenteita. Sitä en tiedä, mitenkä tämä edustaja Lindtmanin esille nostama hiilitulli sitten vaikuttaa näihin, joutuuko Fingrid sitten jatkossa maksamaan näistä kiinalaisista tai intialaisista metallirakenteista enemmän. Valtiomme on mielestäni surkeassa jamassa sillä tavalla, että edes valtionyhtiö ei käytä suomalaisen metalliteollisuuden palveluja.

No, Vanhanen mietti sitä, onko tämä enää Pohjoismaa, jos tämä sama meno jatkuu. Jos me lähdemme osaksi Euroopan unionin rahaliittoa, yhteisvelkaa, pankkiunionia, mitä nyt hallitus on esittämässä tällä ajatuksellaan, niin se on ihan varma, että meistä tulee kehitysmaa.

Suomi-neitoa on riistetty, sitä on riisuttu, ja nyt minusta tuntuu, että nämä viimeiset käänteet aiheuttavat sen, että sille tehdään jotain muutakin kuin pelkästänsä riisutaan. En haluaisi olla kansanedustajana lyömässä nauloja Suomi-neidon arkkuun. Minua suoraan

sanoen hävettää tällainen touhu, että ollaan itsenäinen valtio viemässä tämmöiseen liittovaltioon. Hävettää. Toivottavasti joku muu kokisi piston sydämessään, [Puhemies koputtaa] erityisesti tuolla keskustapuolueen suunnassa. — Kiitoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Peltokangas.

18.30 **Mauri Peltokangas ps:** Arvoisa rouva puhemies! ”Tämä kansa, tämä maa. Siinä arvoa on pysyvää.” Näin viisaasti soljuvat laulun sanat.

Arvoisa hallitus, mitä te olette tekemässä? Vihreä hankekoordinaatio, keskusta ja sosialismi ovat löytäneet toisensa, yhdistyneet liittovaltioliidossaan, ja kansa kiittää — vai kiittääkö?

Arvoisa puhemies! Onko teillä hallituskiihkofederalisteilla hajuakaan siitä, mitä tämän paketin hyväksyminen tulee merkitsemään Suomelle nyt ja tulevaisuudessa? Arvelen, että kyllä teillä on, mutta taitaa olla muutamalla ministerillä katse siirtynyt EU:n notkuviin pöytiin. Missä on isänmaallisuutenne ja vastuu, ja kuinka te kehtaatte?

4 miljardin korolla parin miljardin saanto on sairas vitsi. Te olette vuosien varrella moneen kertaan monissa tilanteissa ennen eri vaaleja julistaneet, ettei Suomi tule koskaan hyväksymään tulonsiirtounionia, Suomi ei koskaan tule hyväksymään velkaunionia. Nämä julistukset on nyt unohdettu ja kansa petetty. Takki on kääntynyt, ja te kehtaatte vielä väittää, että puolustatte Suomen ja suomalaisten etua. Te puolustatte vain ja ainoastaan Euroopan unionin etua. Te myytte lastenne ja lastenlastenne tulevaisuuden silmää räpäyttämättä ettekä uskalla kysyä niiden mielipidettä, jotka teidät tuohon asemaanne ovat valinneet, ja vaikka sitä kansa on nimenomaan teiltä pyytänyt. Ei kansanäänestystä. Sehän olisikin todellista kansanvaltaa ja puhdasta demokratiaa. Se ei teille käy. Hävetkää!

Te lyötte märän rätin kansan kasvoille. Te sitoutatte tulevat sukupolvet maksamaan tekemänne velat, maksamaan muiden maiden leveän elämän, ja samalla annatte EU:n maksattaa ja tulevassa verottaa oman maanne kansalaiset kuiviin. Vastuuttomalla politiikallanne tästä maasta eivät jää jäljelle kuin metsiin pystyyn ruostuvat, kovalla rahalla lobatut saksalaiset tuulivoimaturbiinit. Tätä valtiota ei viimeisen maksuerän jälkeen enää ole. On vain Euroopan liittovaltio, jota johtavat Saksa ja Ranska muiden jäädessä vasallivaltioiden osaan.

Arvoisa puhemies! Hallitus, mitä pahaa tämä kansa on teille tehnyt, että sen olojen jatkuva kurjistuminen ei teille mitään merkitse? Miksi te lahjoitatte tämän maan ilmaiseksi toisten jalkoihin? Toivon totisesti, että Euroopan unionin röyhkeästä painostuksesta huolimatta tulevaisuudessa löytyy tästä maasta oman kansan etua ajava hallitus.

Suomi. Se on minulle prioriteetti. Toivon, että tulevassa teillekin. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

18.34 **Kimmo Kiljunen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Me käsittelemme nyt tätä omien varojen järjestelmää koskevaa neuvoston päätöstä. Tämä keskustelu on kuitenkin siirtynyt aika laveaksi keskusteluksi siitä, mitä hallitus ylipäätään haluaa Euroopan unionilta, mitä tämä elvytysrahasto, elvytyspaketti tässä kokonaisuudessaan tarkoittaa, ja aika voimallista kielenkäyttöä tässä on nyt käytetty.

Arvoisa rouva puhemies! Me tulemme ensi viikolla käsittelemään välikysymystä tästä samasta aiheesta, ja luultavasti silloin palaamme näihin kaikkiin teemoihin — jopa niihin

teemoihin, joita ajattelin tässä nostaa, joten käytän tätä puheenvuoroa oikeastaan vain vastauspuheenvuorona hieman niihin kysymyksiin, mitä tässä tuli esille.

Tässä viimeisissä puheenvuoroissa perussuomalaisten Mauri Peltokangas ja Juha Mäenpää kehottivat meitä häpeämään siinä suhteessa, että me olemme kuulemma pettäneet kansan. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä!] Termit ovat liian voimakkaita käytettäväksi sivistyneessä keskustelussa. Ne ovat liian voimakkaita käytettäväksi tässä foorumissa tilanteessa, jossa me otamme hyvin vakavasti tämän koronaviruksen. Olemme ottaneet vakavasti myöskin ne toimet, että me voisimme hoitaa Suomen talouden tästä ylitse, emme ainoastaan ihmisiä vaan myöskin talouden. Ja nyt me yhdessä Euroopan tasolla pyrimme tätä asiaa ratkomaan, koska tämä pandemia ei ole vain suomalaisten pandemia, vaan tämä koskettaa koko Eurooppaa ja koko maailmaa. [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] Minä toivon, että te käytätte termejä, jotka kuvaavat hieman paremmin sitä vakavaa pyrkimystä, joka meillä kaikilla on. Luultavasti myöskin teillä on se vakava pyrkimys. Kunnioitetaan nyt toinen toisiamme. Voi olla, että meillä on keinoista erimielisyyttä, mutta ei nyt mennä ihan tälle tasolle, että kyseenalaistatte meidän motiivimme. Tässä on hallituksella ja meillä kaikilla vakava, vakava pyrkimys selvitä ylitse.

Te olette nostaneet valtavan kysymyksen tästä kysymyksestä nettomaksusta, kuinka paljon me maksamme tähän elvytysrahastoon, paljonko me siitä konkreettisesti saamme lyhyellä jännevälillä ja kuinka pitkällä jännevälillä me maksamme siitä. Tämä ei ole kysymys nettomaksusta vaan nettohyötymisestä, ja meidän täytyy katsoa, kuinka paljon tämä nettohyödyttää meitä suomalaisia. [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] Totta, että me saamme sieltä rahoitustukea vähemmän kuin me maksamme, ja sitä vähemmän me saamme, mitä paremmin me hoidamme koronaan liittyvät taloudelliset ongelmat. Me olemme hoitaneet näitä tarmokkaasti ja hienosti tämän hallituksen toimesta, joka täällä on. Sen takia me saamme tästä vähemmän, kuten tekin halusitte, että se sidotaan näihin taloudellisiin vaikutuksiin, mitä koronaviruksella on. Tämä on se tausta siinä. Mutta meidän nettohyöty on valtavan suuri. 60 prosenttia Suomen viennistä menee Euroopan unionin markkinoille, yhteisille sisämarkkinoille. Euroopan unionille tehtävä vienti työllistää Suomessa 660 000 ihmistä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Se on hienoa!] Jos me saamme tätä elvytysrahastoa, joka on yhteinen koko Euroopassa, rakennettua niin, että on kahden prosentin kasvu Euroopan yhteisillä markkinoilla, te voitte suoraan laskea, kuinka monesta kymmenestätuhannesta työntekijästä tässä on kysymys. Tällä on nettohyötyvaikutuksia Suomelle ylitse sen, mitä me nettomaksamme tai olemme maksamatta, [Perussuomalaisten ryhmästä: Toiveajattelua!] ja tämä on tässä se olennaisin seikka katsoa silloin, kun me pohdimme tätä kokonaispakettia. Ainakin se on se lähtökohta, miten me hallituksessa tätä pohdimme ja miten hallituspuolueet tähän asiaan suhtautuvat.

Tähän tulee myöskin uudentyyppisiä maksujärjestelyjä, joissa puhutaan verotuksesta. Täällä edustaja Vartiainen käytti termiä, että ”verot joku maksaa joskus”. Hän on taloustieteilijä, ja kun minäkin olen taustaltani taloustieteilijä, niin voin sanoa, että verotuksella on kolme merkitystä, jotka kansantaloustieteen peruskirjoissa sanotaan: sillä kerätään tuloja valtiolle, sillä vaikutetaan tulonjakoon yhteiskunnassa, ja kolmantena seikkana sillä on ohjausvaikutus tässä yhteiskunnassa. [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] Kyllä, me voimme kiinnittää huomiota siihen, että siitä kerätään tuloja kansalaisilta yhteiskunnalle, mutta olennaisinta näissä veroissa, mistä me nyt puhumme — digiverosta, muovimaksusta, hiiliverosta ja myöskin finanssitransaktioveroista — on se, että niillä kaikilla on ohjaus-

vaikutusta eurooppalaisessa keskustelussa ja eurooppalaisissa yhteiskunnissa. Nämä täytyy teidän huomioida silloin, kun me puhumme näiden uusien verojen luonteesta.

Täällä edustaja Kauma nosti kysymyksen siitä, onko tämä ainutkertainen vai ei ainutkertainen viitaten edustaja Tuomiojan pohdiskeluun, kun hän miettii puoli vuosisataa eteenpäin ja toteaa, että tämmöiset pandemiat ja kriisit saattavat joskus koetella Eurooppaa ja ihmiskuntaa yleisemminkin ja että meillä on nyt sitten keinovalikossa myöskin tämäntapainen instrumentti, mahdollisesti 2080-luvulla. Ei tässä nyt kannata sotkea asioita. Tässä kriisissä tämä on ainutkertainen. [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] Voi olla, että näitä keinoja joudutaan myöskin myöhemmin käsittelemään.

Halusin näitä asioita tuoda tässä nyt vakavasti esille, [Puhemies koputtaa] ja toivoisin, että me voisimme suhtautua toisiimme sillä tavalla kunnioittaen, että meillä voi olla erilaiset näkemykset siitä, miten näitä asioita hoidetaan, [Puhemies koputtaa] mutta älkäämme nyt sillä tavalla pistäkö seinää vasten toisiamme, että me emme kuitenkin arvostaisi niitä näkemyksiä, joita täällä esitetään.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kinnunen.

18.39 **Mikko Kinnunen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! ”Maailma on astumassa suuren muutoksen aikakauteen”, kirjoitti historioitsija Walter Russell Mead The Wall Street Journal -lehdessä tämän koronapandemian aikana. ”Korona on edessä olevien haasteiden kenraaliharjoitus”, hän kirjoitti. Edessä olevat kamppailut testaavat johtajia, arvoja, instituutioita ja ideoita, jotka ohjaavat yhteiskuntaa. On totta, että maailma, Eurooppa ja Suomi eivät ole entisellään koronan jälkeen. Meillä on ratkaistavana maailmanlaajuinen terveydellinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen kriisi. Koronan pitkittyminen opettaa meille nöyryyttä. Ihminen ei hallitsekaan kaikkea.

Olemme keskustelleet tänään hallituksen esityksestä unionin omiksi varoiksi. Päätöksellä hyväksymme samalla EU:n seitsemän vuoden rahoituskehyksen, joka sisältää omien varojen lisäksi esimerkiksi elpymisvälineen rahoituksen.

Suomi on ollut aina Euroopan unionin nettomaksaja, niin kuin tänään täällä on monesta suusta sanottu. Maksamme unioniin enemmän kuin saamme sieltä takaisin. Tämän olemme tienneet jo Euroopan unioniin liittyessämme. Mutta saamme myös sellaista hyötyä, jonka vuoksi kannattaa olla mukana. Euroopan unionin perusperiaatteisiin kuuluu jäsenvaltioiden elintasoerojen kaventaminen. Se lisää osaltaan unionin vakautta ja taloudellista varmuutta.

Naapurimme Ruotsin maksuosuus on kaksinkertainen Suomeen verrattuna. Seuraavan seitsemän vuoden aikana jäsenmaksut kasvavat keskimäärin kymmenen prosenttia, mutta Suomella jäsenmaksu kasvaa kolmanneksi vähiten, neljä prosenttia. Tästä on Suomelle etua noin miljardi euroa tällä budjettikaudella.

Euroopan unioni on rauhanprojekti, joka on tuonut pitkän vakaan ajanjakson maanosaamme. Suomi on pieni ja vientivetoinen maa, joka on saanut unionista erittäin tärkeät yhteiset sisämarkkinat. Ne ovat auttaneet yrityksiämme kehittymään ja luomaan työtä. 60 prosenttia tuotteistamme menee Eurooppaan. On syntynyt vaurautta, vakautta ja hyvinvointia eri puolille Suomea. Näistä syistä liityimme aikanaan unioniin. Yhteisvaluuttaan kuuluva Suomi hyötyy lisäksi varsin edullisesta valtionlainasta esimerkiksi Norjaan tai Ruotsiin verrattuna.

Euroopan maat pääsivät heinäkuussa yksimielisyyteen unionin menokehyksestä. Britannian EU-erosta huolimatta Suomen maaseudun kehittämiseen saatiin lisää 400 miljoonaa euroa. Aikaisemmin oli pelkoa suurista leikkauksista brexitistä johtuen. Uusiin navettoihin riittää investointitukea myös tulevina vuosina. Saimme myös ylimääräisen 100 miljoonan euron lisärahoituksen pohjoisen ja itäisen Suomen harvaan asutuille alueille. Se tuo toivoa maaseudulle.

Rahoituskehyksen yhteydessä neuvoteltiin myös elpymispaketista. Elvytyspaketti ja monivuotinen rahoituskehys ovatkin kokonaisuus. Emme voi irtautua pelkästä elvytyspaketista. Jos haluamme käydä keskustelua elvytyspaketin hylkäämisestä, kannattaa silloin pohtia laajemminkin unionia ja sen tulevaisuutta ja kehityssuuntia. Monet taloustieteilijät ovat antaneet tukensa paketille. Nyt on oleellista se, miten tuon paketin käytämme tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin, jotta syntyy uutta, jotta elinvoima kehittyy, syntyy uutta työtä ja uusia avauksia, joilla pääsemme uuteen kasvuun.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Vestman.

18.45 **Heikki Vestman kok:** Arvoisa puhemies! EU antaa meille suomalaisille vakautta, turvaa sekä työtä ja vaurautta. Sisämarkkinoiden kauppa tuo suomalaisille leipää pöytään, ja sijaintimme vuoksi tämä on meille myös tärkeä turvallisuusyhteisö. EU:sta on siis meille suomalaisille hyötyä. Sellaisesta EU:sta, joka antaa enemmän kuin ottaa, on pidettävä kiinni.

Suomea hyödyttävän EU:n perustukset on valettu unionin perussopimuksiin. Suomen etu on puolustaa tällaista sääntöperusteista EU:ta. Perussopimusten puolustaminen on mielestäni myös aitoa EU-myönteisyyttä. Sopimukset edellyttävät, että EU:n budjetin pitää olla tasapainossa. EU ei saa ottaa velkaa. Lisäksi perussopimukset vaativat, että jokainen jäsenmaa vastaa omista veloistaan. Tällaiset säännöt ovat Suomen etu.

Näiden perussopimusten artiklojen tulkinta jousti tai jopa muuttui elpymispaketin myötä hetkessä. Sekä komission että neuvoston sivuilta vain poistettiin yhdessä yössä vakiintunut tulkinta. Miksi Suomi on Brysselin elpymispaketin neuvotteluissa luopunut pitkästä EU-politiikan linjasta, jossa vaaditaan vastuullista ja kestävää taloudenpitoa, ehdollisuutta ja kunkin jäsenmaan vastuuta omasta taloudestaan?

On aivan selvä, että hallitus teki huonon diilin, ja teki sen kahdella tavalla. Ensinnäkin Suomen saanto on heikko. Sen matematiikkaa on hyvin vaikea ymmärtää. Voi olla, että nettohyöty on lopulta Suomelle positiivinen, kuten tässä keskustelussa on tuotu esille, voi olla, että ei ole.

Mutta tätä saantoa huomattavasti merkittävämpi asia on se, mitä elpymispaketti on tekemässä järjestelmätasolla ja EU:n perustuksille. Näyttää siltä, että EU:ta ollaan, perussopimuksia näin luovasti tulkiten, elpymispaketin kautta viemässä kohti pysyvää tulonsiirtoja velkaunionia ja sen totaalista taloudellista moraalikatoa. Tällaisessa pikavippiunionissa Etelä-Euroopan mailla ei olisi enää mitään kannustinta pitää huolta omasta taloudestaan.

Pääministeri on kertonut, että tämä diili on ainutkertainen, vain yhden kerran tehtävä, eikä siitä pidä missään tapauksessa tehdä pysyvän kaltaista ratkaisua. Ranska, Euroopan keskuspankki ja viime aikoina myös hallituspuolueiden edustajat ovat peräänkuuluttaneet elpymispaketista pysyvää mallia. Elpymispaketti ei nähdäkseni sisällä mitään elementtejä, joilla tähdättäisiin konkurssimaiden talouden tervehdyttämiseen, ei ehdollisuutta, ei velka-

järjestelymekanismia, ei markkinakurin palauttamista, ei takuuta kilpailukykyä parantavista toimista. [Puhemies koputtaa]

Huoli EU:n suunnasta on perusteltu. Mielestäni hallitus on suomalaisille velkaa vastauksen siihen, miten hallitus takaa sen, että kun EU:n kestävän talouspolitiikan periaatteista on kerran joustettu, niistä ei jousteta uudelleen ja lopulta pysyvästi.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kettunen.

18.48 **Tuomas Kettunen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tänään on käyty hyvää keskustelua. Hieman tietenkin opposition suunnalta, perussuomalaisten suunnalta, retoriikka on ollut sen suuntaista, että toivoisin, että käydään rehellisesti ja sivistyneesti keskustelua niin, että faktat tulevat pöytään, ja varmasti faktoja on tullut myös opposition suunnalta. [Mikko Lundén: Kyllä!]

Arvoisa rouva puhemies! Nostan muutaman näkökulman, miksi tämä elvytys- tai elpymispaketti — miten tätä nyt halutaan sanoa — on ennen kaikkea poliittinen, vaikka yleinen tarina tästä paketista on se, että sen tehtävä on Euroopan taloudellinen elvyttäminen ja tätä kautta Euroopan nostaminen tästä koronan luomasta taantumasta. Haluan tuoda neljä näkökulmaa.

Ensimmäiseksi: Tämä elpymispaketti muuttaa tulkintaa Euroopan unionin budjetin tasapainoisuusvaatimuksesta. Mikäli — ja kun — paketti hyväksytään, on jatkossa siis perussopimusten mukaan mahdollista luoda alijäämäisiä pitkän aikavälin EU-budjetteja.

Kaksi: Samassa tämä elpymispaketti muuttaa tulkintaa Euroopan unionin budjettia vasten otettavan yhteisvelan mahdollisuudesta eli eurobondeista. Paketin jälkeen perussopimusten tulkinta siis muuttuu siten, että EU-budjettia vasten luotujen velkakirjojen liikkeellelasku on mahdollista. Olen ymmärtänyt, että eurobondien luominen edellyttäisi perussopimusten muutoksia.

Kolmanneksi: tämä elpymispaketti löyhentää käsitystä tulonsiirtojen mahdollisuudesta unionissa entisestään.

Ja neljänneksi: Tämän elpymispaketin luoma budjettialijäämä luo painetta Euroopan unionin oman verojärjestelmän kehittämiseen. Komissiolta onkin tullut jo paljon eri esityksiä varainkeruumekanismeiksi, ja lisäehdotuksia tulee varmasti tulevaisuudessa tasaisella tahdilla, kuten esimerkiksi nyt on väläytelty muovimaksua, joka vaikuttaisi positiivisesti Suomen jäsenmaksuihin.

Arvoisa rouva puhemies! Kaiken kaikkiaan tässä on siis selvästi tavoitteena muuttaa Euroopan unionin taloudellista olemusta liittovaltion suuntaan, ja tämän takia paketti halutaan ehdottomasti kytkeä osaksi EU-budjettia. Kun budjettia saadaan federalisoitua, sille pyritään varmasti keksimään jatkossa myös kaikenlaisia uusia finanssipoliittisia tehtäviä, kuten komission vireillä oleva ehdotus yhteisestä työttömyysvakuutusjärjestelmästä.

Nämä puheet kertaluontoisuudesta hieman häiritsevät itseäni, sillä ei kyseessä ole pelkästään mikään yksittäinen rahapaketti vaan järjestely, joka konkreettisesti voi muuttaa Euroopan unionia ja luo painetta syvemmälle integraatiolle, ja tätä en voi henkilökohtaisesti hyväksyä. Nimittäin linja on ollut ja sen tulee olla jatkossakin, että Euroopan unioni on itsenäisten valtioitten liitto, ja Euroopan unionia tulee kehittää sen mukaisesti.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Koskela.

18.53 **Jari Koskela ps:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kettuselle kiitokset palautteesta, ja toivottavasti seuraavasta saatte jotain myöskin... [Puhujan mikrofoni sulkeutuu] — Onko nyt ääni pois, vai?

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt on mikrofoni päällä. Olkaa hyvä.

Kun kansa sai vuonna 1994 äänestää EU-jäsenyydestä, ei varmasti ollut käsitystä siitä, millainen EU on nyt vuonna 21. Valtaa on keskitetty entistä enemmän Brysseliin, omia sopimuksia on rikottu ja veronmaksajien rahoja siirretään korkean verotuksen maista taloudellisesti epävakaisiin matalan verotuksen maihin. EU on nyt enemmän tulonsiirtounioni kuin vapaakauppa-alue. Käsittelyssä olevalla EU:n omien varojen järjestelmällä otetaan jälleen lisää askelia kohti liittovaltiota. Pidän mielenkiintoisena, että näinkin suuri asia kuin elpymisväline on leivottu tämän esityksen sisään. Hyväksymällä tämän esityksen sidomme kätemme, ja samalla meidän on jatkossa pakko hyväksyä korkeammat jäsenmaksut ja EU:n veronkanto-oikeus. Miksi elpymisvälinettä ei jätetty ulkopuolelle? Tämä tulee johtamaan siihen, että nyt rakennetaan liittovaltiota ja tulonsiirtounionia kiihtyvällä tahdilla. Valitettavasti tämä taitaa olla unionin ja euron kannalta loogista, koska euro ei pysy pystyssä ilman liittovaltiota. Muun muassa uusi muovimaksu on alku tulevalle EU:n verotusoikeudelle — voisihan sitä muoviveroksikin kutsua, mutta sitä sanaa ei tässä esityksessä haluta sanoa, koska ei haluta vielä myöntää, että verotusoikeus unionille on tosiasia.

Hienoa on se, että brexitin takia Suomi ei enää joudu maksamaan Ison-Britannian jäsenmaksuhelpotuksia. Viimein tästä vääryydestä päästiin. Olisi kyllä ollut kunniallisempaa, jos olisimme itse pistäneet tuolle epäoikeudenmukaiselle maksulle stopin. Nyt Britannian kansalaiset tekivät päätöksen puolestamme. Britannian lähdön jälkeen unionin olisi kyllä pitänyt sopeuttaa menojaan ja byrokratiaansa. Ei voi olla niin, että merkittävän jäsenvaltion poistuminen ei pienennä unionin kokonaisbudjettia.

Tämän esityksen myötä Euroopan komissiolle annetaan valtuutus lainata markkinoilta 750 miljardia euroa. Tätä jaetaan lainana ja avustuksina koronakriisin hoitoon ja kriisistä elpymiseen — tai virallisesti näin ilmoitetaan. Tosiasiassa rahanjakokriteerit liittyvät 70-prosenttisesti muuhun kuin koronaan. Tämä elpymisväline on saanut kesästä saakka perusteltua kritiikkiä, johon elpymisvälineen puolustajat eivät ole kyenneet vastaamaan. Paketti ei ole jäämässä kertaluontoiseksi, vaikka niin itsellenne väitätte, eikä se pysty myöskään elvyttämään taloutta riittävästi. Se on aivan liian pieni. Suomen taloudelle paketin on katsottu olevan jopa haitallinen. Paketin lopullista hintaa Suomelle ei osaa vielä sanoa kukaan. Eurot on sidottu vuoden 2018 hintoihin, ja takaisinmaksu on ehkä vasta 2058. Korkoja ja kuluja siihen tulee joka tapauksessa. On arvioitu jopa noin yhden prosentin korkoa elpymisvälineelle. Eli lopullinen lasku lapsillemme olisi lähempänä 8:aa miljardia. Takaisin saamme ehkä runsaat 2 miljardia. Samaan aikaan saisimme nollakorolla lainaa 30 vuodeksi niin paljon kuin haluamme. Monikohan nykypäättäjistä on vielä salissa silloin vuonna 2058? Sidomme tässä siis tulevien päättäjien käsiä ja eduskunnan budjettisuvereniteettia vuosiksi eteenpäin.

Hallituspuolueen edustajan toivomus tänään täällä salissa oli, että jos annamme EU:lle euron, saisimme kaksi takaisin — kaunis ajatus, mitä ei kyllä osta kukaan, tuskin sanoja itsekään.

Täällä on tänään puhuttu myös siitä, mitenkä EU on turvallisuusyhteisö ja tämä paketti on hinta myös turvallisuudesta. Mutta voimmeko oikeasti luottaa sellaiseen unioniin, joka nyt tässä elpymisvälineessäkin rikkoo omaa perussopimustaan ja sääntöjä näin karkeasti?

Arvoisa rouva puhemies! EU:n tukipaketti olisi mielestäni pitänyt käsitellä erillisenä kokonaisuutena eikä osana tällaista pakettia. Onneksi aiheesta on tulossa välikysymys. Toivon, että tuolloin jokainen meistä saa äänestää omantuntonsa mukaan. — Kiitoksia.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Lundén.

18.57 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä vuonna 20 annetun neuvoston päätöksen. Järjestelmä perustuu siihen, että jäsenvaltiot asettavat unionin käyttöön tuloja vuotuisen talousarvion rahoituksen varmistamiseksi. Unioni huolehtii siitä, että sillä on tavoitteidensa saavuttamiseksi ja politiikkansa toteuttamiseksi tarvittavat varat. EU-maiden ottama 750 miljardin laina jakaantuu 390 miljardin avustuksina ja 360 miljardin lainoina koronakriisistä ja taloustaantumasta kärsineille maille. Jäsenmaat ovat sopineet yhdessä siitä, että velka maksetaan takaisin.

Suomen kohdalla jopa puoli miljardia leikkautui pois paremman talouden vuoksi. Suomen arvioitu maksuosuus koko paketista on noin 6,6 miljardia euroa, eli nettomaksuosuus on liki 4 miljardia euroa.

Arvoisa rouva puhemies! Komissio on esittänyt, että osa elpymispaketin rahoista kerättäisiin yhteisillä veroilla ja maksuilla. Näitä ovat, kuten täällä on tänään usein mainittukin, muun muassa digivero, finanssivero, hiilitullit, muovimaksu, päästökauppamaksu ja yritysvero.

Suomelta ollaan viemässä pois myös toimivalta EU-asioissa. Tällaista päätöstä ei voi mitenkään hyväksyä. EU on matkalla liittovaltioon, jossa jäsenvaltion ääntä ei enää kuunnella. Jos jokin maa jättää velkamiljardit maksamatta, mikä on silloin muiden maiden osuus jatkossa? Elvytyspaketti ei saa lisätä Suomen vastuuta muiden maiden veloista. Suomen täytyy pystyä pitämään omia puoliaan eikä tyrkyttää rahojaan joka paikkaan ilman ainuttakaan ei-sanaa. Suomi on kuin keppihevonen EU:ssa — pelkkänä maksajana.

Arvoisa rouva puhemies! Suomen myyminen EU:lle on estettävä, ja hallituksen on erottava. Tämä paketti ei varmastikaan ole kertaluontoinen. Se on aivan varma. Olemme tässä samassa tilanteessa nyt ja tulevaisuudessa varmasti uudestaan, jos tähän lähdemme. Se ei ole kenenkään suomalaisen etu, kuten jokainen varmasti tietää.

Kuten monet asiantuntijat ovat sanoneet, tästä massiivisesta rahapaketista ei ole paljon mitään hyötyä Suomen viennille. Mitä merkittävää kauppaa teemme esimerkiksi Espanjan ja Italian kanssa, niiden maiden, joille menee eniten rahaa tästäkin paketista? Elvyttäminen on periaatteessa ihan ok, mutta silloin kun elvytetään omaa taloutta eikä niiden maiden taloutta, jotka eivät sitä ole hoitaneet nyt eivätkä varmasti hoida jatkossakaan.

Loppuun tahtoisin kysyä, arvoisa hallitus: Kertoisitteko meille, onko kerrottu 2,7 miljardin summa, jonka selonteon mukaan Suomi voi vastaanottaa, korkein teoriassa mahdollinen summa? Mitä takeita teillä on suomalaisille veronmaksajille siitä, että edes tämä summa toteutuu? Voisitteko ystävällisesti kertoa, kuinka paljon Suomi saa rahoistaan takaisin huonoimmassakin mahdollisessa tilanteessa? — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Mäkynen, Jukka.

19.00 **Jukka Mäkynen ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tämä Euroopan komission ajama 750 miljardin elvytyspaketti on monessa suhteessa ongelmallinen. Ensinnäkin se on EU:n vastuunjakoa koskevien sääntöjen vastainen, ja toiseksi se on aivan liian pieni summa, että se ylipäätään elvyttäisi Eurooppaa. Tarve tulee olemaan monta kertaa suurempi. Ministeri Tuppuraisenkaan on turha enää satuilla paketin kertaluontoisuudesta, kun jokainen maalaisjärjellä oleva ymmärtää, että jatkoa seuraa ja jopa tuplasti suurempana elvytyspakettina.

Arvoisa rouva puhemies! Väitetään, että apua saavat eniten ne maat, jotka ovat kärsineet koronasta pahiten, mutta pitääkö tämä paikkansa? Jos näin on, niin silloinhan Ruotsin kuuluisi saada eniten tukea. Euroopan unioni on itse asiassa palkitsemassa ne keskuspankit ja Euroopan maat, jotka ovat hoitaneet omaa talouttaan täysin holtittomasti jo ennen koronaa. Suomi ei tule hyötymään paketista mitään, eikä meillä ole todellisuudessa edes käsitystä siitä, mikä on lopullinen hinta, jonka joudumme maksamaan. Sehän riippuu lainan hinta- ja korkokehityksestä. Nollakoroilla tässä tuskin mennään montaakaan vuotta eteenpäin.

Arvoisa rouva puhemies! Koska hallituspuolueiden jäseniltä on tullut asian yhteydessä paljon jossittelua, niin vastustan Suomen sitoutumista tällaiseen pakettiin, joka sitoo meidät liittovaltioksi, ja luovutamme siten itsenäisyytemme pois. — Kiitos.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Hoskonen.

19.02 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Euroopan unioni on nyt muuttumassa liitovaltioksi, kun yhteistä velanottomekanismia ollaan luomassa. Joku kysyy, miksi. Löysin vanhan tilaston, valitettavasti en ihan tämänpäiväistä, mutta syyskuulta 2019: Ranskalla on saatavia Italian alueella 334 miljardia dollaria — tänä päivänä varmaan enemmän — Saksalla 88,2 miljardia ja Espanjalla 73,9 miljardia dollaria. Nämä olivat syyskuun 2019 lukuja. Täältä paljastuu se syy, minkä takia tätä pakettia tehdään. Jos kerran hallitus tekee tällaisen esityksen, olisi reilua sanoa, missä tämä syy on, koska iloinen maksaja maksaa aina iloisesta kädestä, kun tietää, minne ne rahat menevät ja miksi ne menevät. Jos tilaa litran maitoa, niin litra maitoa on syytä tulla.

Kaikki me muistamme, kun viime heinäkuussa syntyi sopu elvytyspaketista. Ranskan presidentti Emmanuel Macron todisti innokkaasti, että olemme luoneet Eurooppaan yhteisen uuden velanottomekanismin. Yhtään mekanismia tähän maahan ei ole kertakäyttöisesti vielä tehty, eikä Eurooppaan. Macronin vilpittömän innon kyllä ymmärtää, kun EU-johtajat olivat löytäneet yhdessä maksajan ranskalaisten pankkien sijoituksille Italiassa. Saksa on ollut vahvasti Ranskan tukena elvytyspaketissa. Samoin Euroopan keskuspankin johtaja Christine Lagarde on ollut vahvasti tukemassa yhteistä velanottoa. Myös Italian uuden hallituksen muodostaja Mario Draghi on esittänyt Euroopan unionille yhteisen budjetin luomista. Hänhän tällä hetkellä muodostaa uutta hallitusta Italiaan ja on historialtaan entinen Euroopan keskuspankin johtaja, niin että hän tarkkaan tuntee Euroopan finanssi- ja rahoitustilanteen, ihan tarkkaan. Hän on varmaan Euroopan paras asiantuntija siinä.

Tie liittovaltioon on siis jo linjattu, ja nyt ollaan tekemässä ensimmäistä hyvin tärkeää päätöstä yhteisen velan ottamiseksi ja takuiden luomiseksi. On syytä muistaa, kun liittovaltiota tehdään, että joka ainoalle liittovaltiolle on vain kaksi vaihtoehtoa: se kehittyy ja syvenee, tai sitten se romahtaa. Välimuotoja ei historia tunne. Keskustelin tästä talousasiantuntija Tuomas Malisen kanssa, joka on tohtorismiehiä ja tutkinut tätä asiaa ihan päätyö-

nään, ja samoin Peter Nyberg, erittäin arvostettu entinen valtiovarainministeriön finanssiosaston päällikkö, on aivan todella huippuosaaja näille asioille. Nämä asiantuntijat eivät varmasti päästele sammakoita suustaan. On muutaman kerran ollut kunnia olla kuulemassa seminaareissa heidän mielipiteitään ja heidän puheenvuorojaan, ja se, mitä siellä seminaareissa kuulin, oli ihan järisyttävää kuultavaa.

Rahaliitot ovat maailmassa olleet aina toiminnassaan hyvin selkeitä. Ne ovat johtaneet joko liittovaltion syntyyn tai hajoamiseen. Niin kuin äsken sanoin, tämä tie on se ainoa tie, mitä voidaan mennä. Nyt elämme erittäin tärkeää päivää, kun olemme omaa tietämme valitsemassa. Jatkammeko itsenäisen valtion ja sopimuspohjaisen Euroopan unionin tiellä vai lähdemmekö liittovaltiokehitykseen mukaan?

Koen sen hyvin loukkaavana, että täällä salissa on käytetty puheenvuoroja, että jos ei tätä pakettia kannata, ei hyväksy Euroopan unionia. Sehän ei pidä paikkaansa. Olen innokas Euroopan unionin kannattaja, läntisen maailman varmasti yksi vahvimpia tukijoita. Vapaa markkinatalous on ainoa oikea tie, mutta se ei tarkoita, että me lähdemme tielle, jossa tuemme toisia valtioita ja maksamme toisien maiden hulttiovelanoton seurauksia. Jos taloudenpito on konkurssin partaalla, niin kuin vaikka Italiassa tällä hetkellä valitettavasti näyttää, niin jos sinne pitää mennä apuja antamaan ja suomalaisten veronmaksajien rahaa sinne kärräämään, niin siinä ei ole minkäännäköistä järkeä eikä sille ole mitään oikeutettua perustaa. Sellaiset järjestelmät aina romahtavat, joille ei ole oikeudellista perustaa. Se pitemmän päälle johtaa rappioon. Se on nähty maailman sivu. Ei tarvinne esimerkkejä luetella.

Lopuksi, arvoisa puhemies: En hyväksy hallituksen esitystä elvytyspaketista. Suomi voi rahoittaa oman elvytyksensä itse sitoutumatta lainkaan toisten maiden velkapaketteihin. Suomen luottokelpoisuus on niin hyvä, että saamme erittäin edullista rahoitusta helposti tarpeittemme mukaan. [Jari Koskela: Nollakorolla!] Jos lähdemme mukaan tähän esitettyyn pakettiin, on erittäin suuri vaara, että tulossa olevien uusien velkapakettien ja sieltä tulevien velkojen määrä ylittää kansainvälisten luottoluokittajien sietokyvyn ja lainojemme korko lähtee silloin nousuun. Yksi prosenttiyksikkö korkoa lisää tietää Suomen budjetista pois yhden miljardin. Tätä kannattaa meidän yön hiljaisina hetkinä miettiä ennen kuin painamme oikeaa nappia. Se kehitys on meillä tulossa edessämme, ellemme nyt tee oikeita päätöksiä.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Kinnunen.

19.07 **Mikko Kinnunen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Kuten edustaja Kettunen tuossa aikaisemmin sanoi, Euroopan unionin tulee säilyä itsenäisten valtioiden liittona, jossa jokainen jäsenvaltio päättää veronsa ja kantaa vastuun omasta taloudestaan ja myös veloistaan. Elpymis- tai elvytyspaketti ei saa olla askel tai portti liittovaltioon tai velkaunioniin. Kun saamme Eurooppaa takaisin jaloilleen, Suomi sen osana voi nousta jaloilleen.

Elvytyspaketin tulee olla joka tapauksessa kertaluontoinen ja väliaikainen, ja jos uutta ehdotetaan, ehdotukset tulee torpata alkuunsa. Paketin avustukset tulee ohjata aidosti innovatiivisiin ja kestäviin hankkeisiin, jotka todella synnyttävät uutta työtä ja elinvoimaa. Avustusten käyttöä tulee ohjata ja valvoa huolellisesti. Tällöin elvytyksestä lopulta voidaan saada enemmän kuin siihen laitetaan.

Euroopassa on pitkä kansallisvaltioiden perinne. Euroopan mailla on omat kielensä, kulttuurinsa ja tapansa. Yhteistyö tuo tähän yhteisöön turvallisuutta ja vakautta. Yhtenäi-

nen Eurooppa on kansainvälisesti vahva toimija. Kaikista asioista ei löydetä varmasti tulevaisuudessa yhteisymmärrystä, ja sellaiset asiat kannattaa hoitaa kansallisesti, ja koronan jälkeen on tärkeää käydä laajaa keskustelua Euroopan tulevaisuudesta.

Vaikka EU-ratkaisuissa on haasteita, on epärealistista ajatella, että Suomi voisi pärjätä täysin omillaan, aivan erillään muista. Kun puhumme Euroopasta, puhumme myös kestävistä arvoista, joiden pohjalta parannamme kotiseutuamme, isänmaatamme, Eurooppaa ja koko maailmaa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja talousvaliokunnan on annettava lausunto.